

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XI. évfolyam 1. szám, 2001. március

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Ki mit vár a XXI.
századtól?

*

Az együttműködés
jegyében

*

Az EFDSZ Emlékérem
kitüntetettjei

*

Merre, s hogyan tovább,
NYOK?

*

Bemutatkozik a
Nyugat-Magyarországi
Egyetem

*

Memento!
A szakma neves halottai

*

Hírek

Ki mit vár a XXI. századtól?

Ezt a kérdést tettük fel a fagazdaság különböző területein dolgozó néhány szakembernek. Tettük ezt azért, mert úgy gondoltuk: valószínűleg érdekes lesz már a jelenben is, de főként bizonyos idő elmúltával egybevetni, hogy a várakozásokkal szemben milyen fejleményeket produkál az élet az új évezred első évszázadában. (Persze, ehhez az egybevetéshez két dologra mindenképpen szükség lesz: 1. Először is, hogy kis lapunkból addig legalább néhány példány fennmaradjon. 2. Akadjanak majd olyan utódok, akik érdeklődést tanúsítanak az iránt, hogy mi is volt az elődök elképzelése a szakma sorsának, történetének alakulásáról.) Íme, a válaszok!

Barátossy Gábor

Bedő-díjas erdőmérnök,
az FVM Erdészeti Hivatal elnöke

Mint az erdészeti politika területén dolgozó személy, a XXI. századtól azt várom, hogy kiteljesedik, megvalósul az az erdészeti politika, amelyet még a trianoni országcsontkítás után, az 1920-as évek elején indított útjára a XX. század legnagyobb erdészeti politikusa, Kaán Károly erdőmérnök, a tudós akadémikus. Vagyis: töretlenül és tervszerűen tovább folyik az ország erdőterületének gyarapítása, míg nem elérjük a történelmi Magyarországhoz hasonló, mintegy 25-26 %-os erdősiséget. Mégpedig úgy, hogy ennek során megvalósul Kaán „Erdőt az Alföldre!” jelszava is. Ez azt jelentené, hogy az erdőtelepítések és fásítások nyomán lényegesen mérséklődne az a főként humánökológiai szempontból hátrányos ellentét, amely ma még fennáll egyrészt az igen fátlan Tiszántúlról, másrészt az ország többi részének erdősisége között.

Remélem továbbá, hogy az erdőterület-gyarapodás mellett valamennyi erdőben – tulajdonformára való tekintet nélkül – az erdészettudomány mindenkor állásának megfelelő, *szakszerű* erdőgazdálkodást folytatnak majd. Ebbe beleértem az erdők többcélú rendeltetésének, immateriális szolgáltatásainak kiteljesedését is. S remélem, hogy mindezt alátámasztja majd a magyar társadalom erdő iránti érdeklődésének és erdőfeltetésének megszilárdulása, amely egyébként megítélésem szerint már ma is előrehaladott állapotban van. S amely majd nemcsak pozitív erkölcsi viszonyulásban, hanem az erdőgazdálkodás nagyvonalú anyagi támogatásban is meg fog nyilvánulni.

Azt is remélem, hogy a társadalom és az erdészeti harmóniájának jegyében a legnagyobb magyar erdész, Bedő Albert által hangoztatott

egyetértésben fog munkálkodni az erdő javára az országban működő, az ügyben érintett valamennyi hivatal, intézmény és civil szervezet. (Utóbbiak között az a 100 év múlva fennállásának 235. évébe lépő Országos Erdészeti Egyesület is, amelynek XX. században én is egyik vezetője voltam, amelynek éppen további évszázados fennmaradása reményében főtitkárként dolgoztam.)

Végül azt várom, hogy tanítézeink az erdészeti műszaki értelmiség mind szakmai, mind erkölcsi szempontból jól felkészített, európai színvonalú és látókörű, de a magyar erdészeti múltja és jövője iránt egyaránt elkötelezett új generációit bocsátják ki falaik közül. Vagyis olyan ifjú szakemberek veszik át a stafétát az idősebbektől, akik megőrzik és tovább gyarapítják az első két évszázadtól kapott szellemi és anyagi örökséget. S száz év múlva, a XXII. század küszöbére érve hozzánk hasonlóan állapíthatják majd meg: *ez jó mulatság, férfimunka volt, üdv az erdésznek!*

Barta László

az EFDSZ elnöke

Szakszervezeti vezetői mivoltomból fakadóan elsősorban azt várom a XXI. századtól, annak is belátható szakaszától, hogy a magyar erdőgazdálkodás és faipar területén dolgozó szakemberek tisztességes körülmények között végezhesék felelősségteljes munkájukat az eddigieknél lényegesen magasabb anyagi és erkölcsi megbecsülés mellett.

Várakozásom alapja az Európai Unió csatlakozás közelsége, mellyel minden bizonnyal felértékelődik az erdők fenntartásáért, fejlődéséért tevő ember tevékenysége.

Várom a XXI. századtól (talán utópiát), hogy Európa és hazánk különböző tájegységein az erdőgazdálkodás és faipar területén közvetlenül

tevékenykedő, illetve azzal szoros kapcsolatban lévő hivatalok, intézmények, gazdasági társaságok között létrejön egyfajta érdekazonosság, mely egyaránt szolgálja az erdőt és az embert.

Bízom benne, hogy belátható időn belül ennek érdekében „beszélő viszony” jön létre az erdőgazdálkodás szakirányításáért, az e tevékenység feletti felügyeletért, természetvédelemért, és ezen területen dolgozó szakemberek irányításáért felelősök között, mely megtestesül az egységes szemléletben, az elvárások, lehetőségek, követelmények és anyagi elismerések összhangjában.

A globalizációs kihívások felismerését, előnyeinek maximális kihasználását várom a faipar területén, ezzel is megeremtve a korszerű, gazdaságos fafeldolgozás feltételeit. Ennek legfontosabb alapja az erdőgazdálkodás és faipar szerves egységének erősítése a piaci viszonyok között is jelen levő egymásrataltságból fakadóan.

Végül várom, s talán ez a legfontosabb, hogy újra felértékelődik a „tő melletti” munka, hiszen valamennyi tudományos, szakmai tevékenység hiábavaló és érthetetlen, ha minden, ami ezt végrehajtja a gyakorlatban, szétzilált, alacsony minőségű, nem képes az értékek megőrzésére, gondozására, újak előállítására.

Remélem, hogy várakozásaimat valamennyi kedves kollégámmal, ismerőssémmel, barátommal jó egészségben fogjuk kiértékelni néhány évtized elteltével.

Csóka Péter

erdőmérnök, az Állami Erdészeti Szolgálat főigazgatója

Szinte biztos, hogy a szakma problémáinak zöme legalább annyira tartamosnak fog bizonyulni, mint az erdőgazdálkodás maga. Annak elle-

nére, hogy a gazdaságilag fejlett régiók, mindenekelőtt Európa erdőterülete tovább növekszik, a Föld erdőterületének csökkenését belátható időn belül nem lehet megállítani, s a csökkenés ütemének lassításához is jelentős erőfeszítésekre lesz szükség. Az egyenlőtlen gazdasági fejlődés következtében kiszolgáltatott térségekben az erdő fokozott veszélynek van kitéve, hiszen a szegénység, a nyomor a legnagyobb veszélyforrás. Akár azért, mert pénzforrásként, energiaforrásként, potenciális mezőgazdasági terület forrásaként túlhasználják az erdőt. Akár azért, mert éppen ott nincs lehetőség más emberi tevékenység erdőt károsító vagy pusztító mellékhatásai elleni küzdelemre.

Nagyon sok múlik azon, hogy a már egy évtizede tartó, és minden bizonnyal még legalább ennyi időt igénylő tárgyalássorozat eredményeként sikerül-e egy kimondottan az erdőkkel foglalkozó, joghatással bíró nemzetközi egyezményt kidolgozni és elfogadni, vagy az erdők továbbra is több, zömében környezet- és természetvédelmi indíttatású és csak egy-egy célterületre összpontosító egyezmény közös hatása alá fognak tartozni, viselve a célok sokféleségéből fakadó hátrányos következményeket. Ez a viszonylagos másodlagosság még Európán belül is érezteti hatását, annak ellenére, hogy az Európai Erdők Védelmének Miniszteri Konferenciáin belül számos, a tagállamok önkéntes kötelezettségvállalásán alapuló erdészeti határozat került elfogadásra és kerül megvalósításra.

Magyarországon az erdészet jelentősége tovább fog növekedni, elsősorban a vidékfejlesztésben neki szánt szerep miatt. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az erdőtelepítés ennek csak első, de önmagában elégtelen lépése. Szükséges, hogy az ágazat gazdasági pozíciói erősödjenek, bekövetkezzen a fafelhasználás növekedése. Ez azonban nem megy magától, pusztán piaci alapon. A rost- és energetikai célú hasznosítás fejlesztése, a pozíciók erősítése a helyettesítő anyagokkal folytatott versenyben, a kiterjedtebb építőipari alkalmazás: mind olyan területek, ahol még számos tennivaló akad.

Ki mit vár a XXI. századtól?

Az erdők iránti társadalmi érdeklődés tovább fokozódik. Ez azonban arra kötelez bennünket, hogy megтанuljuk a társadalommal folytatott konstruktív párbeszéd módszereit, megértessük és elfogadtassuk érveinket, melyek a szakma jogos büszkeséggel emlegetett, több száz éves tapasztalataiból fakadnak. Mint minden megújítható vagy részben megújítható természeti erőforrással foglalkozó ágazatnak, az erdésznek is meg kell küzdenie azzal az ellentéttel, amely a gazdaság vastörvényei és az erőforrás jövőjéért érzett felelősség között feszül. Ugyanaz a társadalom követel hatékony gazdálkodást, olcsó és elegendő nyersanyagot, környezetbarát technológiát, amely legszívesebben a gyermekkori mesekönyvek illusztrációiból ismert, a jókat gondosan óvó ősergő fákból álló, örökké változatlan erdőket látna maga körül, persze szűnyog, kullancs meg pókháló nélkül.

Ez nem magyar jelenség, ez nemzetközi. A fogyasztói társadalom számos célkitűzése kerül időszakosan vagy tartósan összeütközésbe a természet törvényeivel, és ez az ellentét még kevésbé tájékozott embertársaink számára is gyakran válik nyilvánvalóvá. Az ebből fakadó állandósult, de nem túl erős kollektív lelkiismeretfordulás vezet oda, hogy minden kezdeményezés, amely védelmet ígér a káros hatások ellen, széles támogatásra számíthat, függetlenül attól, hogy a meghirdetett cél egyáltalán megvalósítható-e? Az erdőgazdálkodás, ami mégis csak a természet rendjébe való beavatkozást jelent, felelősséggel csak arra tehet ígéretet, hogy tevékenységével a legkevesebb kárt okozza. Bár ez sokak számára nagyon kevésnek tűnhet, ne feledjük, hogy a fűtés, világítás, közlekedés, építkezés ugyancsak a ter-

mészet rendjébe való durva beavatkozás. De az egyéni előnyök és a közösen viselt hátrányok aránya olyan, hogy mégse aggódik senki amiatt, hogy a gépkocsi biodiverzitása sokkal kisebb, mint a lóé, vagy a betonépület sokkal szegényesebb élőhely, mint pl. a fűkunyho.

Ha elérjük, hogy a falopás a leg-súlyosabb vagyron elleni, egyúttal társadalom elleni bűncselekménynek számítson, hogy hétszáz ezer hektár beerdősítésre váró terület mellett egyetlen hektár belterületi erdőt se vonjanak ki bevásárlóközpontok létesítése vagy más „fontos” célból, hogy az emberek ne csak felháborodjanak a szeméthalmok láttán, de ne is vigyenek az erdőbe szemetet, hogy következtetések tudjanak maradni kis és nagy kérdésekben egyaránt, akkor a társadalommal folytatott párbeszédünk sikeresnek lesz tekinthető. Akkor valóban hozzájárultunk a ma még sokszor nehezen értelmezhető fenntartható fejlődés gondolatának valóra váltásához. Ehhez azonban az is szükséges, hogy saját szakterületünkön továbbfejlesszük ismereteinket, valóban értsük a minket körülvevő természet működését, hogy a minket követő generációk számára a mi tudásunk válhasson a tisztelt és megbecsült örökséggé.

Gémesi József

erdőmérnök, az ÁPV Rt.
üv. igazgatóhelyettese

Mint az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. Agrárgazdasági Vagyonkezelő Igazgatóságának ügyvezető igazgatóhelyettese, szakmai vonatkozásban a következőket várom a XXI. századtól:

1. Magyarország erdősültsége mintegy 19 %. A privatizáció, a kárpótlás, a vagyonnevesítés stb. a termőföld hasznosításának újragondolását igényli. Ennek kedvező tapasztalatai ma már érzékelhetők. Ugyanakkor már az új századunk elején óriási igény van az egészséges környezet, a minél nagyobb zöldterületek iránt. Reményeim szerint az erdőtelepítések folyamatos növelésével reálisan elérhető 24-25 %-os erdősültség. A megnövekedett erdőterületek több faanyag hasznosítását is

Folytatása a 4. oldalon

Ki mit vár a XXI. századtól?

Folytatás a 3. oldalról

igénylik. Különösen a sarangolt választékokét, amelyek nagy távolságra gazdaságosan nem szállíthatók, szükséges e választékkör hazai (energia célú, ipari célú) feldolgozásának kiépítése.

2. Az előzőekből következik, hogy az állami és a magánerdő tulajdon jelenlegi 60:40 %-os aránya megváltozik. Az állami erdők mennyisége ugyan nem változik, de területi aránya az erdőtelepítések nyomán 40 % körülire várható, ami jól illeszkedik a konszolidált európai országokéhoz. Megvalósul az erdők ésszerű birtokkoncentrációja, a privát erdők erdőgazdálkodási problémái felszámolásra kerülnek, a magánerdőgazdálkodás kultúrája újból megerősödik. Az állami erdőkben pedig a gazdasági, közhasznú és természetvédelmi feladatok világos elkülönítésével megfelelnek a társadalom folyamatosan növekvő igényének.

3. Az egyre növekvő erdőterület egyre több szakembert igényel, és egyre több embernek ad megélhetést vidéken. Ezzel együtt azt remélem, hogy az erdész, az erdei munkás és az erdei vállalkozó szakmai és anyagi megbecsülése indokoltan javulni fog.

Káldy József

erdőmérnök, az OEE elnöke

Azt gondolom, hogy a megkezdett évszázad szakmai céljainak elérése, a munka eredményességének javítása nem erdészeti és faipari szakembereink felkészültségén, kreativitásán, szakmai hozzáállásán múlik, sokkal inkább a következőkön:

- A szakma őszintén szembe tud-e nézni önmagával (ez régi adóssága) és a különböző irányokból érkező kritikákkal?
- Javítani tudja-e társadalmi kapcsolatainak hiányosságait (megtanulunk-e végre jól kommunikálni)?
- Képesek leszünk-e felülemelkedni egymás kijátszásán, az erőfitogtatáson, az egyéni érdekek előtérbe helyezésén, és össze tudunk-e fogni a legfőbb erőnket jelentő szakmai egységünk érdekében – rég kimondott, sokszor megfogalmazott és leírt erdészeti feladataink végrehajtására?

Dr. habil. Koloszar József

erdőmérnök, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora

Közhely lenne felsorolni azokat a feladatokat, amelyek a jelenlegi problémák és a jövőbeni lehetőségek megoldásából adódnak (erdőterület növelése, erdőművelés – vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás – természetvédelem konfliktusai stb.).

Én azt szeretném, ha a következő évszázad elég idő lenne ahhoz, hogy a társadalom megértse és elfogadjja az erdőgazdálkodás lényegét, amely nem más, mint az erdő és az ember érdekeinek összehangolása.

Nekünk, erdészeknek sokkal többet kell tennünk tevékenységünk céljának megismertetése érdekében, mint az eddigiek során. Az erdőről szerzett tapasztalatainkat, tudásunkat mindenki számára érthető nyelven kell közzétennünk. Ez nem könnyű, hiszen szakmánk rendkívül összetett és gyakorlása is sokoldalú felkészültséget igényel.

Ahogy az erőszervezet átalakítása is több évtizedes, sőt évszázados folyamat, úgy a tudatformálás is hosszú időt vesz igénybe; de talán a következő száz év alatt jelentős előrelépést érhetünk el.

Prof. Dr. Dr. hc. Solymos Rezső

Bedő-díjas erdőmérnök, az MTA lev. tagja

Jelentős évfordulók, a gyorsan múló idő évszázadainak egymást követő sorában, szívesen áll meg az ember azért, hogy visszatekintszen a múltra, amelynek tapasztalatai alapján megkísérli előre vetíteni: mit vár és mit is várhat a jövőtől. Az ezredforduló különösen jeles alkalom erre. Mindazok, akik átéltek ezt az időszakot kimondva vagy kimondatlanul – nyilvános vagy belső használatra – reményeket és vágyakat fogalmaznak meg még akkor is, ha tudva tudják, hogy ezek esetleg a vágyálom körében tűnnek el. A keresztény Magyarországon az ezredforduló kettes jubileumot jelent: Krisztus 2000 évvel ezelőtti megszületése és az 1000 éves államalapítás.

Az erdész számára különösen becses a történelmi múlt. A hosszú vágásfordulóú erdők kitermelésekor tisztelettel adózik elődei előtt, akik a jelent megalapozták. A vágásterületek felújítását és az új erdők telepítését pedig azzal a tudattal végzi, hogy utódai számára teremti meg legalább egy évszázadra az erdőgazdálkodás alapjait. A jövő fája a múltban gyökeredzik – valljuk ezt az igazságot. A XXI. század elején néhány gondolatot szeretnék a „jövő fáját” megrajzolni. Minden bizonnyal segít ebben az az 50 esztendő, amelyet erdőmérnöki oklevelem megszerzése óta az erdészetben töltöttem. Ez a fél évszázad már megfelel egy közepesen hosszú vágásfordulónak, amely majdnem egybeesik a második világháborút követő nehéz évtizedekkel és a rendszerváltás reményekkel teli időszakával, amikor a jövő fáját elültettük, hogy híven szolgálja országunk jólétét. Az erdő-, a vad- és a fagazdaság jövőjéről gondolkodva ezek előrebocsátása után a soron levő századot illető várakozásaimat a következőkben fogalmazom meg.

A XXI. században a tudás társadalma lesz a jellemző. A tudomány szerepe valamennyi területen (szakágazatban) minden eddiginél nagyobb lesz. Az erdő-, a vad- és fagazdaság azokban az államokban fejlődik majd a leggyorsabban, amelyekben újabb tudományos felismerésekkel (kutatási eredményekkel) gyarapítják a szakismereteket, és megteremtik ezek alkalmazásának az előfeltételeit.

Kormányzati szinten elfogadott és deklarált erdészeti politika, valamint erdőstratégia foglalja majd össze országosan a főbb erdő-, vad- és fagazdasági célokat, ezek megvalósításával kapcsolatos feladatokat, és a feladatok teljesítésének jogi, szervezeti és gazdasági előfeltételeit. Ide kapcsolódnak az erdészet természetvédelmi feladatai, továbbá a természetvédelmi feladatokhoz kapcsolódó ökonómiai kérdések rendezése.

Az erdő és a környezetbarát fa, az erdő sokoldalú tartamos hasznosítása meghatározó jelentőségű tár-

sadalmi, gazdasági és politikai kérdéssé válik. Miközben anyagilag is elismerik és kiterjedten igénylik majd az erdők jóléti, védelmi szerepét és szolgáltatásait, nem csökkennek a megtermelt fa hasznosítására vonatkozó törekvések sem. Nemcsak az erdő, hanem a faanyag is a környezetvédelem tárgya lesz. Az ökológiai szempontok döntő jelentőségének megerősödésével együtt növekszik a fának, mint környezetbarát nyersanyagnak is a szerepe.

A *fatermesztés jelentősége kimagasló marad*, bár módszerei és rendeltetése eltérő lesz. A *jelenleginél sokoldalúbb fatermesztési eljárások közös ismérése a természetközelség lesz*. Ez azonban nem zárja ki a genetikai kutatások újabb eredményeinek az alkalmazását, amellyel egyidejűleg növekszik a biodiverzitás megőrzésének és bővítésének, a természetvédelmi követelmények teljesítésének a jelentősége. A transzgenikus fás növények előállítására és a fatermesztés egyes területein való alkalmazására is sor kerül, kiemelten a fafajoknak a károsítókkal szembeni rezisztenciájára és a faültetvényekben a fatermés növelésére.

Az *ökológia, a technika és az ökonómia harmóniája* megvalósul, mégpedig úgy, hogy az ökológia lesz az alapja és az ökonómia az előfeltétele annak, hogy a környezet védelmének megfelelő technikai vívmányok felhasználásával teljesüljenek az erdővel és a fával szemben támasztott sokoldalú társadalmi gazdasági igények. Az *ökonómiai* tényezők figyelmen kívül hagyására a jövőben sem lesz lehetőség, bár az évszázad végére elképzelhető, hogy a leggazdagabb országok más erőforrások átcsoportosításával eltekinthetnek az erdészeti jövedelemtermelésének a magas szinten való tartásától.

Az *állami erdők jelentősége főleg a közcélú erdészeti feladatok ellátásában* lesz kiemelkedő. Ezt a kérdést jogilag és gazdaságilag is rendezni fogják, éppen úgy, mint az egyetemes irányítású erdészeti igazgatási és gazdasági szervezeti problémáit. Az Állami Erdészeti Szolgálat feladatai az erdőtervezésen és az erdőfelügyeleten túlmenően jelentősen bővülnek. Ezen belül kiemelt feladat lesz a minőség és a faeredet tanúsítása is.

Hirdetési lehetőség az Interneten

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőhasználati Tanszéke, Erdővagyon-gazdálkodási Intézetének Erdészeti Politikai és Ökonómiai Tanszéke, Vadgazdálkodási Intézete, a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség, valamint a Magánerdő Tulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége támogatásával egy mindenki számára *ingyenesen használható* hirdetési lehetőség jött létre az Interneten a www.facsomete.hu cím alatt.

Például: egy vevőnek több mázsa csermakkra volna szüksége. Az eladók megkeresésének hagyományos módszerei a következők:

- Végig olvashat egy hirdetési újságot, amelyben valószínűleg nem talál semmit,

- Fellapozhatja az egyik szakmai szövetség címjegyzékét, és elkezdheti végigtelefonálni a címeket,

- Megkérdezheti ismerőseit, korábbi partnereit.

Mindezen módszerek hátránya, hogy sokáig tartanak, drágák és nem hatékonyak. A vevő így csak a töredékét tudja megtalálni, akik pl. csermakkot árulnak. Semmi biztosíték nincs arra, hogy sikerül az optimális ajánlatra bukkanni a szállítási távolság, a minőség és az ár tekintetében.

A megoldás: *egy helyen kell összegyűjteni az ajánlatokat.*

Ki mit kíván eladni, ki mit kíván vásárolni. Ez egy óriási adatbázis, amelyben eligazodni csak számítógéppel lehet. A fejlett piacú országokban egy vállalkozást ma már éppúgy nem lehet elképzelni az Internet nélkül, mint mobiltelefon nélkül.

A *magánerdők aránya megváltozik, a jelenleginek éppen fordítottja lesz, mert a közel 800 ezer ha új erdőtelepítés főleg a magántulajdonban levő földeken valósul meg*. A magánerdők közcélú feladatainak ellátásához megteremtik a szükséges gazdasági előfeltételeket.

Magyarország erdőültetése az évszázad közepéig eléri a 25-26 %-ot.

Legkésőbb 2005-ig Magyarország az EU tagja lesz. A magyar erdőgazdálkodás, és mindenekelőtt a természetközeli erdők, az elegyes faállományok nemzetközileg is „refe-

Az internetes kommunikáció és kereskedelem Magyarországon még gyerekcipőben jár. A fejlettebb országokban azonban már széles körben elterjedt, hatalmas mértékben növekszik és mind több vállalat kapcsolódik be a folyamatba.

Az *e-kereskedelem* a vállalatok közötti kereskedelem. A korábban bevált kereskedelmi levelezés, telefonálás, fax, e-mail logikus továbbgondolása. Azokkal együtt élő rendszer, azonban jelentősége egyre nő. Például a fafeldolgozó üzemek és a beszállítók hatékonyabb egymásra találását, olcsóbb és átláthatóbb kapcsolattartását szolgálja. A weblap nem iktatódik be a partnerek közötti kapcsolatba, nincs közvetítői jutalék. A vásárlás konkrét feltételeit a vevő az eladó egymás között beszél meg.

A rendszer részletes és szűrhető keresési lehetőséggel biztosít hozzáférést az adatbázishoz. Mind az adatbázisba kerülés, mind az abban keresgélés *ingyenes*. A fenntartás költségeit külső forrásból kívánjuk finanszírozni (adminisztrálás, az internet-szolgáltató és a tárolóhely díja stb.). A potenciális vevő az adatbázisból megtudhatja, hogy az őt érdeklő tételekről milyen telefonszámon, melyik ügyintézőnél érdeklődhet, hogy az üzlet konkrét részleteit megbeszéljék.

Bármilyen rész kérdésben szívesen adok bővebb tájékoztatást.

Elek Zoltán
okl. erdőmérnök

9400 Sopron, Kisház u. 17.
jelek@larix.efc.hu

renca”-területekké lépnek elő, és a természetközeli lombos elegyes ökoszisztémák kutatásának középponti bázisterületei lehetnek.

Az *erdészeti kutatás és oktatás egyik európai központja Sopron lehet*, ahol Béccsel karöltve szervezhetők a legfontosabb regionális erdészeti kutatások, ahol nemzetközi hallgatóság részére többnyelvű oktatás szervezhető.

Az *erdő és az ember kapcsolata a XXI. század folyamán rendkívül szorosra válik, a PR tevékenység szerepe igen jelentős lesz*.

Az együttműködés jegyében

Helyi szervezeteink titkárainak legutóbbi országos értekezlete budapesti központunkban zajlott le Barta László elnökünk vezetésével. Az értekezletre – már hagyományos módon – meghívást kaptak azoknak a szervezeteknek, intézményeknek a képviselői is, amelyekkel szakszervezetünk különösen szoros munkakapcsolatban áll.

*

Elsőként Herczeg Miklós főtitkárunk adott áttekintést szakszervezetünk 2000. évi munkájának, életének fontosabb fejleményeiről, méltatva és megköszönve partnereinknek az együttműködés keretében kifejtett közös munkáját és segítségét.

A beszámolóval kapcsolatban véleményt nyilvánító titkárok hangsúlyozták, hogy a pénzügyi problémák miatt nem szabad borúlátóan megítélni szervezetünk jövőjét, mert *a szakszervezetre szükség van, sőt egyre inkább szükség lesz.* Fontos, hogy továbbra is megőrizzük függetlenségünket, az EFDSZ működésének politika- és ideológiamentességét.

*

Ezt követően a meghívott vendégek szólaltak fel.

Dr. Bánk Gábor, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés főtitkára méltatta szakszervezeteink zavartalan, érdemi, jó együttműködését, s azt, hogy az EFDSZ részéről két fő is dolgozik az *ÉSZT* vezetőségében. Tájékoztatót arról, hogy az *ÉSZT* 2000-től tagja az Európai Szakszervezeti Szövetségnek.

Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatal elnöke szintén a közös cél érdekében kifejtett közös munka korrektségét hangsúlyozta. Továbbá a szakszervezet részéről a Hivatalnak nyújtott támogatást, valamint azt, hogy az *ÁPV Rt.* átalakulása nyomán még nagyobb összefogásra lesz szükség a szakmában.

Káldy József, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke a két társadalmi szervezet eredményes munkakapcsolatából a legemlékezetesebbként a közösen lebonyolított múlt évi soproni Erdészeti és Faipari Sportnapokat idézte fel.

Pintér Zoltán, az *ÁPV Rt.* Erdészeti Portfóliójának menedzsereként arra kérte a helyi, vállalati szervezeteink titkárait, hogy *tolmácsolják a köszönetet az erdőgazdasági részvénytársaságok dolgozóinak* azért a szép eredményért, amelyet a 2000. esztendőben produkáltak. A továbbiakban azt fejtette, hogy milyen irányítási megoldások képzelhetők el az *ÁPV Rt.* átalakulása nyomán.

Dr. Kovács Mátyás, a Környezetvédelmi Minisztérium főosztályvezetője annak a reményének adott kifejezést, hogy kapcsolataink tovább erősödnek, s ezt személy szerint is elő kívánja segíteni. Az *erdészet és a természetvédelem kapcsolatában ne hátra nézzünk, hanem előre* – mondotta.

Dr. Alt Gyula, a magyarországi Szlovák Önkormányzat elnökségi tagja az észak-magyarországi szlovák származású erdőgazdasági dolgozók helyzetére, kereseti viszonyaira hívta fel a figyelmet. Továbbá *a magyar-szlovák erdészkapcsolatok jelentőségére*, amely megnyilvánul többek között például az EFDSZ tajovi gyermeküdvözlésében is.

Cserép János, a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség elnöke is nagyra értékelte a két szervezet közötti együttműködést, s mint partnerkapcsolatunkban a munkáltatói oldal érdekképviselői szervének vezetője javasolta, hogy kössünk új kollektív szerződést 2001-ben.

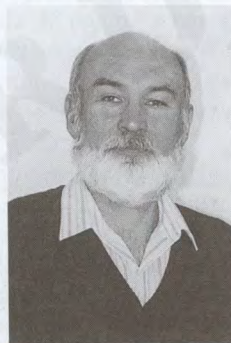
*

Az értekezlet befejezése előtt ünnepélyes aktusra került sor. Herczeg Miklós főtitkár átnyújtotta az *EFDSZ Emlékérmét* három olyan szakszervezeti tagnak, akiket huzamos időn át kifejtett kimagasló szakszervezeti tevékenységük alapján kitüntetésre javasoltak. Ezek a következők: Dudás Péter, az EFDSZ alelnöke (Állami Erdészeti Szolgálat Központja), Hrabina Géza (Nyírerdő Rt.) és Puskás Zoltán (SEFAG Rt.).

A kitüntetettek rövid szakmai életrajzát külön közöljük.

Dr. K. P.

Az EFDSZ Emlékérem kitüntetettjei 2000-ben

Dudás Péter

az EFDSZ alelnöke

Balmazújvárosban született 1948-ban. Középiskolai tanulmányait a soproni erdészeti szakközépiskolában végezte, erdőmérnöki oklevelét pedig a soproni egyetemen szerezte meg 1973-ban. Gyakorlati pályafutását az egykori ERDŐTERV-nél kezdte el, ahol mélyépítési tervezőként oldott meg főként erdei út- és vasútépítési feladatokat. 1979-ben került a mai Állami Erdészeti Szolgálat jogelődjéhez. Ma is ennél az intézménynél dolgozik az informatikai osztályon erdőrendezési főmémökként.

A szakszervezeti mozgalomnak még gyakornokként lett tagja 1963-ban, s tagsági viszonyát tanulmányainak ideje alatt is fenntartotta. Pályafutása során volt bizalmi, főbizalmi, SZB-tag, 1995 óta pedig az ÁESZ Központ szakszervezeti titkára. Az EFDSZ-nek megalakulása óta *tevékeny alelnöke*, s ebben a minőségében elsősorban az intézményi dolgozók ügyeivel foglalkozik. Szakszervezetünket és annak intézményi tagozatát képviseli az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülésben, s tagja az ÉSZT elnökségének is.

Hrabina Géza

műszaki-gazdasági tanácsadó

A nyírségi Buj községben született 1935-ben. A volt miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen szerzett gépészmérnöki oklevelet 1958-ban, amit később megtétetett ugyanott egy

hegesztési, majd Budapesten egy gazdasági, s végül egy munkavédelmi szakmérnöki oklevéllel.

Gyakorlati pályafutását 1959-ben kezdte el a debreceni MÁV Járműjavító Üzemében, ahol 1970-ig dolgozott különböző beosztásokban.

1970-ben került az elsődleges faipar területére az egykori Felsőtisza EFAG vásárosnaményi faforgácslapgyárába, ahol főként felügyeleti-ellenőrzési és munkavédelmi munkakörökben dolgozott. 1996-ban vonult nyugállományba a Nyírerdő Rt. dolgozójaként. Jelenleg ennek a vállalatnak szerződéses műszaki-gazdasági tanácsadója.

A Vasutas Szakszervezet tagjaként 1950-ben lépett be a mozgalomba. 1970-től az akkori MEDOSZ

tagja, ahol a megyei munkavédelmi és szociálpolitikai bizottságnak előbb tagja, majd 1976-tól vezetője. Az EFDSZ-nek megalakulásától tagja, 1994-1996 között a Nyírerdő Rt. vállalati szakszervezeti tanácsának tagja volt. Résztvett az ágazati kollektív szerződés kidolgozásában is.

Kiváló munkájának eredményességét több kitüntetéssel ismerték el. Így: „Vállalat Kiváló Dolgozója” négy alkalommal, az „Erdészet Kiváló Dolgozója” (1976), SZOT Oklevél (1982), a „Szakszervezeti Munkáért” jelvény arany fokozata (1989).

Puskás Zoltán

ny. váll. szaksz. bizalmi

1935-ben született, általános iskolai tanulmányainak elvégzése után erdésztechnikusi oklevelet szerzett. 1954-től kezdve nyugállományba vonulásáig a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt.-nél, illetve annak jogelődjeinél dolgozott különböző beosztásokban.

Egész élete szorosan összeforrt a szakszervezeti mozgalmal. Munkába lépése, 1954 óta szakszervezeti tag. 1966-tól választott tisztségviselő, tagja volt a vállalati szakszervezeti bizottságnak. 1970-től 1989-ig az ötezer fővel dolgozó Somogyi EFAG függetlenített szakszervezeti titkára volt. Tagja volt az egykori MEDOSZ megyei bizottságának, 1985-től pedig a MEDOSZ Erdészeti Szakosztályának.

Nagy felkészültséggel és ambícióval végzett munkásságát több kitüntetéssel ismerték el: vállalati „Kiváló Dolgozó”, „Kiváló Munkáért” miniszteri kitüntetés, a SZOT „Szakszervezeti Munkáért” arany és ezüst jelvénye.

k.p.

Merre, s hogyan tovább, NYOK?

Vezetőségünk meghívása alapján a közelmúltban szakszervezetünk adott otthont a Jókai-téri székház konferenciatermében a Nyugdíjasok Országos Képviselőtanácsának (NYOK) országos tanácsa számára idejű első ülésének lebonyolításához. Az ülést Mihalovits Ervin, a NYOK elnöke vezette.

A tanácsülés résztvevőit Herczeg Miklós főtitkárunk, mint házigazda üdvözölte és bemutatta szakszervezetünket. Varga György, Nyugdíjas Bizottságunknak (a NYOK Díszoklevelével kitüntetett) elnöke szintén tájékoztatást adott a szakma nyugdíjasainak helyzetéről és a bizottság tevékenységéről. Ezt követően már a szervezet belső életének időszerű feladatai, a folyó évi teendők megvitatása és ügyviteli kérdések kerültek napirendre.

A tanácsülés munkájának megfigyelése bizonyos lehetőséget nyújtott számunkra, hogy ennek a hatalmas, kb. 2 millió tagot tömörítő civil mozgalomnak belső árnyalatait és módszereit megismerhessük.

A NYOK tevékenysége az egész országra kiterjed, összetétele pedig meglehetősen heterogén, akár csak maga a nyugdíjas társadalom. „Jól menő” szakmák nyugdíjasai éppúgy képviselve vannak benne, mint a szerényebb helyzetű nemzetgazdasági ágazatok egykori dolgozóit. A NYOK saját politizálásának stílusát, módszereit illetően is eltérő vélemények megnyilvánulásait tapasztalhattuk, ami egy ilyen nagy szervezet esetében természetes is. Vannak, akik azt vallják, hogy a NYOK ne kergessen illúziókat az elérhető vívmányokról. Ezért inkább a „kis lépések” taktikájának és a kompromisszumok keresésének a hívei. Eddig ez a módszer, ez a magatartás jellemezte a képviselő tevékenységét.

Vannak azonban radikálisabbak is, akik keményebb fellépésben látják a siker nyitját. A mai nyugdíjasok építették fel a mai Magyarországot, azért többet is érdemelnek a máttól – követelik.

Kívülálló szemében úgy tűnik, hogy a NYOK tevékenysége az eddigi érdekvédelmi-érdekvédelmi munkától a militánsabb közéleti politizálás irányába fog eltolódni.

Elhangzott ugyanis, hogy ebben az évben, amikor már nemcsak a politikai pártok figyelme, hanem a közélet figyelme is egyre inkább a 2002. évi országgyűlési választások felé fordul, határozottan figyelmeztetni kell az érdekelteket: a szavazáskor a több mint három millió fős nyugdíjas társadalom meghatározó erő lehet! Sőt, elhangzott az is: meg kell fontolni az Országgyűlésbe való jutás esélyét is annak érdekében, hogy ott a nyugdíjasoknak több közvetlen hangadója legyen.

Ebben a felvetésben nem kifejtve, de elég nyíltan benne van az a gondolat, hogy a NYOK párttá alakuljon. Persze, mindenki tudja, hogy egy párt létrehozásának nem lebecsü-

Folytatása a 8. oldalon

Merre, s hogyan tovább, NYOK?

Folytatás a 7. oldalról

lendő pénzügyi feltételei is vannak, és a NYOK ezekkel jelenleg még szemmel láthatóan nem rendelkezik. Maga a felvetés azonban jelzi, hogy a felszín alatt már él a gondolat. S ha a NYOK 2 milliós tagságának akár csak a töredéke is a magáévá tenné, már az is 200-300 ezer tagot számláló nagy pártot jelentene.

Pillanatnyilag járhatóbbnak látszik az az út, ami szerint

ebben az évben a választásra történő felkészülés jegyében a NYOK keresse meg a parlamenti pártokat, és kérje ki az állásfoglalásukat azzal kapcsolatban, hogy mit és mennyit hajlandók elfogadni, választási programjukba beépíteni a NYOK (már kidolgozott, csupán némi aktualizálásra szoruló) nyugdíjas politikájából. Ezt a nyilatkozatot azután vissza kell közvetíteni a tagság irányába,

egészen az egyes személyekig, hogy ez (is) orientációs tényező lehessen számukra a szavazatuk leadása során.

Kívülállóként szintén nem bonyolódunk bele eme felvetés gyakorlati kiviteléne, mondhatnánk úgy is: ennek a csiki-csuki játéknak a problémáiba. Úgy tűnik azonban, hogy ebben az esetben a NYOK-nak fel kell adnia eddigi pártsemlegességét, az egyes pártoktól való egyforma távolságtartását, és óhatatlanul valamelyik, legtöbbet ígérő párthoz való közeledést jelentené. Ez már talán egyszeri esetben is problémát jelentene. Hosszabb, több választási ciklus távlatában azonban valószínűleg a pártok közötti táncmozdulatokhoz vezetne, s ettől talán még a saját pártalakítás is jobb.

Lehetséges, hogy ugyanezen logikai fonálon végigfutottak azok is, akik

felvetették a kétkamarás parlament felállításának gondolatát azzal, hogy az egyikben legyen helye a civil szervezeteknek, köztük a nyugdíjasokénak is.

Nem vagyunk a parlamentarizmus szakértői, s kis lapunk oldalain amúgy sem ereszkedhetünk alá ennek a témának a politikai és jogi labirintusába. Egy gyakorlati kérdés azonban e nélkül is azonnal felvetődik a laikusban: kik, mely szervezetek kerüljenek a civil szervezetek eme parlamenti kamarájába? Mert a statisztikai jellegű megnyilatkozások szerint jelenleg már – Istennek hála – kb. 60.000 civil szervezet van Magyarországon. (Úgy tudjuk, hogy 1945 előtt kb. 70.000 volt.) Vagy megfordítva: ki ne kerüljön be ezek közül, a jog- és esélyegyelőség sérelme nélkül?

Ezekről az elvi dilemmáktól függetlenül

a NYOK 2001. évi munkájára komoly befolyással lesz a jövő évi parlamenti választásokra történő készülődés.

S az eddig is bevált körülménte mozgás jegyében dolgoznak a Szociális és Családügyi Minisztérium, a jelenleg annak hatáskörében működő Időügyi Tanács, az Egészségügyi Minisztérium és a Pénzügyminisztérium irányában is a nyugdíjreform, az egészségügyi reform és a nyugdíjásokat közvetlenül, érzékenyen érintő más ügyek kedvező alakulása érdekében.

Dr. K. P.

Elnökségi ülés

Szakszervezetünk elnöksége *Barta László* vezetése mellett Budapesten, központi irodánkban tartotta idei első ülését.

Az elnökség megvitatta az alapszervezetek önálló pénzgazdálkodásának jogi és adminisztrációs kérdéseit, s ezzel kapcsolatban köszönettel fogadta az ÉTOSZ részéről meghívott *Gróf Gabriella* tanácsait. Ugyancsak meghívottként résztvett az ülésen *Csorvási József* úr, az ÉFÉDOSZSZ elnöke is, aki a szövetségről nyújtott tájékoztatása keretében ismertette annak tagdíjfizetési rendszerét is. A megbeszélés során elhatározás született az ÉFÉDOSZSZ és az EFDSZ jövőbeli összehangolt fellépéséről világszervezetünkben, az IFBWW-ben.

Napirenden szerepelt az idei Erdészeti és Faipari Sportnapok lebonyolításának helyszínmegválasztása, valamint a Lengyelországban lebonyolításra kerülő nemzetközi erdész sakkversenyen való magyar szereplés ügye is. Végül *Herczeg Miklós* főtítkár bejelentette, hogy pénzügyi vezetőnk, *Nemes József* kolléga megromlott egészségi állapota miatt február 28-i hatállyal *kérte végleges felmentését a munkavégzés alól.*

k.p.

A Közgyűjteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete Kiadójának gondozásában megjelent

Karácsony Szilárd: MUNKAKÖNYV című könyve.

A Munkakönyv a hasznos olvasmányok közé tartozik, mivel a munkavállalói lét legfontosabb kérdéseire adja meg a választ:

- Miért keresnek keveset a magyar munkavállalók, miközben hazánkban szinte mindennek világgpiaci ára van?
- Miért nem lehetnek eredményesek a munkavállalók egyéni taktikái?
- Hogyan kerülhetnek a munkavállalók valódi alkupozicióba munkaerejük értékesítésekor?
- Miért érdemes szakszervezeti tagnak lenni?
- Hogyan válhat egy szakszervezet a munkáltató egyenrangú partnerévé?
- Mire jó a szakszervezeti tagdíj?
- Hogyan lehet valakiből sikeres érdekképviselői tisztségviselő?

A MUNKAKÖNYV megrendelhető a KKDSZ Kiadótól.

Cím: 1088 Budapest, Puskin u. 4. Fax: 338-4274,

E-mail: kkdsz@matavnet.hu

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki és Faipari Mérnöki Kara

Előző, 2000. évi 4. lapszámunkban „Az első születésnap” című soproni tudósításunkban megírtuk, hogy a Nyugat-Magyarországi Egyetem megalakulásának egyéves évfordulóján az ünnepi nyilvános egyetemi tanácsülés keretében a hét kar dékánja bemutatta az irányítása alá tartozó egyetemi egységeket.

A következőkben ismertetjük az Erdőmérnöki Kar, valamint a Faipari Mérnöki Kar dékánjának beszédét, mert úgy gondoljuk, hogy lapunk olvasóinak többségét ennek a két kar-nak a helyzete érdekli leginkább.

Dr. habil. Faragó Sándor
tanszékvezető egy. tanár, dékán

Az Erdőmérnöki Kar múltja, jelene, jövője

Éppen 265 esztendeje, 1735-ben alapítottatott Selmechányán az a Bányászati Iskola, amelynek oktatásában a kezdetektől – egyre növekvő mértékben – szerepeltek az erdészeti ismeretek. 1808-ban *Wilckens Henrik Dávid* vezetésével létrejött az Erdészeti Tanintézet. Ezzel 193 évvel ezelőtt megkezdődött az önálló erdészeti felsőoktatás Magyarországon. Az 1846-ban akadémiai, 1904-ben főiskolai rangot kapott intézménynek a trianoni békediktátum következtében menekülnie kellett Selmechányáról. Sopron városa és nagy polgármestere, *Thurner Mihály* fogadta be 1919-ben a hazátlanokat, akik e gesztust azzal hálálták meg, hogy az ágfalvi csatában megharcoltak azért a népszavazásért, ami után Sopron városa kiérdemelte a máig büszkén viselt „*Civitas fidelissima*” címet.

Az erdőmérnökképzés több szervezeti átalakulás után 1952-től az önálló Erdőmérnöki Főiskolán, 1962-től az Erdészeti és Faipari Egyetemen, majd 1996-tól a Soproni Egyetemen folyt. Itt kell megemlékeznünk az ötévfolymnyi Kanadában végzett magyar erdőmérnökökről is, akik 1956-ban hagyták el Sopront, s a British Columbia Egyetem Soproni Erdőmérnöki Karán szereztek diplomát, majd becsületet a magyar erdésztársadalomnak.

Mindezeket a gondolatokat egy bemutatkozáson a Kar ezidei dékánjának el kell mondania, hiszen jelenünk, jövőnk, szellemiségünk, hazaszeretetünk, magyarságtudatunk, kapcsolataink – egymással, diákjainkkal, Sopron városával, az erdésztársadalom egészével – ezen a 193, illetve 275 éven nyugszanak. Ez a mi nagy erőnk, ez az, amire büszkék vagyunk, amit óvunk, s amit *selmeci – soproni szellemnek, selmeci – soproni hagyományoknak* hívunk.

A múlt mindig megadta nekünk azt a lehetőséget, hogy nagy történelmi sorsfordulók után megerősödve haladjunk tovább. Ilyen sorsforduló volt a rendszerváltás, amely felgyorsította Karunk fejlődését is.

A korábbi egyszakú Karon 1993-ban a környezet- és vadgazdálkodás-tudomány oktatása is megindult, amelyek mellé mindkét okleveles mérnöki szakon tanárképzés is társul. Ugyanezen évtől kezdtük meg oktatói munkánkat a Székelyföld szívében, Csíkszeredán, azóta mindhárom szakon. Oktatói gárdánk – Selmec szellemében – fontosnak tartja, hogy erdélyi hallgatóink szülőhelyükön és magyarul tanuljanak, s otthon maradvá segítsék magyar népünk boldogulását. A graduális képzés mellett több szakmérnöki szakunk is működik. Erdőmérnöki diplománkat elismerték *euromérnöki* diplomának, s bizonyítottunk egy igen sikeres *amerikai akkreditáción* is.

Az új szakok beindulásával megháromszorozódott hallgatói létszámunk. Az Erdőmérnöki Karnak ma több hallgatója van, mint az egykori Erdészeti és Faipari Egyetemennek, s 1/5-ük határainkon túl él.

Az oktatásnak és a kutatásnak személyi, szervezeti és tárgyi feltételei vannak.

Történelme során soha nem volt olyan erős tanári testülete a Karnak, mint napjainkban. Ma 20 professzorunk, 21 docensünk, 15 adjunktusunk, 17 tanársegédünk és 12 nyelvtanáruk végzi áldozatos munkáját. Közülük 5 fő az MTA doktora, 31 fő a tudományok kandidátusa, 5 fő PhD fokozattal bír, 10 egyetemi dok-

tor és 17 fő most vagy a közeljövőben fejezi be PhD tanulmányait. Vezető oktatóink közül 17 habilitált doktor, 13 fő nyerte el a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat.

Az oktatási feladatok kiszélesítése a Kar *szervezeti átalakítását* is szükségessé tette. A korábbi kis tanszékek integrálásával, illetve egyesek kiemelt fejlesztésével intézeteket hoztunk létre. Három alapintézetünk, a Matematika, a Kémiai Intézet és az Idegennyelvi Központ a soproni egyetemi karok mindegyikén oktat. Az erdőmérnökképzést 5 szakintézet, a vadgazda mérnökképzést 1 szakintézet szolgálja. Oktatásunkba szervezileg is bevontuk a fontosabb tudományos műhelyeket. A *MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézetében* egy önálló Földtudományi Intézet, továbbá Elméleti Geodéziai Tanszék működik. Ugyanígy az *Erdészeti Tudományos Intézet* Sárvári Kísérleti Állomásán is kihelyezett tanszéket alapítottunk. Gyakorlati oktatómunkánkat az *Állami Erdészeti Szolgálat* Gyakorlati Bázisa segíti. Három intézményt tekintünk tan-gazdaságunknak: a *Tanulmányi Erdőgazdaság Rt-t*, a *Lajta-Hanság Rt-t* és a *Fertő-Hanság Nemzeti Parkot*, de valamennyi Állami Erdőgazdaság Rt., a Nemzeti Parkok és a Környezetvédelmi Felügyelőségek is felbecsülhetetlen segítséget nyújtanak munkánkhoz. Külön ki kell emelnem az *FVM Erdészeti Hivatala* széleskörű támogatását.

Az oktatás-kutatás *tárgyi feltételei* – nem számítva épületeink külső állagát – hála az imént megnevezett intézményeknek, nemkülönben munkatársaim munka- és pályázókedvének – jók, legalábbis javulók. A méltán európai hírű Botanikus Kertünk mellett jól felszerelt tantermek, laboratóriumok, kutatóházak, gépjárművek szolgálják az oktatást és a kutatást. Az elmúlt tanévben gazdagodtunk a „Káldy József” Erdőgépfelkészítő Központtal, a Talajmechanikai és Vízlaboratóriummal, két kutatóházzal és a Sopron-hegyvidéki oktatási és kutatási célú tanulmányi

Folytatása a 10. oldalon

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara

Folytatás a 9. oldalról

vadászkerülettel. A gyarapodáshoz kell sorolni – hiszen az egyetem mérnök-tanár képzésének gyakorlati színterévé vált – az 1999-ben Karunk fenntartói fennhatósága alá került Roth Gyula Gyakorlóiskolát, amely maga is 115 éves múltat tekint vissza.

A tudományos műhelymunka a hiteles oktatás alapja. Mint azt a minősítettek aránya is mutatja, szakterületeinken a Kar az ország vezető kutatóhelye is. Bizonyítják ezt az MTA bizottságai, országos és regionális szinten egyaránt. E helyütt csak utalni lehet arra a száraz is meghaladó kutatási témára, amelyen a munkatársaink dolgoznak a matematika, a kémia, az ökológia, a földtudományok, a genetika, a botanika, a zoológia, az erdőművelés, a fahasználatok, az erdő- és faanyagvédelem, a vadbiológia és vadgazdálkodás, a gépesítés és gépüzemelés, a megújuló energiahordozók, az útervezés és -fenntartás, a vízgazdálkodás, a geomatika, az erdészeti politika, az erdővagyongazdálkodás, a természetvédelem, a tájvédelem és -tervezés, valamint a vidékfejlesztés területén.

E kutatások képezik két *Doktori Programunk*, jövőbeni iskolánk tudományos alapjait az erdészettudomány és a környezettudomány területén, s ugyanezek teremtték meg a lehetőségét a kiterjedt kétoldalú nemzetközi kapcsolatrendszerünknek. Oktatóink olyan nemzetközi szervezetekben képviselik hazánkat, mint a IUFRO, az IUCN különböző munkacsoportjai, a CIC, a BirdLife International, Wetlands International.

Az elvégzett munka magában hordozza az előrelépés igényét és lehetőségét egyaránt. Intézményfejlesztési tervünkben új szakok indítása és kiteljesedő infrastruktúra megvalósítása szerepel. Graduális egyetemi szakjaink sorában szeretnénk tudni a környezettudományt, a vidékfejlesztést, a rekreációt-idegenforgalmat, gyakorló középiskolánkban a természetvédelmi és a vadgazdálkodási szakot. Tervezzük új szakmérnöki stúdiumok indítását, továbbá az ötévenként kötelező továbbképzések

rendszerének felújítását is. Folytatni kívánjuk az országos hatáskörű szaktanácsadást is.

Dr. habil. Boronkai László
tanszékvezető egy. tanár, dékán

Oktatás és kutatás a Faipari Mérnöki Karon

A faipari mérnökképzés 1957-ben indult és 1962-ben alakult meg a Faipari Mérnöki Kar. Az elmúlt 40 évben jelentősen megváltozott a Kar szerkezeti felépítése, nagymértékű fejlődést tud maga mögött.

Jelenleg a Kar nyolc alapképzési, két szakmérnöki szakot és egy doktori programot tud magáénak. A Kar oktatási tevékenységének három fő iránya van. Ezek: a mérnökképzés, a művészképzés és a mérnök-tanár képzés. Természetesen mindhárom irány kapcsolódik a faiparhoz. A mérnökképzés négy szakon folyik: az okl. faipari mérnöki, az okl. papíripari mérnöki öt éves, a faipari mérnöki három, illetve levelező tagozaton négy éves, valamint az okl. faipari mérnöki kiegészítő levelező két és fél éves képzési idejű szakon. Az okl. faipari mérnökhallgatók három szakirány között választhatnak, ezek a technológus-üzemfenntartó, a terméktervező és a faszerkezet-építő szakirányok.

A művészképzés két szakon folyik: a belsőépítész szakirányon építész és formatervező szakon; utóbbiban bútortervezési szakirány van.

A harmadik oktatási irányunkban is két szak működik: az okl. mérnök-tanári és műszaki szakoktatói szak. A szakmérnöki szakjaink az okl. termékfejlesztő és az okl. faszerkezet-építő szakmérnöki szak.

A doktori programunk a fa- és fa-technológiai tudományok doktori programja. Ezen belül négy alprogramra lehet nappali, levelező és egyéni felkészülésű képzésre jelentkezni.

A Kar oktatási programja így átfogja a faipar, a fahasználat, a faipari termékek gyártásának szakemberképzését mind műszaki, mind művészi oldalról és biztosítja a terület oktatói utánpótlását az alap-, közép- és felsőoktatásban.

A Kar alapképzési szakjain 838 beiratkozott hallgatónk van. A doktorképzésben 24 hallgató vesz részt.

A Kar oktatási tevékenységét 71 fő, ebből 57 teljes munkaidős és 14 részmunkaidős oktató végzi. Az oktatóink felkészültségét mutatja, hogy 40 tudományosan minősített oktatónk van, ezek közül 33 teljes és 7 részmunkaidős; vagyis az oktatóknak közel 60 %-a rendelkezik tudományos fokozattal. A Kar szervezeti felépítése szerint oktatóink nyolc intézetben és további három önálló tanteremben végzik munkájukat.

A Kar fejlesztését természetesen nem tekintjük befejezettnek, ezek a lépések az Egyetem Intézmény Fejlesztési Tervében is szerepelnek. Néhány ezek közül a közeljövőben, előre láthatóan a következő tanévben már megvalósul.

A MAB elfogadta a Faipari termelés-szervező felsőfokú akkreditált szakképzési szak indítását. A végzettségnek az Országos Képzési Jegyzékben való felvétele folyamatban van. Ezzel megvalósíthatnánk a faipari képzésen belül a négyszintes képzésmódot: felsőfokú szakképzési főiskolai - egyetemi - doktori szint.

Ugyancsak folyamatban van az okl. könnyűipari mérnöki szak indítása. Ebben a szakba kívánjuk az okl. faipari szakot integrálni, és ezáltal a képzést kiterjeszteni a korábbi könnyűipari ágazatokra. Itt erős hangsúlyt kapna a csomagolótechnikai szakirány.

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki Karával közösen rendszerinformatikai szakot kívánunk indítani. Ennek előkészületei megtörténtek.

A művészoktatásban is tovább kívánunk lépni. Ez ugyanis megalapozná a csomagolótechnika felé való nyitásunkat. Ennek létrejöttével komplex formában tudnánk a csomagolás területét szakemberekkel ellátni. A könnyűipari szak biztosítaná a műszaki, a formatervezői és alk. grafikai szak pedig a művészeti oldalát a képzésnek.

A mérnök-tanári szak mellé egy közgazdász-tanár és egy művész-tanári szakot kívánunk párosítani.

A meglévő szakok minőségi fejlesztése, illetve a tervezett új szakok indítása elképzelhetetlen megfelelő kutatási háttér és teljesítmény nélkül.

A kutatási tevékenység folyamatosságát és minőségét az előbb említett 40 tudományos minősítéssel rendelkező oktatónk biztosítja. Ez azért is fontos, mert a faipar jelenleg nem rendelkezik kutatóintézettel. A korábbi Faipari Kutató Intézetet felszámolták, így a faipar számára egyedül a Faipari Mérnöki Kar maradt kutatási háttérnek. A faipar igen dinamikusan fejlődik (bár tökéhiánnyal küszködik). Az EU-csatlakozás idejéig a faipart legalább szellemi tőkével annyira meg kell erősíteni, hogy versenyképes maradjon.

Ebben nagy felelősséget érünk, ezért a Karon belül 2001. január 1-el létrehoztuk a Faipari Kutató Intézetet. Ide összpontosítjuk a Kar kutatási kapacitását és azt a faipar irányában szolgáltató jelleggel kívánjuk működtetni.

A Kar szervezeti felépítéséből következően az egyes intézetek végznek alap- és alkalmazott kutatásokat egyaránt. Az alapkutatások finanszírozását sokszor csak nehézségek árán tudjuk biztosítani, vagy azokat szüneteltetni kell anyagi forrás hiányában. Olyan alapkutatásokra, mint a különböző fafajok faanyagminőségének, fizikai-mechanikai tulajdonságainak vizsgálatára, vagy a fa és faalapú anyagok mesterséges öregítésére, a fa rugalmas viszkózus, képlékeny anyagjellemzőinek meghatározására, szerkezeti csomópontok, kapcsolóelemek teherbíró képességének, alakváltozásának vizsgálatára szükség van. Ezen adatok hiányában korszerű terméktervezés nem lehetséges.

Az alkalmazott kutatásoknak több csoportja van. Egyik nagy csoportja a fűrész- és lemezipari termékek előállításának korszerűsítésével, új lapfajták gyártási lehetőségével, különböző technológiai paraméterek megállapításával, új alapanyagfajták alkalmazásának lehetőségeivel foglalkozik.

A kutatások másik nagy csoportja a bútór- és épületasztalosipari termékek gyártástechnológiájával, új termékek tervezésével, kialakításával,

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM

Faipari Mérnöki Karának szervezeti felépítése

Alapozó intézetek

Fizika Intézet	Faanyag-tudományi Intézet	Műszaki Mechanika és Tartószerkezetek Intézet	Informatikai Központ	Testnevelés Tanszék
----------------	---------------------------	---	----------------------	---------------------

Szakintézetek

Fa- és Papírtechnológiai Intézet Fűrészipari Tanszék Lemezipari Tanszék Cellulóz- és Papírtechnológiai Tanszék	Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézet Technológiai Tanszék Termékfejlesztési Tanszék Faipari Tanműhely	Alkalmazott Művészeti Intézet Művészeti Alapképző Tanszék Formatervező Tanszék Belsőépítészeti Tanszék
Építéstani Tanszék		Tanárképző Intézet Műszaki és Környezetpedagógiai Tansz. Társadalomtudományi Tansz.

SZAKOK A FAIPARI MÉRNÖKI KARON

SZAK	KÉPZÉSI FORMA	KÉPZÉSI IDŐ
Okl. Faipari Mérnöki	nappali	5 év
Faipari Mérnöki (főiskolai)	nappali, levelező	3 ill. 4 év
Okl. Faipari Mérnöki kiegészítői	levelező	2,5 év
Okl. Papíripari Mérnöki	nappali	5 év
Okl. Belsőépítész Művészi	nappali	5 év
Okl. Formatervező Mérnöki	nappali	5 év
Okl. Mérnök-tanári	levelező	2,5 év
Műszaki Szakoktatói	levelező	3 év
Okl. Faszervezetépítő Szakmérnöki	levelező	2 év
Okl. Termékfejlesztő Szakmérnöki	levelező	2 év
Doktori Program	nappali + levelező	3 év

felülvizsgálatával, termelés-szervezéssel ad segítséget a faipari vállalatoknak, vállalkozásoknak.

A harmadik csoport a gyártástechnológiákhoz szükséges gépészeti eszközökkel, megmunkálógépek, anyagmozgató eszközök, fűtési rendszerek ki-, illetve átalakításával, s ezek műszaki felülvizsgálatával, minősítésével foglalkozik. Ehhez egy akkreditált minősítő laboratóriummal rendelkezünk.

A Kar kutatási palettáját kiegészítik az Alkalmazott Művészeti Intézetnél folyó, belső terek kialakításával, arcuattervezéssel, csomagolástervezéssel foglalkozó témák, illetve a Tanárképző Intézetünkben

kutatott szakképzés-pedagógiai és -szociológiai, vidékfejlesztési és művészetfilozófiai témák.

Az elmondottakból kitűnhet, hogy a Kar az általa művelt területet mindig komplexen kívánta gondozni mind oktatási, mind kutatási vonatkozásban.

Reméljük, hogy a tervezett fejlesztési igyekezetünket a gyakorlat is megfelelően fogadja. Ezt erősíti az a tény, hogy végzett szakembereink iránt most igen nagy az igény, minden végző szakember több állásajánlat között válogathat. A meghirdetett szakokra mindig többszörös a túljelentkezés.

Napirenden: a nyugdíjasok helyzete

Nyugdíjas Bizottságunk legutóbbi ülésén már érződött az év vége, év eleje mindig kissé ünnepélyes hangulata. Mindazonáltal ez az összejövetel is a munka jegyében zajlott le Varga Györgynek, a bizottság elnökének vezetésével.

Az ülésen a bizottság tagjai, a vállalati nyugdíjas összekötők mellett meghívottként résztvett dr. Dobi Ferenc, az egykori Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete (MEDOSZ) ny. főtitkára, Mihalovits Ervin, a Nyugdíjasok Országos Képviselőtársaságának elnöke, Tollner György, a Millenniumi Vadászati Bizottság elnöke, dr. Szász Tibor, az Országos Erdészeti Egyesület Szeniorok Tanácsának elnöke (állandó meghívott) és Csikesz Rezső, a szakszervezetünknek is otthont adó Hotel Cédrus igazgatója.

Munkánk évről évre nehezebb

Varga György üdvözlő szavai után elsőként Herczeg Miklós főtitkárunk adott tájékoztatást a résztvevők számára szakszervezetünk helyzetéről és a múlt évben végzett munkájáról. Ebből kiemeltük azt a megállapítást, hogy nyolc év óta független szakszervezetünk hétezer aktív dolgozó és háromezer nyugdíjas tagjával: nem kis szakszervezet! Továbbá: *szakmai kérdésekkel foglalkozó politikai és ideológiamentes szervezet vagyunk. Munkánk azonban évről évre nehezebb, egyrészt a külső politikai-társadalmi körülmények, másrészt pénzügyi helyzetünk alakulása miatt. Szakszervezetünk létezése a szakmának köszönhető. Mozgalmunk megújulásához hiteles személyek kellenek.*

Legyen „Idősek Chartája”!

Mihalovits Ervin, a NYOK elnöke felszólalásában elismerő szavakat mondott azzal kapcsolatban, hogy *szakszervezetünk rendszeresen foglalkozik a szakma nyugdíjasainak helyzetével a Nyugdíjas Bizottságban, s lapunkban is. Ismertette a NYOK tevékenységét abból az alkalomból,*

hogy a szervezet 2000-ben emlékeztetett meg alapításának 10. évfordulójáról. Elmondta, hogy 49 szervezetük 2 millió tagot tömörít, és 12 munkabizottságuk tevékenykedik a nyugdíjas társadalom gondjainak fel-tárásián, megoldásián.

A NYOK sokrétű tevékenysége során szorgalmazza, hogy a kormány-nak legyen időügyi politikája és nemzeti programja. Ennek érdekében – az idevágó ENSZ-határozatokat is beépítve – a NYOK kidolgozta az „Idősek Magyarországi Chartája” tervezetét. A szervezet minden adódó alkalommal tiltakozik az ellen, hogy a nyugdíjasokat „eltartottnak” tün-tessék fel és így kezeljék, valamint, hogy az aktív dolgozókat a nyugdíja-sokkal ilyen címen szembeállítsák.

Figyelmet érdemel a NYOK te-
vékenységének alapelve: „Állj fel, hogy lássanak, beszélj hangosan, hogy halljanak, s légy rövid, hogy meg ne unjanak!”.

A rendszerváltás nagy vesztesei: a nyugdíjasok

Varga Györgynek, Nyugdíjas Bi-zottságunk elnökének a bizottságunk tevékenységével és saját nyugdíja-saink helyzetével foglalkozó referá-tuma részben kapcsolódott Mihalovits Ervin felszólalásához. Elmond-ta, hogy a bizottság hat éve alakult meg, és azóta tagja a NYOK-nak is, s tevékenyen résztvesz annak munká-jában, rendezvényein.

Varga György részletesen elemez-te a kielégítőnek éppen nem mondható állami nyugdíjas politikát, annak jelen-ségeit. Megállapította, hogy a rendszer-váltás legnagyobb vesztesei a nyugdíja-sok, akik öreg koruk és anyagi hely-zetük miatt már nem tudnak alkalmazkodni a kialakult társadalmi-gazdasági helyzethez. Ma több mint 3 millió nyugdíjas él Magyarországon, nagyobb részben romló vagy éppen rossz élet-körülmények között.

Különösen rossz az erdőgazdasá-gi nyugdíjasok helyzete, akik kistele-püléseken, falun, földrajzi értelemben szétszórtnak élnek. Olyan helyeken, ahol sok a munkanélküli, így gyakran még ők a család segítői, támaszai kis nyugdíjukkal.

Fogyasztói kosár – nyugdíjas kosár

Nem felel meg a valóságnak az az állítás, folytatta Varga György, hogy a nyugdíjas pénzügyi politika inflációkövető és így megőrizte a nyugdíjak reálértékét. Az infláció számításánál figyelembe vett átlagos „fogyasztói kosár” ugyanis tartal-mazza azokat a tartós fogyasztási cik-keket is (bútor, háztartási gép, épí-tőanyag stb.), amelyekből a nyug-díjasok zöme már alig vásárol. A „nyugdíjas kosár” meghatározó té-nyezői az élelmiszerek, háztartási vegyiárak, közelműszámlák, közleke-dési költségek, gyógyszerek. Ezek áremelkedése viszont lényegesen ma-gasabb az átlagnál.

A nyugdíjas: nem „eltartott”!

A politikai retorika a nyugdíja-sokkal kapcsolatban gyakran hasz-nálja az „eltartott” kifejezést, arra való hivatkozással, hogy az aktív ke-resőkhöz képest állandóan nő a nyug-díjasok száma (4 aktív személyre 6 inaktív jut). Ez a generációs szem-beállítás és ez az állami-politikai ter-minológia felháborító a nyugdíjasok szempontjából, mert ők egy élet mun-kája során előre befizették öreg koruk létfenntartási költségeit a társadalom számára. (Más kérdés, hogy hová lett ez a pénz?)

Sok idős korú helyzete siralmas. A házi gondozottak száma 80 ezer-ről 40 ezerre csökkent, a 3 millióból 100 ezren részesülnek szociális étkezte-tésben. A szociális otthonokban (többségében nem erre a célra készült épületekben) 8-10 ágyas szobákban, állatok módjára összezsúfoltan „él” 30 ezer ember.

Az érdekképviselői szervek azért küzdenek, hogy az idősek társadalm-a ne legyen kiszolgáltatva a mindenkor-i kormánypolitika kénye-kedvének, ha-nem törvény rögzítse jogait. Az idősek élethez való jogát az államnak külön törvényben kell garantálnia! Továbbá: a gazdasági növekedés eredményeiből a nyugdíjasok is részesedjenek! A nyugdíjemelés mér-tékét ne rendeljék alá az állami

költségvetés szempontjainak, ne a maradék-elv érvényesüljön. A mindenkori kormányok a munkaügyi problémák egy részét ne kényszer-nyugdíjazásokkal oldják meg (hogy azután siránkozhassanak: egyre nő a nyugdíjasok száma). A társadalombiztosítás demokráciaellenes államosítása helyett ezen a téren érvényesüljön a társadalmi ellenőrzés.

Ahol tud, segít a szakszervezet

Varga György elmondotta, hogy rendszeresen felkeresi az erdőgazdasági részvénytársaságok nyugdíjas találkozóit a konkrét problémák összegyűjtése érdekében. A bizottság felméréseket is végez a nyugdíjasok körében helyzetük kimutatása céljából. Ennek alapján 422 alacsony nyugdíjas esetében sikerült 900-1600 Ft összegű méltányossági nyugdíj-emelést kieszközölni közel évi 3 millió forint összegben. A felmérések azt is kimutatták, hogy a szakma nyugdíjasainak átlaga kb. 1500 forinttal elmarad az országos nyugdíjatlagtól. Nyugdíjasaink csupán 1,3 %-ának sikerült nyugdíj mellett munkaviszonyt létesítenie. Különösen aggasztó az özvegyi nyugdíjak alacsony mértéke.

Végül a nyugdíjas bizottság elnöke felhívta a figyelmet arra, hogy minden év októberének első napja az „Idősek Világnapja”. Ne feledkezzünk meg érdemi megtartásáról!

Helyben (is) kell cselekedni!

Ezt követően a résztvevők közül többen hozzászóltak az elhangzottakhoz. A hozzászólások lényege az volt, hogy ha az ún. nagypolitika nem foglalkozik megfelelően a nyugdíjasokkal, akkor helyben kell cselekedni! Vállalati stb. programokat kell kialakítani megmozgatásukra, tájékoztatásukra, anyagi támogatásukra. S nyugdíjasoknak is alkalmas munkalehetőségeket kínálni. Például a mostanában hasznos szokássá vált vállalattörténeti monográfiák megírásába számos nyugdíjast vontak be az erdőgazdaságoknál. Korrekt párbeszéd feltételeit kell megteremteni az idősek és fiatalabb generációk között, mert az idősek is tudják segíteni a fiatalokat.

Nyugdíjasoknak -- nyugdíjasokról

Több erdő- és fagazdasági nyugdíjasunk fordult hozzánk levélben és szóban, hogy a folyton változó rendelkezések miatt többet szeretnének tudni a ma érvényben lévő özvegyi nyugdíjakról. Tapasztalataink szerint főleg az özvegy férfi nyugdíjasaink körében nagyobb a tájékozatlanság. Ezért az alábbiakban ismertetem az özvegyi nyugdíjakra vonatkozó legfontosabb tudnivalókat.

Ki jogosult özvegyi nyugdíjra?

Az a személy, aki a házastárs halálakor (vagy tíz éven belül) az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, rokkant, vagy a házastársa jogán legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodik, ha az elhunyt az életkorának megfelelő (rokkantsági, öregségi nyugdíjhoz szükséges) szolgálati időt megszerezte. A házastársra előírt feltételek vonatkoznak az élettársra is, ha legalább tíz évig, vagy közös gyermek esetén egy évig együtt éltek.

Meddig állapítható meg az ideiglenes özvegyi nyugdíj?

Az ideiglenes özvegyi nyugdíj, ha a feltételek adottak, az elhunyt házastárs halálától számított egy évig jár, továbbá az elhunyt jogán árvaellátásra jogosult, másfél évesnél fiatalabb gyermeket eltartó özvegynek az árva 18 hónapos koráig. Fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek esetén az ideiglenes özvegyi nyugdíj azonos feltétellel a gyermek harmadik életévének betöltéséig folyósítható.

Özvegyi nyugdíjat folyósítanak-e minden – a jogosultsági feltételeknek megfelelő – nyugdíjas özvegynek?

Az özvegyi nyugdíjra jaogosultság fennállása mellett csak akkor történik folyósítás, ha a nyugdíjas özvegy a reá irányadó öregségi korhatárt betöltötte vagy rokkantnyugdíjas. A folyósítás kritériuma tehát nem a nyugdíjas státusz, hanem az adott korhatár betöltése. Így, míg a nyugdíjkorhatáron túl dolgozó részesült özvegyi nyugellátásban, addig a korhatár betöltése előtt nyugellátásban részesülő (pl. korengedmény, előrehozott korkedvezmény) nyugdíjasnak nem jár özvegyi nyugdíj. E szabály alól azok képeznek kivételt, akik számára korábban (1997. január 1. előtt) már megállapították az özvegyi nyugdíjat. Esetükben a „régí”, tehát nem a ma irányadó korhatár jogosít az életkor szempontjából özvegyi ellátásra: ez nőknél 55., férfiaknál 60. év betöltése.

A saját jogú nyugellátás összegénél van-e olyan felső határ, amely felett nem jár özvegyi ellátás?

Nincs. Az új típusú özvegyi nyugdíj folyósítását nem korlátozza a saját ellátás összege.

Remélem, ezen rövid ismertetővel segítséget tudok nyújtani mindazon nyugdíjasunknak, aki az özvegyi nyugdíjakról szóló – eléggé szövevényes – rendelkezésekben kíván eligazodni.

Varga György
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

A felszólalók sorában Tollner György ismertette a Millenniumi Vadászati Bizottság tevékenységét, és bizonyos további terveit (pl. szoborállítás egyes nagy, neves magyar vadászoknak). Csikesz Rezső pedig felajánlotta a Hotel Cédus kedvezményes (önköltséges) szolgáltatásait.

A bizottsági ülés végén Herczeg Miklós főtitkár köszöntötte dr. Dobi Ferenc ny. MEDOSZ-főtitkárt 75.

születésnapja alkalmából. Az ünnepelt megköszönte a jókívánságokat. Ennek során meleg szavakkal emlékezett vissza szakszervezetünk érdekképviselői elődjére, a MEDOSZ Erdészeti Szakosztályára, s annak néhai vezetőjére, dr. Csontos Gyulára. Mondanivalóját ezzel a megállapítással zárta: nagy erő volt és lesz továbbra is az erdész összefogás!

Dr. Király Pál

ERDÉSZETI SZEZON KÜSZÖBÉN

Ezt a fajta szakmai szezont – el-
térően a puffogatástól hangos vadá-
szati szezontól – íratlan törvény
szabályozza. A szabályozást sok-sok
összegyűjtött tapasztalat vezérli, min-
denféle emberi, biológiai, időjárási,
technikai és monetáris tényező ere-
dőjeként. Gyakorta mégis a vezérlés-
sel bajlódik a szezoni küszöbét átlépő
szakember.

A zavar ott kezdődhet, hogy
nincs egyetlen szervező iroda sem az
országban, amelyik az erdészársasági
és üzemi erdészakasztályok szezoniális
kihasználását szorgalmazná. Legfő-
képpen annak érdekében, hogy a
nagy számú, főleg nyugati érdek-
telent megfelelő szezoniális erdész-
programon lássa vendégül. Szolgálva
ezzel a hazai erdőállomány szabá-
lyozását, egyszersmind az erdészeti
kultúra jó hírnevének öregbítését,
amelyet az új és a visszatérő ven-
dégek a haza vitt kiváló erdőtrófeák
révén is tesznek.

A tavaszi és az őszi erdészeti sze-
zon másik káosz-eleme a felszerelés.
Most, a harmadik évezred elején, még
mindig csak ott tartunk, hogy manu-
fakturális gyártmányokkal felszerelve
erdőzhetne a vendég. Az USA-acél-
ból kézzel kovácsolt Rumcájsz-típu-
sú, egycsővű, famarkolatú ékásó a
favorit, a Mauser, a Mannlicher vagy
a Browning, netán a Walter egyál-
talan nem nagy durranás a sporter-
dészet világában. A lapátszővű IZS
vagy a Bock is helyenként ugyan-
olyan becsben állnak és olyan képet
is mutatnak, mint az iménti famarko-
latú, azonban a kiváló erdőzsákmány
szerzésére valójában alkalmatlanok.

No, és miből is tevődik ki a
tavaszi erdő-szezoni kínálata? Milliő
és milliő, leginkább egy- és két éves,
méretes, helyenként kapitális, ősho-
nos tölgy, bükk, cser, egyéb fafajok
csemetéiből, amelyek így, első olva-
satban lehetnének mínusz-pontosak
is, de nem lesznek azok. Ehhez a
mérhetetlen tömeghez kitartó, hajtós
vonal is szükségeltetik, tartós szink-

ron az összes ékásós és csemetés
között. Zsák legfeljebb a csemetés
oldalán lehet. A számtalan végig haj-
tott pászta megannyi élményt, hely-
zetet és kísértést jelent az erdész-
program résztvevőinek. Ezért általá-
ban nem is ők valamennyien, hanem
csak a csemeték némelyike lombo-
zódik le már idő előtt. Az ennek for-
dított arányában sikeres akciók végén
az erdészprogram vezetője köré gyűl-
nek az ékások és a csemetések. A
vezető sajátos töreteket készít: a nap
folyamán elejtett kötegek terítékéből
minden tizediket előrébb húzza a sor-
ból, egy-egy ép csemetét kihúz belő-
lük, a csúcsukat sárba mártja, majd a
gyökfőnél elpattintva átnyújtja az arra
érdemes, pirtól égő arcú delikvensek-
nek. A terítéket célszerű a nívós er-
dészakasztályoknál bemutatni, ahol pl.
kiürtősök bevonásával fújhatjuk a várt
sikerességet.

Stílszerűbben: lőttek az extra be-
vételnél! – Vagy mégsem?

– Hallga! – mintha távoli lépé-
sektől csörrenne az avar! A beíró
könyvben nincs jelezve másik erdész-
program. A legális vezető terebélyes
fa mögé vonja az imént díjazott
vendégeket, és némán figyelve vár-
nak. A lépések, dobbanások egyre
közelebről hallhatók, az alkonyi
homályban még jól kivehető a jöve-
vények alakja. Nem kétséges: orv-
erdészek bitangolnak itt, ültetővasaik
ütemesen törnek a pásztákat, a cseme-
tések boszorkányos ügyességgel dol-
goznak. A mozgásukból is egytől-
egyig felismeri őket a terület gazdája,
megvárja amíg az utolsó is kiüríti a
csemetés zsákot, és abban a pillanat-
ban eléjük pattan.

– Megvagytok, galambocskáim!
Aztán töretnék valót hagyatokat-e?

Azok meg ijedtükben eldobálva a
fényes ékásokat, madzagos zsákokat,
vállalkozási szerződéseket, léleksza-
kadva iramodnak vissza a csemeték-
kel sűrűn illetett pászták között.

-y-n

MEMENTO!

Legutóbbi lapszámunk meg-
jelenése óta a szakma több köz-
ismert személyisége távozott
örökre az élők sorából. Szakmai
pályafutásukat, életművüket –
terjedelmi lehetőségeinknek meg-
felelően csupán vázlatosan – a
következőkben ismertetjük.

Dr. h. c. dr. Igmándy Zoltán
(1925 – 2000)

*„Ismét letört egy vastag ág a
magyar erdészet méretes tölgy-
fájáról ... Az Erdőmérnöki Kar
korszakot jelző, nagy profesz-
szora hagyott itt bennünket.
Mert ő Professzor volt, a tudás
kimeríthetetlen forrása, e tudás
átadásának lankadatlan taná-
ra, a hallgatóság őszinte ba-
rátja, a selmeci hagyományok
ápolásának szószólója.”*

Többek között az idézett szép
szavakkal búcsúztatta professzortár-
sát, az életének 76. évében hosszabb
betegeskedés után elhunyt dr. Igmán-
dy Zoltán okl. erdőmérnököt a sop-
roni Szent Mihály temetőben történt
végső nyugalomra helyezése alkalmá-
val dr. habil. Kosztka Miklós tan-
székvezető egyetemi tanár.

Igmándy Zoltán 1925-ben Hajdúnánáson született pedagógus családban. Elemi és középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte, egyetemi stúdiumait pedig Sopronban 1943-1947 között. Erdőmérnöki oklevelét 1948-ban vette kézhez. Ezt követően az erdőgazdasági gyakorlatban dolgozott két évig.

1950-ben visszakérült Sopronba az Erdészeti Tudományos Intézet erdővédelmi csoportjához, ahol a híres dr. Győrfi János professzor irányításával kezdte meg tudományos munkásságát.

1953-ban saját kérésére áthelyezték az akkori önálló Erdőmérnöki Főiskola Erdővédelmi Tanszékére tanársegédnek. Ezzel vette kezdetét 37 évig tartó felsőfokú oktatói pályafutása, amelynek főbb állomásai a következők voltak: 1955-ben adjunktus, 1960-ban docens, 1969-ben egyetemi tanár, 1968-tól 1990-ben történt nyugállományba vonulásáig (először egy év ideiglenesen megbízott, majd 1969-től kinevezett) tanszékvezető egyetemi tanár. Közben 1965-1969 között az Erdőmérnöki Karon dékánhelyettes, 1981-1984 között oktatási rektorhelyettes, 1984-1989 között pedig az Erdőmérnöki Kar dékánja.

Oktató-nevelő munkásságához az Erdővédelmi Tanszék vezetése és diszciplinának tanítása mellett olyan fontos fejlemények fűződnek, mint az újonnan indított *faipari mérnökképzés* „Ipari favédelemtan”, majd a továbbiakban „Faanyagvédelemtan” c. tantárgyának kidolgozása és bevezetése, előadása. Továbbá a soproni egyetemen *elsőként beindított szakmérnökképzés*: az erdészeti növényvédelmi szakmérnökök kiképzésének megszervezése 1974-ben.

Mindezek mellett Igmándy Zoltán igen intenzív, sokoldalú és eredményes tudományos kutatómunkát is folytatott. Az erdei fák és faállományok általa vizsgált biotikus károsítóival kapcsolatban következetesen követte ugyanazt a módszert. Meghatározta a kórokozót és a rendszertani helyzetét, tisztázta biológiáját és

a fellépését elősegítő környezeti tényezőket, majd kutatta az ellene való védekezés lehetséges módszerét. Utóbbinál mindig szem előtt tartotta, hogy a problémákat csak erdőgazdálkodási, erdőművelési-állománynevelési módszerekkel lehet és kell megoldani, s a legjobb védekezés a megelőzés.

Mindezt a hagyományos és eredményes magyar erdőművelési és erdővédelmi iskola továbbfejlesztőjeként (Fekete Lajos, Vadas Jenő, Kelle Artúr, Győrfi János, Haracsi Lajos professzorok munkásságának folytatójaként) ökológiai szemléletben, a fás növény növényzociológiai és környezeti összefüggéseibe ágyazva, ezeknek a kapcsolatoknak kölcsönhatásában vizsgálta.

Jól példázza ezt egyik legfontosabb, de ugyanakkor több szempontból is problematikus állományalkotó fafajunkkal, a cserrel kapcsolatos munkája. Ennek során nem csupán a fafaj kórtanával (pl. a csertapló károsításával) foglalkozott behatóan, hanem annak leg súlyosabb abiotikus eredetű károsodásával, a fagyrepedés kialakulásával, valamint az álgesztesedés problémájával. Ugyanígy a XX. század utolsó negyedében fellépett ijesztő járvánnyal, a kocsánytalan tölgy tömeges pusztulásával is.

Tudományos munkásságának főbb állomásai a következők: 1957-ben (mindössze 32 éves korában) a „Cserések növénykórtani vizsgálata” című értekezésének sikeres megvédése nyomán a biológiai tudományok kandidátusává nyilvánították, s ezen az alapon egyeteme 1960-ban műszaki doktorrá avatta. 1982-ben „Hazánk csövestapló (Polyporaceae s.l.) flórája és a fajok növénykórtani jelentősége” című akadémiai doktori dolgozatának sikeres megvédése alapján nyerte el a „mezőgazdasági (erdészeti) tudományok doktora” minősítést. Mintegy 90 tudományos publikációja, 10 egyetemtörténeti tanulmánya, 12 egyetemi és szakmérnöki jegyzete jelent meg, valamint hét könyvnek volt szerzője vagy társszerzője.

Munkásságát több állami és társadalmi kitüntetéssel ismerték el. Kö-

zülük kiemelkedik a Magyar Köztársaság Csillagrendje, az Eötvös Loránd-díj, a Bedő Albert Emlékérem, az Erdészeti és Faipari Egyetem által adományozott tiszteletbeli doktori cím és a Carolus Clusius Emlékérem.

A legértékesebb elismerés azonban az, ha az emberek valakinek az emlékét holtukig megőrzik jóemlékezetükben. Igmándy professzor emlékét tanítványainak ezrei őrzik szívükben, mert mindig nagy szeretettel és segítőkészséggel fordult a fiatalok felé tanárként is, egyetemi vezetőként is. Amint szakirodalmi munkássága is mutatja, nagyívű tudományos munkája mellett arra is volt ideje és energiája, hogy behatóan foglalkozzon az ősi selmeci-soproni Alma Mater és ifjúsági mozgalmainak történetével. Ezt az érdeklődését bizonyára érzelmileg is motiválta az a tény, hogy egy igen nehéz történelmi pillanatban, 1945/46-ban volt a nagy múltú és két év múlva megszűnt Ifjúsági Kör választott elnöke.

Dr. h. c. dr. Keresztesi Béla
(1922 – 2001)

Budapesten, életének 80. évében, hosszú, súlyos betegségben meghalt Keresztesi Béla okl. erdőmérnök, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Bolgár Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, az Erdészeti Tudományos Intézet ny. főigazgatója, több állami és társadalmi kitüntetés tulajdonosa.

Folytatása a 16. oldalon

MEMENTO!

Folytatás a 15. oldalról

Kiskunfélegyházán született 1922. január 3-án. Erdőmérnöki oklevelét 1946-ban szerezte meg Sopronban. Gyakorlati pályafutását Miskolcon kezdte el, még az egykori MÁLLERD dolgozójaként. 1949-ben került Budapestre a Földművelésügyi Minisztériumba, ahol már alföldfásítási ügyekkel foglalkozott.

1950-ben a leningrádi Kirov Akadémia aspiránsa lett, ahol 1953-ban sikerrel védte meg „A fehér akác erdőművelési tulajdonságai és erdőgazdasági jelentősége az alföldi erdőtelepítésekben” című kandidátusi disszertációját.

Hazatérése után az Országos Erdészeti Főigazgatóság helyettes vezetője és az FM főerdőmérnöke lett. Ebben a beosztásban nagy energiával dolgozott az erdőgazdasági termelés fejlesztésére irányuló 1040/1954. sz., valamint az elsődleges faipar fejlesztéséről és fatakarékoságról hozott 3009/1955. sz. minisztertanácsi határozatok végrehajtásán. Ezekben a szakmailag a kor szak legjobb szakemberei által megalapozott határozatokban megfogalmazott erdészeti politikai eszmék meghatározóvá váltak gondolatvilágára. Olyannyira, hogy amikor 1960-ban áthelyezték az Erdészeti Tudományos Intézetbe annak igazgatójává, majd főigazgatójává – az intézet fejlesztésében, tudományszervező munkájában is ezen a gazdaságpolitikai eszmekörön belül mindinkább az emberi kéz által létesített, telepített faállományok problematikája irányába fordult. Személyes kutatói sikereit is leginkább ezen a téren érte el, a gyorsan növő fajok termesztése, s főként az akác nemesítése kapcsán.

Korán felismerte az erdő ún. immateriális szolgáltatásai iránt fokozódó társadalmi igényeket. A „Magyar erdők – jóléti erdőgazdálkodás” című, első ízben 1968-ban megjelent könyve e tekintetben fontos jelzőkő. Intézetvezetőként azonban figyelme a

szakmának szinte minden területére kiterjedt a gépesítéstől a munkatudományon és az erdőrendezésen át az erdészeti ökonómiáig, sőt még a méhészetig is, és erdészettörténeti műveket is produkált. Hatalmas szakírói munkásságot fejtett ki szerzőként is, mások munkáját összefogó könyvek megalkotásának kezdeményezőjeként és szerkesztőjeként is. E gazdag szakírói munkásságnak nem meghatározó, de talán a legérdekesebb színtest, hogy az akácról írt és magyar nyelven 1988-ban kiadott kismonográfiája 1993-ban kínai nyelven is megjelent a Kínai Népköztársaságban, mégpedig nagy példányszámban és természetesen kínai írásjelekkel nyomtatva. Legjobb tudomásunk szerint eddig ez az első és egyetlen erdészeti szakönyv magyar szerző tollából, amelyet kínai nyelven is kiadtak.

Évtizedeken át szerkesztette „Az Erdő” című szakfolyóiratot, oldalán az e téren elmaradhatatlan munkatársával, Jerome René erdőmérnökkel. Írásai mellett számos előadást is tartott, s nem csak szakmai körökben.

Sokat utazott külföldön, aktívan részt vett az erdészet nemzetközi szervezetei, mindenekelőtt a IUFRO és az IPC (Nemzetközi Nyárfa Bizottság) munkájában és több erdészeti világkongresszuson képviselte a magyar erdészetet. Széles látókörű szakember volt.

Tudományos pályafutása során 1960-ban szerezte meg a „mezőgazdasági (erdészeti) tudományok doktora” címet. A Magyar Tudományos Akadémia pedig 1973-ban választotta levelező tagjai közé. Akadémikusként nagy lendülettel fogott az MTA Erdészeti Bizottsága munkájának felindításához, s ún. ad hoc bizottságainak és a regionális akadémiai bizottságok erdészeti albizottságainak létrehozásához. 1982-ben rendes taggá választották meg, székfoglalóját

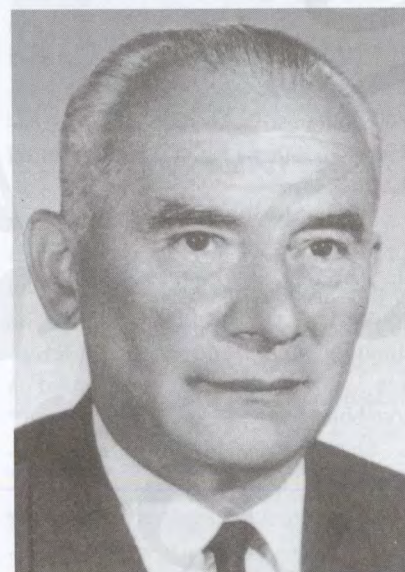
„Az erdészeti fejlesztés fő irányai az elmúlt három évtizedben” címmel 1983. március 28-án tartotta. A Bolgár Tudományos Akadémia 1987. június 10-i közgyűlésén választotta külföldi tiszteletbeli tagjai közé.

Életében még sok más állami és társadalmi kitüntetést kapott. Így például 1957-ben elsőként kapta meg az Országos Erdészeti Egyesület Bedő Albert Emlékérmét, az Erdészeti és Faipari Egyetem pedig 1985-ben tiszteletbeli doktorává fogadta.

Tudományszervező-intézetfejlesztő tevékenysége egy egész korszakot jelent a magyar erdészettudomány történetében, bár az Erdészeti Tudományos Intézet az 1989-es rendszerváltás után finanszírozási szempontból túlméretezettnek bizonyult és jelentős mértékben leépítésre került.

Ő maga az 1987-ben történt nyugállományba vonulása után még évekig kutatóprofesszorként dolgozott, mígnem egészségi állapotának leromlása tevékenységének abbahagyására késztette.

Hamvait Budapesten, a Farkasréti temetőben helyezték végső nyugalomra. Ravatalánál a római katolikus lelkész mellett Prof. dr.dr.hc. Solymos Rezső, az MTA lev. tagja mondott búcsúbeszédet.

Szűcs Ferenc
(1905 – 2001)

Budapesten, 96 éves korában meghalt Szűcs Ferenc okl. erdőmérnök, az egykori Országos Erdészeti Főigazgatóság Igazgatási Főosztályának ny. vezetője.

Erdélyi, csíki ember volt; Nagyenyeden született 1905-ben nyolc-

gyermekes családban az ötödikként. Jogász nagyatyja Csík vármegye országgyűlési képviselője volt, erdőmérnök édesapja (Szűcs Elemér, a kiváló vívó) pedig 1891-ben valetált Selmecen. Egy kis katonáskodás után apja Nagyenyeden telepedett le családjával, ahol a református Bethlen Kollégium mintegy 10.000 kat. holdas erdőbirtokának lett az erdőtisztje, majd főerdőmestere. Később a város és a gyulafehérvári róm. katolikus püspökség erdőmérnöke lett.

Szűcs Ferenc ezen az atyai nyomdokon indult az erdősz pályára, miután 1923-ban (már román uralom alatt) leérettségizett szülővárosának gimnáziumában. A Kelemen-havasokban töltött rövid gyakornokoskodás után beiratkozhatott a budapesti műegyetem erdőmérnöki osztályára, de végül is a természettudományi szakon fejezte be abszolutóriummal felsőfokú tanulmányait. Ezt követően háromszögélként dolgozott a román háromszögélési hivatal alkalmazottjaként. Katonai szolgálati kötelezettségének pedig a román királyi gárdaezredben tett eleget.

1935-ben teljesült nagy vágya: áttelepülhetett Magyarországra, és beiratkozhatott a Műegyetem soproni Erdőmérnöki Karára. Az abszolválás és az erdőmérnöki oklevél 1941-ben történt kézhezvétele közötti időben az egyetemen gyakornokoskodott, majd Kárpátjára helyezték. A Pénzügyi Központ (P.K.) vucskómezői erdőbirtokának lett az erdőmérnöke, majd vezetője főerdőmérnöki rangban. Mint maga is havasi ember, jó érzékkel és nagy ambícióval folytatta a gyakorlati kárpáti erdőgazdálkodást, mígnem a front közeledtével 1944 októberében el kellett hagynia szolgálati helyét, s visszatért az anyaországba. Annyit „nyert” vele, hogy Budapesten kellett végigélnie a csaknem kéthónapos ostrom megpróbáltatásait. Viszont mint műszaki szakembernek, az ostrom után a Pénzügyi Központ megrongálódott fővárosi épületeinek helyreállítása lett a feladata, amit nagy szakértelemmel, feljebbvalói megelégedésére oldott meg.

Amikor 1948-ban a P.K.-t beolvastották a létrehozott Állami Ellenőrző Központba, Szűcs Ferenc, mint már tapasztalt mérnökem, műszaki revízor lett a mezőgazdasági osztályon. Amikor az Á.E.K.-ot az Állami Ellenőrzés Minisztériumává változtatták, ott már „műszaki főrevízor I.” beosztásban folytatta munkáját.

Szerencsése volt az erdőszetnek, hogy egy képzett és korrekt jellemű erdőmérnök állt ezen a poszton, mert az állami erdőgazdaságok az ő hatáskörébe tartoztak. Temetése alkalmával mondott búcsúbeszédében dr. Madas András erdőmérnök, ny. miniszterhelyettes elmondta: azokban az erdőszet szemponjtából különösen vészterhes időkben, a személyi kultusz vad időszakában sok „rég” erdőszeti szakember köszönhet, hogy megmenekült a „kinyírásról” (így maga Madas is). Sokan nem is tudták, hogy mikor és hogyan mentette meg őket állásuk elvesztésétől vagy éppen a börtöntől a rágalmozó feljelentések „ad acta” irattárba süllyesztésével, vagy a legveszedelmesebbek megsemmisítésével, ezzel önmagát is komolyan veszélyeztetve.

A forradalom után, 1957-ben végre sikerült ismét a szakmában elhelyezkednie. Az Országos Erdőszeti Főigazgatóság (OEF) Erdőrendezési Főosztályán lett osztályvezető. Majd (dr. Sali Emilnek orsz. főigazgató-helyettesé történt kinevezése után) az OEF Erdőszeti Igazgatási Osztályának vezetését vette át, és ezt látta el nyugállományba vonulásáig. Ez is nagy felelősséggel járó beosztás volt, az állami erdőfelügyelőségek, az Erdőszeti Tudományos Intézet és az Er-

dőgazdasági Tervező Iroda (ERDŐTERV, később ERFATERV) költségvetési szempontból az ő hatáskörébe tartoztak, továbbá az országfásítás finanszírozása is. Szűcs Ferenc azonban előbbi beosztásában korábban szerzett földmérői tudását, az utóbbiban pedig pénzügyi és revízori tapasztalatait jól tudta hasznosítani.

Az OEF megszűnésekor (az akkor létrehozott MÉM-be történt beolvastása alkalmával) 1967-ben, 63 éves korában vonult nyugállományba, de még így is hosszú ideig intenzíven dolgozott az egykori Fűz- és Kosáripári Vállalatnál, majd az Országos Trófeabíró Bizottságnál. Utolsó jelentős fegyverténye az 1971. évi budapesti Vadászati Világkiállítás katalógusának megszerkesztése volt.

Amint már említettük, Szűcs Ferencet a Farkasréti temetőben dr. Madas András (maga is egykori kárpáti erdősz) búcsúztatta. Az elhunyt mozgalmas, sokszor hányatott életének, szakmai pályafutásának tömör értékelése során a fenyegetettek, bajba jutottak segítése mellett törhetetlen magyarságát, erdőlyi szellemiségét méltatta. Befejezésül pedig ezt mondta: „Végül a harmadik tiszteletreméltó vonása volt egyéniségének a szilárd, egyenes jellem, a hűség az erkölcsi alapelvekhez, az adott szó becsülete – mindaz, amire mint alapokra egy tartós társadalomnak épülnie kell, és amit ma egyházak, politikusok, gondolkodók a mai társadalomban jogosan hiányolnak.”

Dr. Király Pál

A GAZDÁLKODÁS HARMÓNIAJÁT SZOLGÁLTA

Ebben az évben is a gödöllői Szent István Egyetem adott otthont annak a kutatási és fejlesztési tanácskozásnak, amelyet az MTA Agrártudományok Osztályának Agrár-műszaki Bizottsága rendezett, immár a XXV. alkalommal.

A tanácskozást dr. Szendrő Péter, a SZIE rektora nyitotta meg, majd – a plenáris ülés keretében – dr. Tamás Károly, az FVM közigazgatási államtitkára az agrárgazdaság fejlesztésének stratégiájáról, dr. Fenyvesi László, az FVM gödöllői Műszaki Intézetének igazgatója pedig „A műszaki kutatások feladatai a mezőgazdasági gépesítésben” címmel tartott előadást. Ugyancsak dr. Fenyvesi László adta át az intézet korábbi neves igazgatójáról, dr. Bánházi Gyuláról elnevezett emlékérmét az arra érdemesnek ítélt személyeknek.

Ezt követően – a sokéves gyakorlatnak megfelelően – az agrár-műszaki tanácskozás több szekcióban folytatta munkáját. „Az erdőgazdálkodás műszaki fejlesztése” elnevezésű szekciót társelnökként Prof. Dr. Dr. hc. Solymos Rezső akadémikus, valamint dr. habil. Horváth Béla intézetvezető egyetemi tanár (NYME Erdészeti Műszaki és Környezettechnikai Intézet) vezette.

A szekcióülés keretében 10 előadás hangzott el. Ezek közül kettő az erdészeti útépités, kettő az ökoenergetika, három a fakitermelés és közleltetés-szállítás, egy az ökológia, egy a geodézia tárgyköréből merítette témáját. Dr. Horváth Béla pedig általános áttekintést adott az erdőgazdasági gépesítésfejlesztésről, problémáiról és további feladatairól.

Az előadásokat poszterkiállítás egészítette ki az egyetem aulájában, erdőgazdasági vonatkozásban összesen hat képes-szöveges tabló, az előadásokéhoz hasonló témakörökből.

A szekcióülést Solymos akadémikus összefoglalása zárta, azzal a végkövetkeztetéssel, hogy a rendezvény jól szolgálta az erdőgazdálkodáson belüli technikai, ökológiai és ökonómiai harmónia megvalósítását.

Dr. K. P.

TECHNIKÁRÓL – MINDENKINEK HAZAI GYÁRTÁSÚ ERDÉSZETI GÉPEK

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdészeti Műszaki és Környezettechnikai Intézetének Géptani Tanácske a közismert „Gépesítési információk” sorozatában megjelentette a 15. sorszámú „piros füzetet” dr. Horváth Béla intézetigazgató egyetemi tanár szerkesztésében. A 95 oldalas füzet a soproni „Dr. Káldy József” Erdőgépjelző központ (EGK) gépesítési adatbankjának adataira épülő katalógus, amely a jelenlegi hazai gyártású erdészeti gépek rövid műszaki leírását tartalmazza. (Az erdőgazdálkodás területén is alkalmazható mezőgazdasági gépeket nem.)

A következő hármas csoportosításban összesen 67 géptípus termékazonosítóinak, rendeltetésének, alkalmazási területének és főbb műszaki adatainak leírása található: erőgépek, fatermesztési gépek és erdőhasználati gépek. A szöveget az egyes gépek vonalas ábrázolása vagy fényképe egészíti ki. A gyártott típusok összesen 27 erdészeti művelet gépi kivitelezését teszik lehetővé.

A katalógusban összesen 19 gyártó gépei találhatók. Némely művelethez több gyártó is készít gépet, illetve több típust is kínál.

Tisztában vagyunk azzal, hogy „alma csak almával, szilva csak szilvával” hasonlítható össze, mivel

mind az egyes géptípusok, mind gyártási technológiájuk műszaki bonyolultsága nagymértékben eltérő. Ezért pusztán a gyártott típusok száma alapján az állapítható meg, hogy a legtöbb géptípust a kaposvári Erdőgép Kft. állítja elő, 17-et; ebből három kooperációban a győri Rába Jármű és Busz Gyártó Kft. Öt követi a Bagodi Mezőgép Kft. 12, továbbá a szentendrei Diaz Kft. 5 géptípussal.

Speciális helyet foglal el a gyártók között az említett Rába Kft. erdészeti alváz-családjával, tehergépkocsijaival és pótkocsijával. Érdekes, hogy (erdészeti) kötélpályákat is gyártanak hazánkban, mégpedig az egri Kötélpályás Kft.

Megjelent a 16. sorszámú információs füzet is, amely a dán gyártmányú Egedal-Combi típusú csemetekerti magvetőgép műszaki jellemzőit, üzemeltetésének tudnivalóit írja le részletesen. Továbbá a szerkezeti felépítésére, az üzemeltető erőgép jellemzésére vonatkozó és biztonságtechnikai, munkaminőségi, valamint ökonómiai értékelését (a Mecsekerdő Rt. Csemetekerti Erdészeti társaság alapján). A típuselnevezésben a „Combi” jelző arra utal, hogy a gép a soros vetés mellett – a megfelelő adapter felszerelése esetén – sávós vetésre is alkalmas.

k.p.

„Horribile dictu”...

... (40 éves a faipari felsőoktatás) címmel érdekes kiadványt adott közre még az integráció előtt a Soproni Egyetem Hallgatói Önkormányzata Matáncsi János (alias Mata) főszerkesztésében.

Az A/4 formátumú, 145 oldalas, számos karikatúrával is élénkített kötet a Faipari Mérnöki Kar hallgatóinak újságjaiból (Facsar, Horribile stb.), szakestélyek felszólalásaiból és a vidám diákelet más emlékeiből, feljegyzéseiből összeállított gyűjtemény, amelynek alapanyagát Frank László (alias Kecsege) okl. faipari mérnök bocsátotta a szerkesztő bizottság rendelkezésére.

Az írárok többsége humoros jellegű, de vannak közöttük komoly

hangvételű visszaemlékezések is az egyetem múltjának egyes régi eseményeire és személyiségeire. A kiadás egyik célja is az volt, hogy a Nyugat-Magyarországi Egyetem létrejöttével a selmeci-soproni diákhatárok között eddig nem ismerő, más helyiségekben tanuló hallgatókat (és ott tevékenykedő oktatókat is) közelebb hozza az Alma Mater-hez. Vagyis mintegy elősegítse az Universitason belül a társadalmi integrációt, a közvetlen baráti, emberi kapcsolatok létrejöttét, kialakulását.

Ezen túlmenően ajánlhatjuk a kötetet minden egykori soproni hallgatónak, s egyáltalán mindazoknak, akik szeretik a szellemes humort, a kikapcsolódásnak a vidámság-formá-

ját. Mert amint a kötet „Beköszöntő”-jében dr. Winkler András (alias Józsi) írja: a hagyományok, a diákélet szempontjából nincs fás, erdész, földmérő, csak egyetemi polgárok vannak.

A „Horribile dictu” a szalag- és korsóavató szakestély, a végzős hallgatók ünnepélyes szakestélyének kiadványa, valétaijság volt, amelyben viccelődve tekintettek vissza az egyetemen eltöltött évekre. Először 1971-ben jelent meg.

A következőkben az eddig előadottak illusztrálása végett közlünk néhány kis szemelvényt a kötetből.

*

„Az emberi butaság az igazi végtelen. A tér és az idő ehhez képest nulla.” (Bácsyati)

*

Ló: spóroló, elfásuló, kotló, feltaláló, horkoló, pazarló, átló, szoló, súroló, kukucsáló, poroló, turkáló

*

Tanulmányi üzemlátogatás végén a házigazda udvariasan megkérdezi:
– Van valakinek kérdése?

Egy hang: – Igen. Hol lehet sört inni?

*

„Ha nála részegebb lesz, azt mondja majd atyád:

Rohadjon le rólad azonnal a gatyád!” (Bácsyati)

*

Falfirka: Te is skizofrén vagy? Na, akkor négyen vagyunk.

*

Jó az asszony a házban – mondta Kőmíves Kelemen.

*

Hol tanulták meg az anyukák mindazokat a dolgokat, amiktől úgy félték a lányukat?

Szemlézte: Király Pál

Üdülési felhívás!

Az Északerdő Rt. tulajdonában és az ottani szakszervezet kezelésében lévő Zsóri-fürdőt (Mezőkövesd mellett) ajánljuk pihenni és gyógyulni vágyó munkatársaink figyelmébe.

Zsóri-fürdő gyógyfürdő. Reumás, izületi betegségben szenvedőknek ideális. A fürdő területén gyógykórház működik szakorvossal. A fedett gyógymedencéken kívül nyitott, kevert vízű medencék is vannak, amelyeket bárki igénybe vehet. (Gyerekek is.)

Az üdülő a fürdő főbejáratától 100 méterre van, a kétszintes épület 5 db 2 ágyas, 4 db 3 ágyas, 2 db 1 ágyas szobákból, fürdőszobákból áll. A földszinten teljesen felszerelt konyha, társalgó található. Ebből kitűnik, hogy az üdülő önellátó. Aki viszont a nyaralás alatt nem akar főzőcskézni, annak lehetősége van a környező éttermekben megrendelni a menü rendszerű ellátást.

A nyaralás egyhetes, keddi érkezéssel és hétfői távozással. Az üdülő első nap 10 órától fogadja a vendégeket, és utolsó nap 10 óráig kell elhagyni azt. Aki hétfőn csak délután akar elutazni, az az összecsomagolt holmiját a közös helyiségben hagyhatja.

Az árakról: 1.500.- Ft/fő/éj, tehát a 6 napos üdülés 9.000.- Ft/fő. Hat éven aluli, szülőkkal alvó gyerekért nem kell fizetni.

A turnusbeosztások a következők: VI.12-18., VI.19-25., VI.26-VII.02., VII.03-09., VII. 10-16., VII. 17-23., VII. 24-30., VIII. 14-20., VIII. 21-27., VIII. 28-IX.03.

Jelentkezni lehet: Tóth Zoltán 06-46-501-514 (Északerdő Rt.) A részvételi díj befizetése postai pénzfeladó csekken történik 3525. Miskolc, Deák tér 1., az üdülés megkezdése előtt legalább 1 hónappal. Kérjük, az olvasható nevet és a turnus megjelölést ráírni. Utazási lehetőség: vonattal Mezőkövesdig, onnan közvetlen buszjárat Zsóri-fürdőre. Jelentkezés esetén – a befizetést követően – beutalót és az üdülő pontos címét megküldik a kollégák. Igény esetén nagyobb létszámú csoport jelentkezésével a tavaszi, őszi és téli időszakban is üzemel a fűthető üdülő.

Jó pihenést és gyógyulást kívánunk!

Erdészeti és Faipari Állásbörze

Sopronban március 6-án immáron hetedik alkalommal került megrendezésre a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki és Faipari Mérnöki Karán a hallgatók, mint leendő munkavállalók és a munkáltatók közötti állásbörze.

Az állásbörze kiváló lehetőséget nyújt cégek és hallgatók számára a kapcsolatfelvételhez. Nemcsak konkrét állásokról van szó, hanem tanulmányi szerződésekről, diplomamunkákról, szakdolgozat témákról és nyári gyakorlatokról születnek megállapodások. E rendezvényen nem csak végzős hallgatók vesznek részt. Alsóbb évfolyamok is nagy létszámmal jelennek meg. A megjelenő cégek képviselőinek lehetőségük nyílik rövid bemutatkozásra, tevékenységük hallgatókkal való megismertetésére. Természetesen személyes kapcsolatfelvétellel is sor kerülhet; minden érdeklődő hallgató a számára szimpatikusnak vélt vállalat képviselőjével tárgyalhat és fordítva.

Szakmai újságíró szakosztály. A Magyar Újságírók Országos Szövetségén (MUOSZ) belül *Erdészeti, Vadászati és Természetvédelmi Szakosztály* alakult az e szakterületeken dolgozó fővárosi és vidéki újságírók társadalmi összefogása, tájékoztatásuk elősegítése, speciális érdekeik képviselése céljából. Az új szakosztály pécsi székhellyel működik, a MUOSZ pécsi regionális irodájának bázisán.

*

Különös vadászbaleset megtörténtéről adtak hírt a tömegtájékoztatási eszközök január közepén. A Nyírségben Napkor község határában D. Dániel 27 éves nyíregyházi lakos, orvvadász légpuskával egy magasfeszültségű villamosvezetéken kb. 6 méter magasságban ülő fácánra lőtt. Ebben a pillanatban, talán a lövedék röppályáján elektromos ív húzott át, amely a puska csövét a torkolat táján megolvasztotta, az orvvadász bőrfelületének 80 %-át pedig összeégette. A szerencsétlenül járt személyt a budapesti Szent László Kórházba szállították annak érdekében, hogy műtétsorozattal megmentsék az életét. Ez azonban nem sikerült, a fiatalember súlyos égési sérüléseibe belehalt.

*

Az Erdészeti Múzeum Sopronban Gróf Ildikó fotóművész felvételeiből rendezett időszakos kiállítást, ami március 11-ig volt megtekinthető. Ezt megelőzően a Soproni Fafaragó Kör nyolc alkotójának válogatottan szép munkái voltak ugyanott megtekinthetők, a kiállítási terem falain pedig Horváth Tamás és Kovács András II. évf. erdőmérnök-hallgatók szép fényképfelvételei.

*

Tűzvész pusztított a 100 %-ig a Mecseki Erdészeti Rt. tulajdonában levő Fagus Kft. vajszlói fafeldolgozó üzemének fűrészcarnokában, amely teljesen kiégett. A kb. 60-80 millió forint kárt okozó tüzet valószínűleg az elektromos hálózat meghibásodása okozta.

HÍREK

Szent István szobrot állított a Zalaerdő Rt. az elmúlt jubileumi esztendőben a Budafai Arborétum területén az államalapítás millenniuma tiszteletére, s egyben a mai vállalat megalapításának 30. évfordulója emlékére. A szobrot Csávás Csaba nagykanizsai képzőművész fából faragta, és az alkotást egy svéd gleccserkőre állították. Ugyancsak az arborétumban 4000 m² kiterjedésű emlékfásítást is létesítettek a vállalat valamennyi alkalmazotti dolgozójának közreműködésével.

*

Bál a szakközépiskolában. Február közepén, a hagyományos farsangi szezonban már a harmadik alkalommal rendezte meg a mátrafüredi Vadas Jenő Erdészeti Szakközépiskola az erdész-vadász bált, amely egyúttal a térségben tevékenykedő faiparosok, vadászok és bányászok mulatsága is volt. Vacsorára stílszerűen vadhúsból készített ételeket szolgáltak fel mátraaljai borokkal, de volt krampampuli is. A gasztronómiai élvezeteket trófea- és képzőművészeti kiállítás is tette. A nyitótáncot az iskola tanulói produkálták, az adácsi ZÉTA táncklub fiataljai pedig formációs táncok bemutatásával szórakoztatták a közönséget.

*

Új faipari könyvek. A Cser Kiadó jelentette meg magyar nyelven még 2000-ben Daniel Mack „Görbefe bútorok” és Hans-Werner Bastion „Gyerekszobák, lakóterek bútorai” című könyvét. Az előbbi ára jelenleg a könyvesboltok többségében 1980.- Ft, az utóbbié 1590.- Ft.

*

A Naszály élővilágát kutatják már évek óta a gödöllői Szent István Egyetem hallgatóinak körében működő Tölgy Természetvédelmi Egyesület (TTE) fiataljai. A Vác fölé magasodó, egyedülálló, de a felszíni kőbányászat által barbáru elcsúfított hegy termé-

szetvédelmi oltalom alá helyezésének indokoltságát már Kaán Károly is felvetette 1931-ben megjelent klasszikus művében, igen gazdag és ritka élővilága miatt. Például: fajokban rendkívül gazdag gyeptársulások, nyolc orchidea-faj és még számos más védett növény. Itt van a fokozottan védett pannon gyík egyik legjelentősebb hazai előfordulási helye, s van gyurgyalag-telep is. Európában is ritka módon egy helyen fordul elő az erdei, a mogorós és a nagy pele, s a holló is fészkel a hegyen. A TTE munkája bizonyítja, hogy helyi szintű önkéntes civil kezdeményezés is produkálhat komoly szakmai-tudományos eredményeket.

*

Halálozás. Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy Bajcsy Endre mérnök, a Mátrai Állami Erdei Vasút ny. vonalfőnöke, az erdei vasutak társadalmának közismert személyisége 74 éves korában hosszú betegeskedés után Gyöngyösön elhunyt. Pályafutásának részletesebb ismertetésére következő lapszámunkban visszatérünk.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XI. évfolyam 1. szám.

Kiadja:
az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós üv. főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Dr. Csötönyi József,
Fritsch Ottó, Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)
Nemes József (titkár)
A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
FOLPRESS Nyomdaipari Kft.
1145 Budapest, Bosnyák u. 20-22.
Tel.: (06) 1-383-6760
Felelős vezető: Várlaki Imre

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XI. évfolyam 2. szám, 2001. június

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Szalmánk és
szakszervezetünk
helyzete az országos össz-
titkári értekezlet előtt

*

Szakszervezeti küldöttség
hazánkban a FÁK-ból

*

Szlovák erdészeti vezetők
látogatása

*

Gondok
a magánerdőkben

*

Nyugdíjasok helyzete
Európában
Nyugdíjasoknak –
nyugdíjasokról

*

Az EUROPOP Project
Magyarországon

*

Szoborpark avatás
Budakeszin

Szaktanácsunk és szakszervezetünk helyzete az országos össztitkári értekezlet előtt

Vállalati-intézményi szervezetünk titkárai legutóbbi országos tanácskozásának napirendjén - amint az többnyire történni szokott - szakágazatunk, az *erdőgazdaság és elsődleges faipar, továbbá szakszervezetünk helyzete és időszaki feladatai* szerepeltek. Az országos értekezlet helye (szintén az általában megszokott módon) budapesti, Jókai-téri központunk volt, vezetője pedig Barta László, az EFDSZ elnöke.

Azt, hogy változatlanul jó a kapcsolatunk egyik legfontosabb partnerünkkel, az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodási Rt.-vel, jelezte az a körülmény, hogy a tanácskozáson résztvett és részletes tájékoztatást adott szaktanácsunk állami szektorának helyzetéről Gémesi József, az ÁPV Rt. Agrár-gazdasági Ügyvezető Igazgatóságának igazgatóhelyettese, az erdészeti portfólió vezetője.

A múlt év még 2001-re is kihat

Gémesi úrnak az állami erdőgazdasági részvénytársaságok területén folytatott gazdálkodás ismertetése során szükségszerűen vissza kellett nyúlnia az elmúlt évi gazdálkodás néhány motívumához is, mindenekelőtt a természeti károkhoz, mivel ezek részben még ebben az évben is éreztetik kedvezőtlen hatásukat. Emelkezetes, hogy ilyen csapás volt az árvíz, a belvíz, a hótörések, majd a hosszú és forró aszály, a sok tűzkár. Az így keletkezett károk 50-60 %-át a vállalatoknak sikerült még a múlt évben rendbetenni. Ez azonban a jó gazdálkodásból keletkezett eredménytöbbletet elkoptyatta. A kincstár is segítette a vállalatokat problémáik megoldásában a vagyongazdálkodási díj egy részének elengedésével. Mindazonáltal a vállalati eredmény lehetővé tette a tervezett keresetszínvonal elérését; kivételt csak két-három részvénytársaság jelentett.

Nehéz év volt - mondta összegzésként Gémesi József -, de mégis a legjobb az elmúlt évek között.

Köszönet érte a dolgozóknak!

2001 nehezebb évnél ígérkezik

Gémesi úr ezt követően rátért az idei feladatok és a közeljövő kilátásainak ismertetésére. Elmondta, hogy a részvénytársaságok újabb közép-távú, hároméves stratégiai tervet készítettek (az előző a múlt év végével lejárt), s megvalósításának máris első esztendeje az idei év. A tervek erdészetre és tevékenységi körökre bontottan, gondos kidolgozással készültek, s teljesíthetőnek tűnnek. Az derül ki belőlük, hogy a *fakitermelés mennyisége nem változik, nem bővül lényegesen a tervidőszakban*. Ennek egyik okát a természetvédelmi korlátozások jelentik. A másikat pedig az a körülmény, hogy a nagyon gazdaságtalan erdők kezelési szabályozásában még hiányosságok vannak.

A 2001. esztendő valamivel nehezebben ígérkezik, mint a múlt év, aminek több oka is van. Amint arról az imént már említés történt, a 2000. évi természeti károk hatása részben még áthúzódik erre az évre is. Ezt még tetézi az idei első negyedévi kedvezőtlen időjárás is. Másik ok az, hogy kedvezőtlenre fordult a fapiaci helyzet, főként a szekunder termékek vonatkozásában.

Mind e mellett a múlt évihez hasonló pénzügyi eredményre számítnak, ami egyben a vállalatoknak kiadott keresetfejlesztési lehetőség érvényesíthetőségének is feltétele. A portfólió átlagában megállapított keresetszínvonal a gyakorlatban a vállalatok közötti 6-20 %-os szóródást is mutathat, s meghatározták a létszámot is.

Bizonyos felröppenő mendemondákkal kapcsolatban (pl. egyes részvénytársasági szervezetek privatizálása) Gémesi úr elmondta: nincs tudomása arról, hogy a jelenlegi kormányzati ciklus végéig változtatási szándék létezne az erdőgazdasági részvénytársaságokkal kapcsolatban. Ami magát az ÁPV Rt.-t illeti, ismeretes, hogy a szervezet átalakul (és létszámát is kb. egyharmaddal csökkentik). Egy része vagyongazdálkodási

másik része pedig a korábban vállalt kötelezettségekkel, peres ügyekkel stb. fog foglalkozni.

Azonos munkáért azonos bért - mindenhol!

A tájékoztató elhangzása után Barta László elnökünk köszönettel méltatta azt a tényt, hogy Gémesi úr folyamatosan segítőkész partnerünk az állam tulajdonosi jogait gyakorló szervezet részéről, bérügyekben is. Aggasztónak tartotta azonban a részvénytársaságok közötti 6-20 % között mozgó bérfeljesztési szóródást. *Igazságosabb volna az azonos tevékenységért az azonos elismerés*, mondotta: *ez nem szociális kérdés*. Várható továbbá, hogy a megállapított minimálbér „rácsúszik” az erdészeti keresetek egy részére.

Barta László megemlítette, hogy az idei tervteljesítést súlyosbító tényezőként sok tűzifa maradt készletben a részvénytársaságoknál az enyhe tél következtében. Másik probléma az „agrárrolló” további nyílása. (Vagyis az, hogy egyrészt az erdészeti-faipari termékek elérhető eladási ára, másrészt a termeléshez felhasznált ipari termékek és az energiahordozók eladási ára között az amúgy is nagy különbség tovább nő az utóbbiak javára.)

Az elnök felvetette azt is: az ágazatot érintő különböző hatásokat szakszervezetünknek és az ÁPV Rt.-nek kellene közösen elemeznie, mert ez vezetne tárgyilagosabb eredményekhez. Egy ilyen megbeszélendő súlyos témának tartja az elnök például a vevők lehetetlen fizetési morálját.

Vannak feladatok, amelyeket el kell végeznünk!

A tájékoztatóhoz mások is hozzászóltak. Nyíregyházai szervezetünk titkára, Németh József például azt javasolta, hogy a portfólió éves átlagában megállapított 13,9 %-os bérfeljesztési lehetőségének ugyancsak országos és éves átlagban történő kihasználását tegye lehetővé az ÁPV Rt. a második félévben történő felmérés alapján.

Csávics János alelnökünk azt vette fel, hogy a természetvédelmi korlátozások tökeelvonást jelentenek az ágazat számára, és ezt valakinek meg kellene térítenie. Mikor történik ez meg, kérdezte. Gémesi József válaszában úgy jellemezte a természetvédelem és az erdőgazdaság közötti helyzetet, hogy „állóháború” alakult ki ezen a téren. Ettől függetlenül azonban *vannak feladatok, amelyeket a költségek terhére el kell végeznünk.* Az állam segíti ebben a részvénytársaságokat, mert nyereségérdekeltsége ellenére nem vonta el a vállalatok nyereségéből az államot megillető részt. Jelentősek a támogatások is.

E napirendi téma lezárásaként Barta László biztosította Gémesi Józsefet, hogy Híradónkon keresztül tolmácsoljuk az ÁPV Rt.-nek a múlt évi derekas és eredményes munkáért kifejezett köszönetét a fagazdasági dolgozók irányába.

Szervezzük be az új dolgozókat!

Az értekezlet második részében szakszervezetünk helyzetéről, s az időszaki feladatokról tárgyaltak a titkárok. Amint ezt az utóbbi években sajnos már megszokhattuk, a problémák között első helyen *szakszervezetünk pénzgazdálkodása, 2001. évi költségvetésünk állt.*

A téma bevezetéseként Herczeg Miklós főtitkárunk elmondta, hogy gazdasági ügyeink eddig (szerződéses nyugdíjas) intézője, Nemes József kolléga meggyengült egészségi állapota miatt kénytelen volt megválni szervezetünkől. Helyét a Titkárságon nem töltik be, hanem olcsóbb megoldást keresnek a gazdálkodással kapcsolatos pénzügyi adminisztráció lebonyolítására. Egyúttal a főtitkár elismerő, meleg szavakkal méltatta Nemes kolléga sokévi lelkiismeretes munkásságát.

Ami a költségvetést illeti, a vállalati létszámcsoökkentések miatt taglétszám-csökkenésre, s ennek nyomán *kevesebb tagdíj-bevételezre lehet számítani,* ami végül is költségvetési deficitet eredményez.

Barta László elnök ehhez hozzáfűzte, hogy odafigyeléssel lehet a taglétszám csökkenést fékezni. A titkárok „szólítsák meg” a vállalatokhoz

belépő új dolgozókat, *szervezzenek be minél több új tagot!* (Persze, elsősorban nem pénzügyi szempontok miatt.) Próbáljunk meg jobban élni a különféle pályázati lehetőségekkel is (pl. a Sportnapokkal kapcsolatban).

Az utódokra is gondolni kell

Az Ellenőrző Bizottság elnöke, Kolozsvári Ákos úr elmondta: ő sem optimista a pénzügyi helyzet megítélésében, amin ebben az évben változtatni kell, mert jövőre már nem lesz tartható. Vagyonfelelési megoldást nem tudna támogatni, mert az *utódokra is gondolni kell!*

A hozzászólások során szóba került az „Erdészeti és Faipari Híradó” is, amely jelentős kiadási tétel a szakszervezet költségvetésében. A főtitkár ezzel kapcsolatban elmondta, hogy egy (még) olcsóbb nyomdára történt átváltással igyekeznek csökkenteni a lapelőállítás költségeit. Több titkár kolléga pedig úgy nyilatkozott, hogy a központi működési költségekhez történő fejkvóta hozzájáruláson túlmenően még 50 %-ban kívánja támogatni a lap fenntartását.

Az egyéb ügyek közül megemlítjük, hogy az idei, immár a VI. Erdészeti és Faipari Sportnapokat Budapesten, Csillebércen, az egykori úttörőtáborban bonyolítják le augusztus 31. – szeptember 2-án. A megszavazott részvételi-nevezési díj 11000 Ft/fő, teljes ellátással. A helyszín megváltoztatásában a tagság részéről kinyilvánított igényeket vették figyelembe (takarékoság az idővel és pénzzel, az utaztatás egyszerűbb megoldása stb.).

A tanácskozáson felszólalt Varga György, Nyugdíjas Bizottságunk elnöke (felszólalásának lényegét lapunk más helyén külön írásban közöljük). Végül Dudás Péter alelnökünk az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzt) közgyűlésén tapasztaltokról számolt be.

Dr. K. P.

Fenyőág

Kicsiny fenyőággal köszöntelek Emberek!

Természet szépségével magamhoz ölelek.

Elhóztam az erdőt, belőle egy cseppet,

Melléje leteszem: szívemet, lelkemet.

Kicsinyke fenyőág ezüsttel átszőve,

Gyéren világít rá gyertyának rótt fénye.

Nézem az ágat s látom a fényt,

Csendben tán álmodom ... fiallom a zenét.

Világ négy tája üzen e dalban,

Hozsannát zeng a kis fenyőágban!

Vigné Tóth Jolán
Miskolc

Az Erdészeti Múzeum

Sopronban az erdészet, a faipar, a földmérés, valamint a selmeci-soproni diákélet és diákhagyományok történetét, relikviáit bemutató állandó kiállításai mellett gyors egymásutánban rendez *időszakos kiállításokat is.* Eből a szempontból (is) öröndetes, hogy *a közelmúltban számottevően bővült a múzeum alapterülete a Templom-utcai épületben,* ami kedvező mind a kiállítási tér, mind a feldolgozásra-raktározásra fordítható helyiségkapacitás növekedése szempontjából.

A közelmúltban volt látható a múzeumban (az új emeleti kiállítási teremben) Kaposy György természetfényképész „A magyarság nevezetes fái” című fotókiállítása, aminek anyagából – bő leíró, ismertető szöveggel kiegészítve – szép könyv is megjelent. Ezt követte a „Diákhagyományaink – szakestélyek” című érdekes és derűs tárgy- és dokumentum-kiállítás, majd Ungvári Mihály festőművész tárlata volt látható. Jelenleg Györkös Ferenc népi fafaragó gyűjteményes kiállítása tekinthető meg, egészen augusztus 5-ig (szerda kivételével minden délután 13-17 óra között).

k.p.

Szakszervezeti küldöttség hazánkban a FÁK-ból

Közismert, hogy a II. világháború utáni évtizedek politikai reakciójaként az 1990-es magyarországi rendszerváltás után miként alakultak politikai és gazdasági kapcsolataink az egykori Szovjetunió utódállamaival, mindenekelőtt a Független Államok Közösségével (FÁK). Úgy tűnik, nem a legszerencsésebben. Mert – amint mondani szokták – *mintha „a fürdővízzel együtt kiöntöttük volna a csecsemőt is”*. Vagyis a nagy átalakulási igyekezetben mintha elfeledkeztünk volna arról, hogy közben hasonló folyamatok mentek-mennek végbe a FÁK-országokban is, mint hazánkban. Az államközösség meghatározó, központi tényezője *Oroszország* – már nem Szovjet-Oroszország többé, hanem *hosszánk* hasonlóan küzd a demokratikus polgári átalakulás feladataival és gyermekbetegségeivel.

*

Sajnos, a politikai-társadalmi kapcsolatok beszűkülésével és lehűlésével párhuzamosan számos területen leépültek a korábbi gazdasági és szakmai kapcsolatok is a FÁK és Magyarország között (miközben a nyugati világ és Oroszország közötti viszonylatban éppen ellenkező folyamatok mentek végbe). Az a benyomásunk, hogy ezen a téren mi jártunk rosszabbul. A jelenleg még fennálló viszonylagos elmaradottságában is roppant méretű FÁK-gazdaság szempontjából a kicsiny magyar reláció tizedrangú jelentőségű. Nem állítható ugyanez fordítottan. Hogy mást ne említsünk: szakmánkban is sokan gondolnak rezignációval azokra az időkre, amikor a világ legjobb iparifája, a fafeldolgozók által oly csodálatos szövetűnek tartott szibériai fenyő államközi szerződés alapján millió-köbméter számra és mélyen a világpiaci ár alatt áramlott évről évre hazánkba. Hasonló volt a helyzet az energiahordozókkal (villamos árammal, olajjal, gázzal), traktorral, tehergépkocsival és számos más iparcikkal, amelyekért jórészt magyar mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekkel fizettünk.

*

Szakszervezetünk nem kapkodta el a dolgot a keleti határainkon túli szakmai kapcsolatok kezelését illetően. Vezetőségünk ugyanis abból a megfontolásból indult ki, hogy a Tisza-újlaknál kezdődő és a Csendes-óceánál végződő FÁK rendelkezik a világ legnagyobb erdőgazdaságával, s ezzel az erdőgazdasággal egészen a történelmi közelmúltig a magyar erdészet is számos ponton érintkezett. (Azt sem feledtük el, hogy 1914 előtt is dolgoztak magyar erdőmérnökök Oroszországban, elsősorban fakereskedőként.)

Perspektívikusan gondolkodva, nem lett volna ésszerű e kapcsolatok szakmai-gazdasági részét likvidálni az államközi politikai kapcsolatok elhi-degülése miatt.

Ennek az alapállásnak köszönhetően nemcsak folyamatos, de *kitűnő és bármiféle politikai melléklöngétől mentes kollégális kapcsolatot tartunk fenn a FÁK legnagyobb erdészeti-faipari szakszervezeti tömörlésével*, amelynek kissé hosszú neve oroszul: Federacija profszojuza rabotnyikov lesznijih otraszej SzNG, cslen iszpolkoma Vszeobsej Konfederacii Profszojuzov.

A továbbiakban ezt a hosszú elnevezést lerövidítve, s kissé leegyszerűsített, szabados és magyarosított fordításban csak így nevezzük: az Orosz Erdészeti Szakszervezetek Szövetsége.

Az orosz nyelvű elnevezés kezdőbetűiből alkotott rövidítése pedig FPRL lesz. Amint az elnevezés teljes szövegéből is kitűnik, az FPRL képviselettel rendelkezik az államközösségben működő általános szakszervezeti konföderáció legfelső irányító testületében is, amelyben helyet foglal az FPRL elnöke. Az elnök úr legfőbb partnerünk volt a tudósításunkban következőkben közölt információk szempontjából. A szövetség központja Moszkvában működik.

*

A kapcsolattartás legcélszerűbb, mert legelőbb módszere a kis létszámú, de

érdemi munkára képes *delegációk kölcsönös cseréje*, a látogatások keretében őszinte személyes véleménycsere közös dolgainkról, valamint közvetlen tapasztalatok szerzése a termelőmunka szintjén, a vállalati életben, a dolgozó emberek körében.

Szakszervezetünk fennállása óta folytatja ezt a gyakorlatot. Ennek jegyében látogatott Magyarországra májusban egy hét időtartamra az FPRL háromtagú küldöttsége. A delegációt Viktor Prokopjevics Karnjusin úr, a szövetség elnöke vezette (aki egyben annak képviselőjeként az Általános Szakszervezeti Konföderáció irányító testületének is tagja). Tagja volt Gennagyij T. Siskin úr, az FPRL első elnökhelyettese, valamint Ivan M. Gurszkij úr, a Belorusz Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének elnöke.

*

Vendégeink a látogatás keretében felkeresték az Egererdő Rt.-t és annak Mátra Parkettagyárát, az Ipolyerdő Rt.-t és annak a közjóléti erdőgazdálkodás szempontjából legexponáltabb térségét, a Dunakanyart. Budapesten megbeszélést folytattak az EFDSz vezetőivel, s fogadta a delegációt a Szakszervezetünk területi elhelyezkedése szempontjából közigazgatásilag illetékes VI. kerületi önkormányzat polgármestere, dr. Farkas György úr is. A látogatás végén jutott némi szabad idő a fejlődő fővárosunkkal való ismerkedésre is, a tolmácsolást ellátó dr. Oroszázi József úr kalauzolása mellett.

*

Igyekeztünk az FPRL-küldöttség látogatását felhasználni arra, hogy néhány friss és közvetlen információt szerezzünk a FÁK, mindenekelőtt Oroszország jelenlegi erdészeti viszonyairól, mivel ezzel kapcsolatban meglehetősen szűkösen jelennek meg értesülések a hazai sajtóban.

Viktor P. Karnjusin elnök úr elmondta, hogy a 69 %-os erdőszültséggű Oroszország *erdőterülete* valóban óriási: 1 milliárd 260 millió hektár!

Ezen a területen a *becsült élőfakészlet* mennyisége 82 *milliárd köbméter*. A tartamos, szakszerű erdőgazdálkodás szabályainak betartása mellett évente kb. 500 millió m³ fa lenne kitermelhető. Ám ezzel szemben csupán *évi 100 millió m³* a fakitermelés tényleges mennyisége. Ez a szám 1990-ben még 410 millió m³ volt.

*

Mi lehet az oka ennek a visszaesésnek, a fakitermelés alacsony mértékének?

Karnjusin elnök úr véleménye szerint ennek főként két oka van: *a munkaerő- és a tőkehiány*. Ma már a Független Államok Közösségén belül a munkaerő szabadon áramolhat és a migráció valóban jelentőssé is vált. Az emberek a kellemesebb munkakörülményeket kínáló és jobban fizető munkahelyek felé törekednek, s a végtelen szibériai tajga nem tartozik ezek közé. A mások fékező tényező: a pénzhiány. Az új, nagy fakitermelő helyek feltárásához sok pénz kellene, ami nincs. Ezért az említett évi 100 millió m³ fakitermelés olyan helyekre koncentrálódik, ahol a fakitermelés önköltsége alacsonyabb (ilyenek pl. az európai országrész erdői).

*

A fakitermelésre befolyással van az a tény is, hogy az általános gazdasági helyzet közepette *a belső fafogyasztás is alaposan visszaesett*; az 1990-es színvonalhoz képest kb. 20 %-ra. Ez még olyan európai országra is vonatkozik, mint Belorusszia, ahol a korábbi 50 millió helyett jelenleg csak 12 millió m³ a fakitermelés mennyisége. A belső faforgalom visszaesése nyilván összefüggésben áll a beruházások pangásával.

Úgy tűnik, hogy az erdőgazdasági recesszió közepette egy biztos pont van és ez: az exportpiac. Ma éppen *évi 17 millió m³ fát exportálnak*, mint a korábbi időszakban. A változásokra jellemző azonban, hogy jelenleg már *11 ezer cég* foglalkozik faexportálással!

*

Témát váltunk és aziránt érdeklődünk: miként alakultak a tulajdoni

viszonyok a fagazdaság területén a rendszerváltást követően Oroszországban?

Karnjusin úr válaszából az derül ki, hogy orosz kollégáink hasonló kényelmetlen cipőben tipródnak ezen a téren, mint mi, magyarok. Az állami erdők esetében sikerült elérni az 1995. évi új erdőtörvénnyel, hogy továbbra is állami tulajdonban maradjanak. Sajnos, *a faipar privatizálása meglehetősen elkapkodottan, gyorsan történt*; másfél év alatt privatizálták az üzemek 98 %-át. Sok üzemet bankok vásároltak meg. A kormány nagy hibákat követett el ezen a téren, mondja V. P. Karnjusin. Az említett paradoxon azután oda vezetett, hogy például az igen jelentős szerepet játszó cellulózipar kapacitása jelenleg csak 60 %-ban kihasznált.

Ez a probléma továbbgyűrűzik az élet más területein. Drága lett a papír és ez növeli a drágaságot olyan nagy papírfelhasználó területen, mint például az oktatás. Az átlagos papírfogyasztás fejenként és évenként mindössze 8 kg az államközösségben.

*

Mit lehet tenni ebben a helyzetben a feszültségek feloldására? – kérdezzük.

Karnjusin úr véleménye szerint a jelenlegi erdész és faiparos nemzedék csak akkor tudná helyrehozni a hibákat, ha ehhez *politikai szándék* is állna mögötte az államvezetés szintjén. Sajnos, mondja, Vlagyimir Putyin elnököt jelenleg csupa közigazdász tanácsadó veszi körül. Mellettük az egyes nemzetgazdasági ágazatok szakemberei – mint az erdészek is – nehezen jutnak szóhoz. Mindazonáltal már megmozdult valami: ötven körzeti (megyei) kormányzó lépett fel az erdőgazdaság megsegítése érdekében és már a Duma (vagyis a parlament) is foglalkozott az üggyel. Határozott, érdemi intézkedésre azonban eddig még nem került sor.

A FÁK-erdőgazdaság helyzetének jellemzését Karnjusin elnök úr egy érdekes, magyar szempontból is időszerű információval fejezte be: Oroszországban a 200 év óta jól működő erdőfelügyelői rendszert megszüntették, és ezt a feladatkört a természetvédelmi hatóságoknak adták át.

*

A bennünket közvetlenül érintő szakszervezeti tevékenységgel kapcsolatban Ivan Gurszkij úr, a Belorusz Erdészeti Szakszervezet elnöke elmondta, hogy az FPRL-t, mint föderációt 13 tagszervezet alkotja és összesen 2,2 millió tagot tömörít. A szakszervezetek az erdőgazdaság, a fafeldolgozó ipar és a bútoripar dolgozóinak érdekképviselőt látják el. Munkájuk során a két legfontosabb külső kapcsolatuk: az ágazati minisztérium, valamint a Fafeldolgozó-ipari Kamara. A tényleges bérszínvonal jelenleg FÁK-átlagban 70 USD/fő/év, de helyenként (így Belorussziában is) ez elérheti a 150 dollárt is.

Közbevetve megjegyezzük: érdekes, hogy kollégáink a dolgozók kereseti viszonyait USA-dollárban fejezik ki, de nemzetközi összehasonlításban így jobban értékelhetők a keresetek.

Gurszkij úr a továbbiakban elmondta, hogy a *szakszervezet valamennyi üzemben (!) megkötötte a kollektív szerződést* a munkáltatókkal, ami önmagában is nagy eredmény. Nem titkolta azonban, hogy a szerződés *betartása* körül még vannak problémák.

*

Érdekes megoldást alkalmaz az FPRL a szakszervezet személyi érdekvédelmi funkciójának gyakorlására, ha a dolgozónak a munkahelyén valamilyen munkajogi problémája akad munkáltatójával és a szakszervezethez fordul segítségért – tudtuk meg Siskin elnökhelyettes úrtól. A szakszervezet helyi szerve megvizsgálja az ügyet, és ha a panaszt jogosnak találja, írásban felszólítja a munkáltatót a dolgozót ért sérelem megszüntetésére. Ennek vagy van foganatja, vagy nincs. Ha nincs, akkor a *dolgozó polgári peres eljárást kezdeményezve bírósághoz fordulhat kérésével*. Mégpedig úgy, hogy *jogi képviselőtől a szakszervezet gondoskodik, pontosabban, állja az ügyvéd költségeit*.

Magának a szakszervezeti munkának a jogi keretét két jogszabály alkotja: a szakszervezeti törvény és a Munka Törvénykönyve. Ezek részletes fejtegetésébe természetesen nem bocsát-

Folytatása a 6. oldalon

Szakszervezeti küldöttség hazánkban a FÁK-ból

Folytatás az 5. oldalról

kozhattunk, de megtudtuk például, hogy a szakszervezeti törvény a FÁK-ban is védi a szakszervezeti funkcionáriusokat.

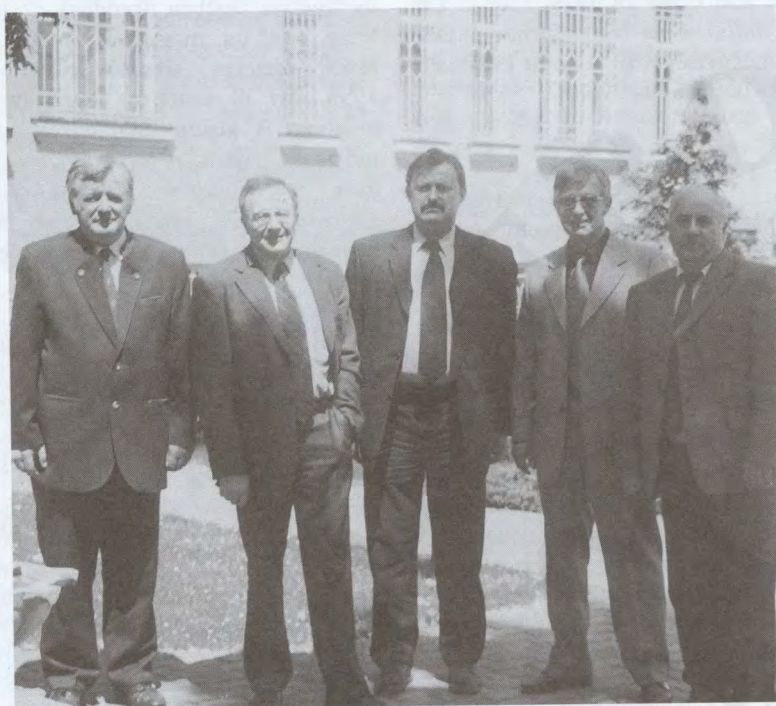
*

Karnjusin elnök úr őszintén elmondta azt is a szakszervezetek általános helyzetével kapcsolatban, hogy az említett 2,2 milliós taglétszám az utóbbi évtizedben végbement jelentős létszámcsökkenés eredménye. A csökkenésnek összetett oka van. Többek között a már szintén említett migráció, az embereknek az erdőgazdaság területéről való elvándorlása jobb munkakörülményeket és több fizetést kínáló szakterületekre, a dolgozó gárda elöregedése. Ismerős gondok ezek számunkra is. Egyéb-ként is úgy tűnik, hogy a szakszervezeti tevékenységet a FÁK-ban is a megváltozott társadalmi-gazdasági viszonyok között új alapokról indulva újra kell építeni, s ez nem könnyű feladat (ott sem).

*

Végül útítapasztalataikról kérdeztük orosz kollégáinkat. Karnjusin úr elmondta, hogy már nem először járt hazánkban, de egyik útja sem hasonlít az előzőkhöz, mert mindig sok változást tapasztal életünkben, munkánkban. Úgy véli, hogy kapcsolatainkat a termelő egységek szintjén, vállalatok közötti kapcsolatként is érdemes volna most már fejleszteni, és erre lát is lehetőséget. Konkrét példaként említette a gyöngyösi Mát-ra Parkettagyár esetét, ahol a rétegelt parketta gyártásához többek között belorusz gyártmányú ragasztott alaplemezt szeretnének felhasználni, annak világszínvonalú minősége miatt. Viktor P. Karnjusin vállalta, hogy közvetít a kapcsolat megteremtésében és hazatérése után személyesen jár el a belorusz termelők körében. Egyebekben a delegáció tagjai elismeréssel nyilatkoztak a magyar erdészeti-faipari dolgozók munkájáról,

Szlovák erdészeti vezetők látogatása

Balról jobbra: Herczeg Miklós, Stefan Markus, Blazej Mozucha, Peter Rozkopal, Miroslav Holienčík.

Szakszervezetünk szervezésében a közelmúltban hazánkba látogatott a szlovák államerdészet vezérigazgatója, ing Blazej Mozucha és első helyettese, ing. Miroslav Holienčík. A vendégek találkoztak és tárgyalást folytattak itt-tartózkodásuk során Gémesi Józseffel, az ÁPV Rt. Agrárgazdasági ügyvezető igazgatóhelyettesével, az erdészeti portfólió vezetőjével.

Látogatást tettek a SEFAG Rt.-nél is, ahol Barkóczy István vezérigazgató fogadta őket. A megbeszéléseken szó volt a két ország államerdészeti kapcsolatainak bővítéséről, a vállalatok közötti együttműködés fejlesztésének lehetséges irányairól, a gazdasági kapcsolatokról a csereüdültetésig bezárólag.

A két ország szakmai szakszervezete között már hosszú évek óta példás együttműködés folyik, amelynek eredménye ez a mostani látogatás is.

A második napon a vendégek budapesti városnézésen vettek részt, és szakszervezetünk szervezésében rezidenciáján fogadta őket Stefan Markus úr, a Szlovák Köztársaság magyarországi nagykövete. Az eszmecsere résztvevő ing. Peter Rozkopal szlovák főkonzul, aki „civilben” erdőmérnök kollégánk.

Herczeg Miklós

és a meleg köszönet hangján arról a kollegiális vendégszeretetről, amellyel szakszervezetünk és a felkérés vállalatoknál őket mindenhol fogadták.

A leírt tapasztalatokon túlmenően lapunk révén ezt az elismerést és köszönetet is szívesen közvetítjük. Do szvidánija!

Dr. Király Pál

Gondok a magánerdőkben

A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (röviden: MEGOSz) mintegy 400 egyéni, 150 társas erdőgazdálkodói és három regionális szervezet föderatív tagságával a működő magánerdők mintegy 25 %-át fogja össze. A szövetség folyamatosan elemzi a magán-erdőgazdálkodásban lezajló folyamatokat és az ezekkel kapcsolatos problémákat.

E problémák legsúlyosabbika, hogy az 1992-ben magánkézzbe adott erdők jelentős részében a mai napig nem kezdődött meg az erdőgazdálkodás.

A működő – nem működő magánerdők aránya a mellékelt kis táblázat szerint alakult az utóbbi öt évben.

Év	Magánerdő összesen	Társulás előtti	Rendezetlen tulajdonú	Nem működő	%
	1000 hektár				
1996	733	144	222	366	50
1998	767	167	184	351	46
2000	755*	165	193	358	47

*A csökkenés a zártkerti erdők kihagyásából adódik

Amint az adatokból kitűnik, az arányok a privatizáció óta gyakorlatilag nem változtak. Az okok összetettek, de a legfontosabb tényező az erdő kezeléséhez szükséges vagyron szinte teljes hiánya.

Szövetségünk számításai alapján a hiányzó tőke 4 milliárd forintba tehető, amit négy-hat év alatt fokozatosan kellene rendelkezésre bocsátani. Ennek lehetőségei: a támogatások (ideértve a hitel- és kamattámogatásokat), valamint az adópolitika.

„A magyar magántulajdonon alapuló erdőgazdálkodás közelítési programja az Európai Unió erdőgazdálkodásához” című, 1998-ban készült tanulmányunk megállapította: „Az adórendszer teljességgel figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy a magán-erdőgazdálkodás jövedelmei évtizedes ciklikussággal jelentkeznek,

és így tárgyévi adóztatásuk tőke-kivonást eredményez...”.

Ezen nem segít sem az SZJA törvénybe iktatott erdőfelújítási tartalékolása, sem a veszteségelhatárolás jelenlegi rendszere. Meg kell jegyezni, hogy a magán-erdőgazdálkodás jövedelemforrása: a fa termelése és értékesítése; de még az erdőterületek bérbeadását is kiemelték a mezőgazdaság más tevékenységei közül és azoknál kedvezőtlenebb adófeltételei vannak.

Az említett program javaslatai között szerepelnek a következők:

- Biztosítani kell az erdőgazdasági célú megtakarítások adómentességét.

- Az erdők birtokoncentrációjának jelentős adó- és illetékkedvezmények mellett kell megvalósulnia. E célból 10 %-os forrásadót és teljes illetékmentességet javasolunk.

Számításaink szerint az említett kedvezmények évi 300 millió forintos költségvetési bevételekiesést eredményeznének akkor, ha a magán-erdőkben a kedvező folyamatok beindulnak. Az agrártámogatási rendszerből – beleértve annak erdészeti fejezeteit is – további 200-300 millió forint biztosított. Így mindössze 200-300 millió forint átcsoportosítására lenne szükség ahhoz, hogy a magán-erdőgazdálkodás lábra álljon. Hozzáteszem: ezzel az erdőtelepítési programot megvalósító, az új erdőket fenntartó üzemek is megteremthetők.

A jelenleg nem üzemelő 358 ezer hektár erdő gondozásba vonása: közérdek. Ez azonban a magángazdaságon kívüli erők bevonásával csak lényegesen magasabb, az imént említettek két-háromszorosát kitevő költséggel oldható csak meg.

Azonban nemcsak az adópolitika, hanem a jelenlegi támogatási rendszer is folyamatos tőke-kivonást eredményez. Ezt állapította meg az Állami Számvevőszéknek a magyar erdőgazdálkodást vizsgáló, az 1997-1999. évekre vonatkozó jelentése is. Ennek az az oka, hogy a támogatási rendszer 2000-ig egyáltalán nem, és azóta is csak igen óvatos mértékben változott. Nem épültek be kellő mértékben a magángazdaságot támogató olyan elemek, amelyek figyelembe vennék annak sajátosságait. Ilyenek a birtoknagyság, az egyes munkák előfinanszírozási lehetőségének hiánya stb. Jellemző például, hogy egy pár köbméteres favágatási terv eljárási procedúrája és díja azonos egy százezer köbméteres állami erdőgazdaság tervével.

Hatósági részről az okokat a magán-erdőgazdálkodás szervezettlenségében, információhiányában és közömbösségében látják. Mindebben van némi igazság; ugyanakkor nem mutatkozik kellő segítség ezek felszámolásában.

A legsúlyosabb vád a közömbösség. Véleményünk szerint rendkívül súlyos okának kell lennie annak, ha valaki közömbössé válik saját vagyonát illetően.

Szövetségünk olyan intézkedéseket sürget, amelyek vonzóvá teszik az erdőgazdálkodást a föld- és erdőtulajdonosok számára, mert ezek nélkül elképzelhetetlen nemcsak az ország erdeinek 40 %-át kitevő erdővagyon megőrzése, de annak gyarapítása is, amit pedig Nemzeti Erdőtelepítési Programnak nevezünk.

Telegy Pál
a MEGOSz elnöke

Nyugdíjasok helyzete Európában

A Nyugdíjasok Országos Képviselőlete (NYOK) szervezésében a Pallas Páholly Nyugdíjas Fóruma keretében nagy érdeklődés mellett tartott előadást a sokakat érintő kérdéssről dr. Juhász Gábor docens (ELTE). Az elhangzottak összegzését tartalmazza e rövid ismertető.

Az Európai Unió (EU) közösségi és tagállami szinten a „népesség elöregedésének” kihívásával áll szemben. A tanulmány szerint a kereső/eltartott arány 2015-ig a 0-19 éves korosztálynál 7,7-7,9 %-kal csökken, a 20-50 év közöttieké stagnál, míg a 60 év feletti csoportnál 27,6 %-kal növekszik. A tagállamok zöme – hasonlóan Magyarországhoz – kirovó/felosztó rendszert működtet. A számítások szerint 2005-ig – a jelenlegi kirovó/felosztó rendszer fenntartása esetén – az 1990-es bázishoz viszonyítva a munka termelékenységének két és félszeresére kellene nőni ahhoz, hogy az elvárásokat teljesíteni tudják. Ez az előrejelzések szerint nem valószínű. Nehezíti a kérdés megoldását az is, hogy a megfelelő nyugdíjrendszer kialakítása szorosan összefügg a munkanélküliség kérdésével is.

A szociálpolitikai kérdések megoldására az EU nem készített átfogó javaslatot, ezt a tagállamok szuverén jogának tekinti. A tagállamok nyugdíjrendszerei nem egységesek. Az EU itt csak kordinál, aminek alapja az 1989-ben elfogadott *Munkavállalók Szociális Chartája*. Ennek egyik pontja kimondja, hogy a nyugdíjas részére megélhetést biztosító nyugdíjat kell biztosítani. A nyugdíjas az országhatáron kívül is jusson hozzá megszerzett nyugdíjához. Ezek csupán ajánlások a tagországok felé, nem kötelező alkalmazásuk.

1991-ben létrejött az Idősügyi Kapcsolatot Tartó Csoport, amely az érdekképviselői szervezetek reprezentánsa. Konzultációs joga van, semmi más. Ezen kívül javaslatokat is tehet, amiket vagy figyelembe vesznek, vagy nem.

Ilyen javaslatok:

- rugalmas nyugdíjrendszer kidolgozása,
- önkéntesség elve (az érdekelt dönthessen, hogy mikor megy nyugdíjba),
- munkaidő védelme (nyugdíj előtt álló munkaidejét ne lehessen csökkenteni),
- a nyugdíjba menetel ösztönzése csak átmeneti megoldás lehet,
- nyugdíjast ne lehessen kizárni egyéb munkavégzésből,
- nyugdíjasok számára előkészítő program szervezése,
- biztosítani kell a szociális ellátási rendszerek konvergenciáját (minimális szociális ellátási szintek, szociális gondozás),
- szolgálati idő vásárlása (nincs elegendő szolgálati idő a megfelelő nyugdíjhoz).

A nemzeti (tagállami) szociálpolitika keretein belüli problémák: a nyugdíj korhatár emelgetése (pl. Olaszország). Nyugdíj korhatár egységesítése (Anglia, 65 év). Többpillérű nyugdíjrendszer kialakítása (Anglia, állampolgári jognal járó alapnyugdíj, valamint a magánnyugdíjpénztártól és az önkéntes nyugdíjpénztártól kapott összeg).

Volly Tamás
NYOK Közgazdasági Bizottság tagja

Nyugdíjasoknak -

A kormány a múlt évben – az infláció növekedése miatt még decemberben – további 1 %-os nyugdíjemelést helyezett kilátásba. Erre 15 milliárd forintot tett félre. Az ez évi infláció szintén alultervezettnak bizonyult, így a januári nyugdíjemelés is kevesebb lett a törvényben biztosítotttnál. Ezért a kormány úgy döntött, hogy ez évben további 3 %-os nyugdíjemelést biztosít, amelyet január 1-ig visszamenőlegesen minden nyugdíjas ez év júniusától kézhez kap. Erre 45 milliárdot hagyott jóvá a kormány. A baj csak az, hogy a magasabb infláció miatt ez évben a nyugdíjasok előlegezték meg a kormány tartozását.

Ismét új nyugdíjtörvényen dolgozik a kormány. Nemcsak a széles közvéleményben, hanem a kormányzati körökben is meglepetést okozott a kormányfő bejelentése a nyugdíjkorhatár eltörléséről. A szakértők túlnyomó többsége szerint annyi már most megítélhető, hogy az átalakítás csökkentené a szociális gondoskodást és a szolidaritást. A nyugdíjkorhatárok eltörlésével az idősebb alkalmazottak könnyebben veszíthetnék el munkájukat, veszélybe kerülhet létbiztonságuk. A módosítás rövid távon kényszermegoldásokat szül, és a gazdaság terheit a szociális szférára hárítja. Az látszik bizonyosnak, hogy mivel ez a kormány fiatal-párti, a nyugdíjkorhatár eltörlésével a veszélyeztetett 50-60 év közötti korosztályt hozza még nehezebb helyzetbe. A politikusok jól tudják, hogy a nyugdíjazás jó eszköz a munkanélküliség ellen. A korhatár eltörlése egyféle látszabszabadság, mivel valamiféle „vigaszágon” távolítják el a nemkívánatos korosztály tagjait. A Nyugdíjasok Országos Képviselőlete, valamint Nyugdíjas Bizottságunk határo-

nyugdíjasokról

mint Nyugdíjas Bizottságunk határozott véleménye, hogy a nyugdíjak ne legyenek kitéve politikai áramlatoknak, azoknak stabilnak, kiszámíthatóknak, tervezhetőnek, biztonságosnak kell lenniük.

Talán az egyik legnagyobb méltánytalanság a kormány részéről, hogy 2001. január 1-ével – a nyugdíjas érdekképviseltek megkérdésezése nélkül – megszüntette a méltányossági nyugdíjemelést. Így nagy hátrányba kerültek az alacsony nyugdíjasok. Május 7-én Varga Mihály pénzügyminiszter volt a NyOK vendége egy vitafórumon. Itt nyomatékosan felvettem, hogy az erdészeti alacsony nyugdíjasaink érdekében a kormány mielőbb vizsgálja felül döntése következményeit. Ugyancsak felvettem azt a jelenséget, hogy bár a 70 éven felüli társainknak ingyenes a televízió, ennek ellenére a kábeltársaságok csomagjai akár több ezer forintba is kerülnek. A pénzügyminiszter megígérte ennek vizsgálatát. Megkérdeztem még, hogy az özvegyi nyugdíjak 20 %-on felüli emelését korábban megígérte a kormány, de az ígéret óta nem történik semmi. Sürgettem továbbá, hogy az infláció kiszámításánál dolgozzák ki a „nyugdíjasok kosarát”. Ugyanis az inflációból a nyugdíjasokat az élelmiszer-, az energia-, a gyógyszerárak, egyáltalán a megélhetési költségek érintik. A pénzügyminiszter ennek elkészítésére tett egy halvány ígéretet.

Elmondta azt is, hogy 2001. január 1-én a magyar nyugdíjasok száma 3.116.000 fő volt, amely szám folyton növekvő tendenciát mutat.

V. Gy.

A nyugdíjba menetel lehetőségei

A nyugdíjas kor többé-kevésbé mindenkit foglalkoztat. Most, hogy a kormány ismét új nyugdíjreformot helyezett kilátásba, nagyon megszorodtak a kérdések az aktív dolgozóink körében is, hogy adjunk tájékoztatást a nyugdíjba menés lehetőségeiről.

Az alábbiakban szeretnénk eleget tenni a kérdéseknek és tájékoztatni olvasóinkat, hogy a ma érvényben lévő rendelkezések alapján milyen lehetőségek vannak a nyugdíjba menetelre.

Az 1997. január 1-én megjelent törvény mindkét nemnél 62 évre emelte a nyugdíjkorhatárt. Az 1946. január 1. előtt született nők 60, az 1946-osak 61 évesen lesznek nyugdíjjogosultak. Aki teljes nyugdíjat szeretne kapni, annak a korhatár betöltésekor legalább 20 év szolgálati időt kell igazolnia. A résznyugdíjhoz elegendő 15 év, de csak 2008. december 31-ig, utána a nyugdíjba vonuláskor legalább húsz munkában töltött év szükséges. Minél kevesebb a szolgálati idő, annál alacsonyabb a nyugdíj.

A korhatár kedvezmény lehetőségei az úgynevezett előre hozott és csökkentett összegű öregségi nyugdíj. Ezeket a nők az irányadónál öt évvel fiatalabb korban vehetik igénybe, de csak akkor, ha elegendő a szolgálati idejük. Például: egy 1946-ban született nő 61 évesen mehet nyugdíjba, de ez 56 éves korára előrehozható, ha van legalább 38 év szolgálati ideje. Ha ötlet kevesebb, vagyis 33 év a figyelembe vehető idő, akkor is nyugdíjba mehet, de kevesebb pénzzel.

A csökkentés mértéke attól függ, hogy mennyi hiányzik a 38 szolgálati évből és, hogy a szükséges korhatárnál mennyivel fiatalabb az illető. Példáknál maradván: ha mondjuk 35 év szolgálati időt tud igazolni a jelölt, akkor a nyugdíja 18 %-kal lesz kevesebb a teljes nyugdíjnál. Ez az arány később sem változik, tehát amikor eléri a nyugdíjkorhatárt, akkor is ennyi marad az alap. Ezért érdemes megfontolni, hogy előre hozzuk-e a nyugdíjba menetelt, magyarárn megelégszünk-e a kisebb összeggel.

A férfiak legkorábban 60 éves korukban élhetnek az előre hozott nyugdíj lehetőségével, ha megvan a 40 éves szolgálati idejük. A nők és a férfiak egyaránt kaphatnak gyermekkedvezményt is. Akinak például az előrehozott nyugdíjhoz szükséges 38 esztendő helyett csak 36 van, ugyanakkor felnevelt 2 gyermeket, gyermekenként 1-1 évet hozzászámítanak, vagyis úgy tűnik, mintha meglenne az előírt 38 év. Igaz, legfeljebb 3 gyermeket vesznek figyelembe. Fogyatékos, illetve beteg gyermek után másfél évet számítanak.

A nyugdíj mértékét a tényleges szolgálati idő alapján állapítják meg. De mi is számít szolgálati időnek? Mindenek előtt a járulékfizetéssel munkában eltöltött idő. Ezen kívül szolgálati időnek számítanak a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatos hallgatójaként eltöltött évek, a katonai, vagy polgári szolgálat, a gyes, a gyed, a táppénzen töltött idő, valamint a munka nélküli ellátás folyósításának időtartama. Aki díjazásért idős szülőt, vagy beteg gyermeket ápol, annak a folyósítás ideje ugyancsak beszámít a szolgálati időbe.

A nyugdíjak megállapításánál a legtöbb problémát a szolgálati idő meghatározása okozza. Ezért azt ajánlanám, hogy a szolgálati idő kiszámítását ne közvetlen a nyugdíjba menés előtt kérjük, hanem korábban.

A 62 éves nyugdíjkorhatár betöltése előtt már 10 évvel korábban, tehát 52 évesen kérelmet lehet beadni a lakóhely szerinti Nyugdíjbiztosítási Igazgatósághoz a szolgálati idő elismerésére. Az igénybejelentéshez csatolnunk kell az igazoló iratokat (munkakönyv, segédlevél, katonakönyv, egyetemi leckekönyv másolatai, stb.). Ezek alapján az igazgatóság határozatot hoz a nyugdíjjogosultságnál figyelembe vehető szolgálati időről. A határozatban arról is tájékoztatást kapunk, hogy hány éves korban mehetünk nyugdíjba és kiszámítják az előrehozott, illetve a csökkentett előrehozott nyugdíjra való jogosultságot. Amikor valóban nyugdíjba megyünk, már csak a határozat kiadása utáni időt és kereseti adatokat kell igazolni.

A fentiekben kívántam tájékoztatni olvasóinkat a nyugdíjba vonulás legfontosabb részleteiről.

Varga György a Nyugdíjas Bizottság elnöke

Az EUROPOP Project Magyarországon

Az európai fekete nyár (*Populus nigra*) folyómenti populációinak sokfélesége vizsgálatára és megőrzésére, a természeti folyamatok érvényesülésének elősegítésére és a genetikai alapok fejlesztése céljából az EUROPOP Project elnevezésű és nemzetközi jellegű kutatói munkacsoportot hoztak létre angol, belga, francia, holland, német, olasz, osztrák és spanyol erdészeti, biológiai stb. tudományos intézmények közreműködésével.

Magyarországot 2000 tavasza óta az Országos Mezőgazdasági Minőség Intézet, közelebbről annak Kertészeti és Erdészeti Főosztálya (röviden: OMMI-KEF) képviseli a munkacsoportban, s teljes körűen vesz részt a tudományos munkában.

A projekt az Európai Unió által elfogadott programot hajt végre az említett témakörben. Ennél fogva finanszírozását is uniós forrásokból fedezik. Ennek ellenében persze a kutatásokat az Unió ellenőrzi, különös tekintettel a tudományos eredmények gyakorlati hasznosítására.

Szimpozium Szekszárdon

Az EUROPOP Project és az OMMI-KEF májusban közösen rendezett szimpóziumot Magyarországon, Szekszárdon. A tanácskozás résztvevőit dr. Neszmélyi Károly, az OMMI főigazgatója üdvözölte, majd a holland Barbara van Dam project-vezető koordinátor adott áttekintést a munkacsoport tevékenységéről.

Ezt követően számos előadás hangzott el a projektben együttműködő intézmények kutatói részéről. Magyar részről Bach István, Bordács Sándor, Magas László és Somogyi Zoltán tartott előadást.

A résztvevők Gemenc térségében a Duna-ártéri erdőkben tett tanulmányút keretében is tanulmányozták a témát.

Ezek után bizonyára nem haszontalan kissé közelebbről is megismerni az EUROPOP Project főbb céljait, és a munkájától várható elméleti, s gyakorlati eredményeket.

A projekt főbb céljai és feladatai

A fekete nyár nagy gazdasági és ökológiai jelentőségű fafaj, a folyómenti ökoszisztémák egyedülálló pionir fája, amely hozzájárul a vízminőség javításához, és az árvizek el-

leni természetes védekezéshez. A faj jelenlegi relatív visszaszorulását az okozza, hogy a folyók szabályozásának, a folyóárterek rendezésének következtében természetes élőhelye jelentősen lecsökkent.

Európában jelenleg nagy az érdeklődés a folyók természetes ártereinek visszaállítása iránt. Mégpedig nemcsak a természetes árvízvédelem miatt, hanem azért is, mert a folyópartok olyan folyosóként szolgálnak, amelyeken keresztül nagyobb természetes területek csatlakoztathatók egymáshoz. A folyóparti ökoszisztémák helyreállítási és megőrzési stratégiáinak szilárd tudományos alapon kell nyugodniuk. A faj alkalmas az új molekuláris biológiai technikák kipróbálására és egyben ideális a biológiai folyamatok tanulmányozására.

A projekt fő célja: tanácsadás a folyómenti erdőállományok kezelőinek, hogy miként állítsák helyre és tartsák fenn a fekete nyár természetes, illetve természetserű populációit. A folyók ártereinek helyreállítása után a természet fejlődhet és a biodiverzitás helyreállhat.

A célok eléréséhez a következő feladatokat kell elvégezni:

a.) Stratégiák kialakítása *Populus nigra* megőrzésére és a folyómenti ökoszisztémákban való helyreállítására, a természetes populációkban végzett genetikai diverzitás-felmérések alapján.

b.) A genetikai diverzitás leírása *ex situ* génygyűjteményekben, a megőrzés jelenlegi európai állapotának kiértékelése céljából.

c.) Az állományok populációdinamikai kulcsparamétereinek tanulmányozása *in situ* menedzsment és visszatelepítési (repatriálási) stratégiák céljából.

d.) Széles genetikai diverzitású populációk fenntartása a változó környezeti körülményekhez való alkalmazkodás biztosítására, valamint új genotípusok kiválasztása a nemesítési programok számára.

A projekt keretén belül nyolc folyómenti populáció genetikai diverzitása kerül tanulmányozásra és nyolc európai génbankban jelenleg meglévő diverzitást értékelnek. A morfológiai jellemzőket molekuláris genetikai markerekkel hasonlítják össze

(izoenzim, kloroplaszt DNS, sejtmag DNS polimorfizmusok). A módszereket és eljárásokat szabványosítják, így az adatok összehasonlíthatók és általános következtetésekhez felhasználhatók lesznek.

A kutatások várható eredményei

A projekt keretében folyó munka biztos tudományos információt nyújt a jövőbeni megőrzési stratégiához, kritériumokat a visszatelepítéshez és irányelveket a folyómenti ökoszisztéma helyreállításához. Mivel a vízgyűjtő rendszerek Európában általában átnyúlnak a politikai határokon, lényeges az egy folyó menti (al)populációk közötti kapcsolatot meghatározni, hogy a megőrzési stratégiák szilárd tudományos alapon működjenek. A kidolgozott módszerek adaptálhatók más nyár és fűz fajok esetében is.

Várható gyakorlati eredmény az ártéri természetes erdőállományokra vonatkozó erdőrendezési és erdőművelési eljárások kidolgozása, valamint génmegőrzés-technikai és természetvédelmi intézkedések kialakítása, bevezetése, fekete nyár főfajjal jellemezhető ártéri erdőállományok regenerálása.

Gazdasági szempontból a *Populus nigra* fája megújítható ipari nyersanyagként közvetlen gazdasági értéket is képvisel. Mint keresztező szülő, fontos szerepet játszik az Európában és a világ más részein is széles körben termesztett gyorsan növekvő *Populus x euramericana* hibridek előállításában. (A regisztrált termesztett fajták 63 %-a származtatható belőle, mint tiszta fajtából, vagy mint fajközi hibridből.) Európában évi egymillió hektárt irányoztak elő nyárfatermesztésre, ami több mint 10 millió köbméter. A *Populus x euramericana* fajtakörből előállított faanyag értéke meghaladja az évi félmilliárd US-dollárt!

Környezeti szempontból az árvizek tapasztalatai azt sugallják, hogy az eredeti folyómenti ökoszisztémák visszaállítása környezetbarát és természetes árvíz- és vízminőség-védelmet nyújthat. A projekt eredményei garantálhatják a folyómenti ökoszisztémák környezetbarát módszerekkel történő helyreállításának tudományosan helytálló megközelítését.

(Az OMMI Nemzetközi Csoport bulletinje alapján referálta: K.P.)

Szoborpark avatás Budakeszin

Az ünnepség résztvevőinek egyik csoportja a C.I.C. zászlajával
(Fényképek: PÉK Fotó, Budakeszi)

Még tart a Magyar Millennium, vagyis az államalapítás ezer éves évfordulójára történő megemlékezés hivatalos időszaka. S tapasztalhatjuk, hogy a társadalom különböző területein élnek is az évezredek múlt kimagasló eseményeire és személyiségeire történő ünnepélyes visszaemlékezés lehetőségével.

A Millenniumi Vadászati Bizottság példás ügybuzgalommal vette ki eddig, s veszi ki továbbra is a részét a múlt értékeinek feltárásából és emlékeinek megőrkítéséből, ezáltal a múlt, jelen és jövő egységének megteremtéséből.

Imponáló megnyilatkozása volt ennek az az ünnepség, amelyet Budakeszin rendezett az MVB, amelynek keretében a magyar vadászat három kimagasló történelmi személyiségének szobrát avatták fel.

A helyszín a Pilisi Parkerdő Rt. Budakeszi Erdészetének területén volt; közelebbről az egykori Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság régi székháza előtti térség. Nem véletlenül. 1999 óta ebben az épületben működik a Nemzetközi Vadászati Tanács (*Conseil International de la Chasse*, röviden: C.I.C.) központja. Így számos neves külföldi szakember, mai neves személyiség fordul meg ezen a helyen, amelynek ünnepélyességét, eleganciáját, az intézmény rangjához méltó hangulatát a most felállított (egyelőre) három szobor ki-

tűnően emeli. Ez a három nagy vadász, akinek emlékét most már szép mellszobor örökíti meg: gróf nagykárolyi Károlyi Lajos földbirtokos és neves vadgazda, a C.I.C. létrehozásának kezdeményezője; Nadler Herbert neves vadászíró és tudós, a Fővárosi Állatkert egykori igazgatója; Keleti Károly, aki a közvélemény tudatában inkább a magyar statisztika-ügy megteremtőjeként vált ismertté, ám a vadászathoz is sok szál fűzte.

A megnyitó ünnepség

Imponálónak neveztük előljáróban az ünnepséget, indokolt ezt részletekben is ismertetni.

Az ország minden részéből érkezett vadászok az Országos Magyar Vadászati Védegylet megyei szervezeteinek zászlói alatt vonultak fel a szoborpark színhelyére, ahol már ott lengett a C.I.C. zöld motívummal díszített fehér zászlaja.

Jung Jenő baranyai vadászkiüt-együttesének szignálja jelezte az ünnepség kezdetét, majd a Himnusz ünnepélyes dallama csendült fel a Budapesti 32. Őrezred helyőrségi zenekarának előadásában, Schönleber István százados karnagyí pálcájának vezénylete nyomán. Az ünnepi hangulatot fokozta Kertész Józsefnek, a Pilisi Parkerdő Rt. közönségkapcsolati előadójának szavalata, aki egy szép Miskievicz-költeményt adott elő.

A hűvös-csepergős időjárás ellenére is szép számban egybegyűlt közönséget Zambó Péter, a Parkerdőgazdaság vezérigazgatója, mint a terület házigazdája üdvözölte. Kifejezte örömét, hogy a szoborpark létrehozására éppen a vállalat területén került sor, s ezt úgy értékelte, hogy egyben 64 ezer hektáron folytatott vadgazdálkodásuknak szóló elismerés is.

Következőként Tollner György, az MVB elnöke köszöntötte a megjelenteket. Rámutatott, hogy a szoborpark avatás: része az MVB millenniumi rendezvénysorozatának, s ünnepe a vadászoknak és a múlt tisztelőinek. Elmondta, hogy az a három személy, akinek most szobrot állítottak, a magyar vadászmult elismert

Folytatása a 12. oldalon

A rendezvény fényét emelte, hogy az ünnepi zenét a Budapesti 32. Őrezred helyőrségi zenekara szolgáltatta, Schönleber István százados, karnagy vezényletével

Szoborpark avatás Budakeszin

Folytatás a 11. oldalról

személyiségei. S őket remélhetőleg követni fogják további jeles vadászok emlékművei is.

Tollner György köszönetet mondott az 50 ezer magyar vadásznak, az Országos Magyar Vadászkarának, a Vadászati Védegyletnek, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Vadászati és Halászati Főosztályának, valamint Erdészeti Hivatalának, Budakeszi város polgármesteri hivatalának, a szobrokat alkotó művészeknek és kivitelezőknek, s egyáltalán mindenkinek, akik segítették a szoborpark létrehozását.

Az üdvözlések elhangzása után került sor a szobrok leleplezésére, s ennek során az aposztrofált személyiségek életművének ismertetésére, tevékenységük méltatására.

Gróf nagy-károlyi Károlyi Lajos (1897-1965)

életét unokája, gr. Károlyi József ismertette angol nyelven. Bevezetőjében rámutatott, hogy milyen nagy szerepe volt 900 éves múltira visszatekintő családjának a vadászati kultúra megteremtésében. Példát

Gróf nagy-károlyi Károlyi Lajos mellszobrát Domokos Béla alkotta és az ünnepelt unokája, gr. Károlyi József leplezte le

Gróf nagy-károlyi Károlyi Lajos

adott arra, hogy a vadat nemcsak szeretni és tisztelni kell, hanem védeni és gondozni is.

Károlyi Lajos gróf Heiligen-dammban született 1897-ben és fiatalon lett a hatalmas, 97 ezer holdas családi földbirtok tulajdonosa, amelyen többek között *magas színvonalú vadgazdaságot hozott létre*. A szatmári birtokrészre gúmszarvast, őzet, vaddisznót telepített. A felvidéki Tótmegyeren (jelenleg: Palarikovo) nemzetközi hímvévre emelkedett apróvadás gazdaságot teremtett. Stomfán pedig 11 ezer holdas bekerített vadaskertbe betelepítette azoknak a muflonoknak az őseit, amelyek a jelenlegi, nemzetközi színvonalú szlovák muflonállomány alapját képezték.

A híres tótmegyeri vadászatokon a világ különböző tájairól érkezett számos neves vadász megfordult. Itt merült fel a vadászat nemzetközi szervezete létrehozásának gondolata, amit azután a tett követett (aminek az emlékéit ma emléktábla örökíti meg a tótmegyeri kastélyban). 1928-ban Érsekújváron a francia Ducroq-kal kidolgozta a szervezet alapszabályainak téziseit, s ezek alapján alakult meg 1930-ban Párizsban a C.I.C.

A gróf 1965-ben emigrációban halt meg Friesachban, s az altmünsteri temetőben nyugszik feleségével, Széchenyi Ilona grófnővel. 1999-ben a C.I.C. Párizsból ide, Budakeszire költözött, s a hányatott sorsú gróf most már fémbe öntve itt szemléli

alkotását. Unokája a szoboravatást az igazság napjának nevezte. Megköszönte családjá nevében az MVB-nek és minden közreműködőnek nagyapja megbecsülését, majd a vadászkürtök szignálja és a budakeszi erdészek ketős sortűzének dőreje közepette leleplezte gróf Károlyi Lajos kőoszlopon álló, szép mellszobrát, az érdi Domokos Béla alkotását.

Keleti Károly (1833 - 1892)

Ezt követően dr. Mellár Tamás, a Központi Statisztikai Hivatal elnöke (s ebben a minőségben hivatali utód) ismertette Keleti Károly életét, munkásságát.

Pozsonyban született és még gyermekfejjel, 16 évesen honvédtüzérként vett részt az 1848-49-es szabadságharcban. A továbbiakban volt gazdasági gyakornok, pénzügyi tisztviselő és még a lapszerkesztésbe is belekóstolt. Statisztikával 1864-től kezdett foglalkozni, s azt a kiegyezés után a Földművelés-, Ipar- és Kereskedelemügyi Minisztériumban foly-

Keleti Károly szobrát mai hivatali utóda, dr. Mellár Tamás KSH-elnök avatta fel; a szobrászművész: Tóth Béla

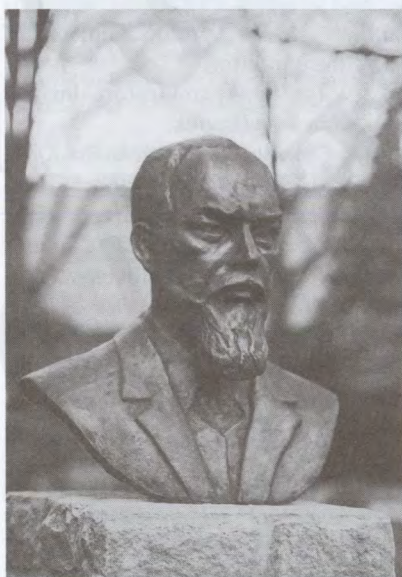
tatta. 1871-ben bízta meg a statisztika országos megszervezésével, s létrehozta a KSH-t. Azonban nem csupán hivatali, hanem tudományágat is teremtett a statisztika területén. Tevékenységét itthon és nemzetközi viszonylatban egyaránt nagyra értékelték; a Magyar Tudományos Akadémia előbb levelező, majd rendes tagjává, 1891-ben pedig igazgató

Keleti Károly

tagjává választotta. Egyetemi magántanárként oktatott és gazdag szakírói munkásságot is kifejtett.

Mind e mellett *élete szorosan hozzáfűződött a magyar vadászathoz*. Szenvedéllyel űzte szerte az országban az apró- és nagyvadat, különösen kedvelte a társas vadászat akkoriban kedvelt és látványos módját, az *agárrászatot*. A statisztikát a vadgazdálkodás és vadászat területére is bevezette. Tevékenységének elismerését jelzi, hogy 1881-ben az akkor létrehozott Országos Magyar Vadászati Védegylet alelnökévé választották, s igazgatósági tag lett a Magyar Víz-

Nadler Herbert

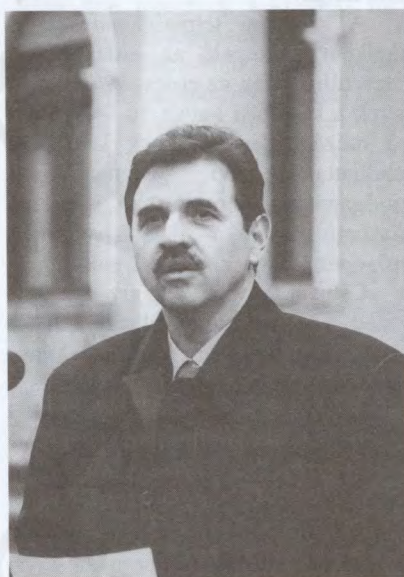
A szobor alkotója: Farkas Zsófia

laverseny-egyesületben is. Üllőn kiemelkedő színvonalon gazdálkodó vadásztársaságot hozott létre és bekapcsolódott a vadértékesítő kereskedelembé is. Vadászírói tevékenysége is jelentős. Budapesten hunyt el, sírja a Farkasréti-temetőben van.

Szobrának leleplezését az előzővel azonos kísérmózzanatok közepette végezte el Mellár Tamás. A szép mellszobor Tóth Béla csongrádi szobrászművész alkotása.

Nadler Herbert (1883 - 1951)

életművét *Pintér István*, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium főosztályvezető-helyettese ismertette.

Nadler Herbert életművét *Pintér István* FVM főosztályvezető-helyettes, országos fővadász méltatta.

Budapesten született jómódu polgári családban. A természet iránti vonzódása már diákkorában megmutatkozott (ásvány- és rovargyűjteményt, madártojás-gyűjteményt állított össze, foglalkozott akvarisztikával és bizonyos vadon élő állatfajok zárttári tartásával stb.).

Szakmai, gazdasági pályafutását gróf Batthyány Ervin zalai birtokán jószágigazgatóként kezdte el. A birtokon került egész életre szóló szoros kapcsolatba a vadászattal. Szenvedélyesen vadászott szerte az I. világháború előtti Nagy-Magyarország területén. Élményeit és szakmai tapasztalatait számos írásban: tanulmányban, cikkben és elbeszélésben adta közre különböző folyóiratokban.

Zambó Péter, a Pilisi Parkerdő Rt. vezérigazgatója köszöntötte az egybegyűlteket

„*Cserkészeten és lesen Nagy-Magyarországon*” valamint „*Vadásznapok, vadászévek*” című kötetei pedig ma már a könyvárverések keresett, magas áron leütött bibliofil ritkaságai. Nemcsak írt, hanem szerkesztett is. Megjelenésében és tartalmában is gyökeresen megújította a „*Természet*” című folyóiratot. Egy ideig pedig Kittenberger Kálmánt is helyettesítette a „*Nimród*” felelős szerkesztői székében.

Folytatása a 14. oldalon

A szoborpark létesítésének kezdeményezője és eddigi megvalósítója: Toller György, a Millenniumi Vadászati Bizottság elnöke, ny. erdő- és vadgazdasági igazgató

Szoborpark avatás Budakeszin

A Fővárosi Állatkert igazgatója-ként korszerűsítette a természettudományi ismeretterjesztésnek ezt a fontos, rendkívüli látogatottságú intézményét. „Emberségesebbé” tette az állatok elhelyezési körülményeit és gondozását, s tudományos, etológiai megfigyeléseket is végzett.

A legmaradandóbbat azonban szarvasagancs-bírálati képletével alkotta, ami széles körben, nemzetközi viszonylatban is ismertté tette a nevéét. A képletet trófeabírálati bizottsági tagként hosszú időn át végzett munkájának tapasztalatai alapján dolgozta ki. 1927-ben előírták ennek kötelező hazai alkalmazását a bírálatok során. Tíz év múlva, 1937-ben pedig a C.I.C. berlini kongresszusa kötelezővé tette a nemzetközi rendszerű pontozás mellett a Nadler-képlet szerinti bírálatot is.

Nadler Herbert 1951-ben méltánytalanul mellőzött, elfeledett, beteg emberként halt meg. A sors által nyújtott elégtétel volt, hogy halálának 50. évfordulója évében a nagy magyar vadászok szoborparkjában az elsők között leplezte le emlékművét az országos fővadász, szintén vadászkürtök szignálja és vadászpuskák sortüze közepette. A kitűnően sikerült, élethű mellszobor Farkas Zsófia szentendrei szobrászművész alkotása.

Kedves epizódja volt az ünnepi eseménysorozatnak, hogy Keszthelyi Jenő intarziáművész átadta gróf Károlyi Józsefnek a nagyapjáról készített grafikai alkotását, egy portrét, amelynek modellje a most leplezett szobor volt.

Az ünnepség záróaktusaként Tollner György erdőmérnök, a Millenniumi Vadászati Bizottság elnöke (a szoborpark létrehozásának kezdeményezője és megindítója) erdész-vadász hivatástudattól átfűtött szép beszédet mondott. Ennek keretében megőrzésre átadta a szoborparkot Budakeszi város önkormányzatának, Szemereki Zoltán polgármesterek, kérve: díszpolgárnak kijáró tisztelettel vigyázzák, őrizzék a nagy magyar vadászok képmásait és bátran hirdessék vadászmultjukat.

dr. Király Pál

Traktorparádé a BNV-n

A tavasz és a nyár eleje mindig a kiállítások, konferenciák, tanulmányutak dömpingjének időszaka. Így volt ez ebben az évben is.

A szakmát közvetlenebbül érintő legnagyobb méretű műszaki demonstráció kétségtelenül az Agro-Mash-expo nemzetközi mezőgazdasági gépkiallítás volt, amelyet már a 20. alkalommal rendeztek meg a Budapesti Vásárcsopont (BNV) területén. Csaknem 12500 m²-en 170-180 kiállító mutatta be több ezer termékét. Közöttük 30 külföldi cég is képviselte magát.

A kiállítási tematikában önálló tételeként szerepelt az erdészet is. Ezen túlmenően az erdészeti szakemberek a kiállítási anyag 56 %-át kitevő mezőgazdasági gépek között is találhattak szép számban az erdőgazdasági termelésben is alkalmazható masinákat. Ezek elsősorban erőgépek, főként traktorok voltak.

Csupán a választék érzékeltetése végett, a műszaki részleteket terjedelmi okok miatt többnyire mellőzni kényszerülve megemlítnék néhány példát.

A bábolnai IKR Rt. angol gyártmányú Newholland traktorokat mutatott be; a 110-90, a TM 165 és a szűkített nyomtávú TN 90 F típust.

A gödöllői Agráció Kft. standján látható volt a Massey Ferguson 4270 és a 8280, a Frutteto Same 6015-85 II., a Valdpadona Jupiter 50, a Goldstar LG, LT 360 és LT 412 típus, valamint a Belarusz 82.1 traktor.

Az Inter-plant Kft. a Belarusz 320 és a szlovén Agromechanika AGT 830, valamint a Deutz-Fahr Agrokompack 760 tip. kistraktorok mellett felvonultatta a Deutz-Fahr Agrottron 100 és 150, az Agropus 85 és a Belarusz 820 típusú traktorokat is (utóbbit ukrán gyártmányú gumibroncsokkal felszerelten).

A mosonmagyaróvári Agroko Kft. a Hüzlíman H-491-F és a H-488 B típusú traktorokat kínálta (az utóbbit a hátsó kerekre felszerelhető kaspaszkodó adapterrel).

A kistraktoroknak mindig nagy sikerük van a közönség körében. Különösen tapasztalható volt ez a veszprémi agRobix Kft. által bemutatott, japán licenc alapján gyártott össz-

kerék hajtású kínai Feng Shou traktorral kapcsolatban. Továbbá ez a társaság mutatta be márkakereskedőként a budapesti Speed-ex Kft. által forgalmazott orosz „Omszkranszmas” 2TM-82M típusjelű, 80 lóerős univerzális traktort is.

Kínai traktor a magyar piacon: a Feng Shou 184-4 típus. Összkerék-hajtású, olesó, sokoldalú, energiatakarékos

Az Agroker Rt. Békéscsaba standján viszont az olasz D.F. Group S.p.A. kötelekébe tartozó Same-traktorok voltak láthatók: a Silver, a Rubin, a Titan, az Explorer és a Gulden Kompakt; továbbá egy Frutteto 75 DT típus.

A szlovén Agromechanika Krajna cég kínálata tovább színesítette a traktorok palettáját. Látható volt az igen csendes motorral működő Landini Jupiter 50 traktor, a brassói román UTB Universal 453 DTP és a már említett szlovén Agromechanika AGT 835 típusú traktor.

Az igazi nagy traktorforgalmazók ezek után következtek.

A Csongrádi Agrotechnika Kft. a finn VALTRA (vagyis Valmet Traktor) 800, 6550 és 8550 típusú gépet mutatta be. (A számjelek a motor lóerő-teljesítményének növekvő sorrendjét mutatják, ebben az esetben 80, 110 és 160 LE-t.) Továbbá az olasz Ferrari 50L típusú kistraktort (Lombardini gyártmányú 48 lóerős, négyhengeres, vízűtéses Diesel-motorral).

Képviselve volt a kiállításon a hazánkban jól ismert három nagy orosz traktorgyártó cég is: a Minszkij Traktornij Zavod (MTZ), a Lipeckij Traktornij Zavod (LTZ) és a Vlagyimirszkij T.Z.

A VALTRA 700-4 típusú ergonomiai szempontból is gondosan alakították ki. Mozgékony, erős, középkategóriájú gép, SISU motorral

A budapesti MTZ Hungaria Kft. az MTZ traktorcsalád 320, 352, 820, 892, 920, 1025 és 1221 típusjelű tagjait vonhatta fel. A tatai Interusz Külkereskedelmi Kft. az LTZ 60 AB és 60 AB Tornado, az LTZ-55 A és 155 A Tornado összerékhajtású traktorokat, valamint a Vásári Nagydíjat nyert VTZ-2048 AM típusú, segéd-mellsőkerék meghajtású univerzális könnyű traktort mutatta be.

LTZ-60 AB Tornado típusú orosz traktor. Négyütemű motorja 70 LE-s, négyhengeres, vízhűtéses Diesel. Ára 2,6 millió Ft + ÁFA

Valamennyi orosz géppel kapcsolatban feltüntették a gyártmányismeretében, hogy megfelelnek az európai előírásoknak.

Hazánkban mindig népszerűek és széles körben használatosak voltak a Zetor-traktorok. A budapesti, közelebbről vecsési ZTR-Agro Kft. ezen a kiállításon is megörvendeztette a cseh gyártmányú gépek kedvelőit a típusok gazdag felvonultatásával.

Igy látható volt a Zetor 4341 és a Zetor Forterra 114 41 prototípusa, a Zetor 3340, a Zetor 9641 turbo, a Z. Forterra 8641 turbo és 106 49 turbo, a Z. Forterra 116 41, a Z. Super és a Z. Superturbo 7341.

Úgy véljük, traktorból elég is ennyi kiállítási ízelítőnek; hiszen a megemléstettek mögött a forgalmazó cégek adatbázisaiban az információk vonatkozásában ennek sokszorosa áll az érdeklődők rendelkezésére.

Persze a kérdések kérdése mindig: a pénz! Vagyis, mibe kerül a gép? Ebben a tekintetben egy demonstratív kiállításon nem könnyű adatot szerezni (különösen, ha nem kelti potenciális vevő benyomását az érdeklődő). Árat árral is nehéz összehasonlítani, mert mindegyik gép ára mögött más-más műszaki, ergonomiai és egyéb paraméterek állnak. Mégis, a nagyságrendek valamelyes érzékeltetése végett ismertetünk néhány árat (amelyek a kiállítás ideje alatt voltak érvényesek!).

Egy Deutz-Fahr Agrokompack 760 típusú kistraktor 7,3 millió forint. A kínai Feng Shou 254-4 típusú háromhengeres, 25 LE-s, összerékhajtású kistraktor 1,5 millió forint + ÁFA. Egy 36 LE-s Ferrari kistraktor kb. 3,3-3,7 millió Ft + ÁFA. A 30-36 LE-s VTZ kistraktorok ára 1,4-1,6 millió Ft + ÁFA. A 45 lóerős (már csaknem közepes kategóriájú) Zetor 3320.2 típus bruttó ára (vagyis alapár + 25 % ÁFA) 4,44 millió Ft.

Nézzük egy-két közepes kategóriájú, 80 lóerő körüli motorteljesítményű traktor árát.

A VALTRA 800 típus 8 millió forint, a VALTRA 6250 HiTech modell 10,335 millió Ft. A 82 lóerős Zetor Forterra 8641.1 típus bruttó ára 9,1 millió Ft. A 65-70 lóerős LTZ-traktorok ára 2,1-2,2 millió Ft + ÁFA, az LTZ-Tornado típusoké 2,4-2,6 millió Ft + ÁFA. A 69-74 lóerős Ferrari-traktorok ára 5-5,4 millió között mo-

A Zetor 7341 típusú traktor cicoma nélküli, de erős 77 lóerős, megbízható közep-kategóriájú gép. Ára bruttó 7,249 millió Ft.

zog. (Ahol nem utalunk az ár bruttó vagy nettó jellegére és az ÁFA-ra, ott az informátorok sem utaltak.)

A mezőgazdasági és közúti pótkocsik köréből érdekességként a román S.C. Mecanica S.A. vállalat „Szeben” pótkocsi-családját említjük meg, amelyből a Szeben 1-3. jelű, egytengelyes, három oldalra billenthető, 3 tonna teherbírású, és a II-9. jelű, kéttengelyes, 9 tonna teherbírású, szintén három oldalra billenthető típus volt látható.

A cseh gépgyártók nem csak traktorokkal vonultak fel, hanem két tehergépkocsit is bemutatott az Agro-Mashepo-n. A komáromi székhellyel működő Eurotrade Kft. állította ki a Skoda 18.29 SA (3X4) típusjelű,

A Ferrari „F max” ültetőgép 2-6 üléses változatban készül

kéttengelyes, billenőplatós, 8 tonnás tehergépkocsit, továbbá a Tatra S 25 6X6.2 típusú, szintén kéttengelyes és billenőplatós teherautót, a koprivneci gyár termékét.

Speciálisan erdészeti célokra gyártott gépeket is láthatott a közönség a kiállításon. Ezek közül nem hiányozhattak a mostani alkalommal sem az Andreas Stihl Kereskedelmi Kft. által forgalmazott különböző motorfűrészek, aljnövényzetirtók, kertápoló és kommunális gépek. Továbbá a Bagodi Mezőgép Kft. BGF gödörfűrói, ekéi, csemete- és suhángkiemelő gépei.

Érdekes palántázógépet mutatott be a budaörsi Paneviko Kft., amelyet „F max” (1-6) típusjelzéssel a Mantova melletti telephelyen működő olasz Ferrari Construzioni Meccaniche vállalat gyárt, s amelyet talán

Folytatása a 16. oldalon

Traktorparádé a BNV-n

Folytatása a 15. oldalról

érdemes volna a hazai erdőtelepítésekben kipróbálni. A traktorvonatású, tömörítőtárcsás ültetőgép nagy pontossággal helyezi el a csemétét az ültetőbarázdában, s felszerelhető rá a csemete egyidejű belocsolását lehetővé tevő víztartállyal, valamint szemcsézett műtrágyát megfelelő mikroadagban rászóró berendezéssel is. Az alapgép kétüléses, de ez egészen hatig szélesíthető. Az elültetendő növényanyagot a munkások előtt elhelyezett, kb. 1600 db elhelyezésére alkalmas szerkezetbe kell betárolni.

A fakitermelés gépei közül megemlíthjük a kerkabarabási *Agrotrack 2000 Kft.* által forgalmazott gépet, amely traktorra szerelhető és annak tengelycsonkjáról meghajtott emelőlapos közelítő csörlő. Típuselnevezése „Tajfun”, s egy- és kétdobos változatban készül. Egyszemélyes közelítő munkát is lehetővé tesz, mivel rádiótávírányítással is működtethető. Vagyis a traktorvezető maga elvégezheti a vonszolandó faanyag kötéltre kacsolását, s távirányító készülékével a traktoron a közelítést beindítva, kísérheti a vonszolt anyagot. A csörlő két sebességfokozatú.

A dán Fransgård közelítő markoló csuklópontjaiba nagy teherbírású bronzperselyeket építettek. A rakomány megmarkolása stabil, rögzített.

A mosonmagyaróvári *Agroko Kft.* is közelítőeszközöket propagált, nevezetesen a dán Fransgård-cég csörlős, valamint markolós szálfaközelítő traktoradapterét. A hidraulikus markolószerkezet, amely egyben leosztóként tartja az anyagot, jobbra-balra egyaránt 43 fokkal elfordulhat.

Dr. K. P.

A kormánymegállapodás az ÉSZT-küldöttgyűlés középpontjában

A titkári testület legutóbbi ülésén tett ígéretnek megfelelően a Híradón keresztül tájékoztatom tagságunkat és az érdeklődőket az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés közelmúltban lezajlott küldöttgyűléséről és az azóta eltelt időszak kapcsolódó eseményeiről.

A Küldöttgyűlés az utóbbi időben egyszer tavasszal kerül megrendezésre. Ez volt a tizenegyedik. Április 3-án közel száz küldött ült össze, hogy meghallgassák és megvitassák a beszámolót az elmúlt egy év munkájáról és a 2001. év esedékes cselekvési programját.

Ha elég hely lenne (és hozzá elég időm), kicsit átszerkesztve, a szóbeli kiegészítésekkel összedolgozva, nyugodtan leadhatnám főszerkesztőnknek a beszámolót cikk helyett. Az egyes fejezetek szerzői ugyanis „jó dumájú-jótolú” emberek a tudomány, kutatás, egészségügy, társadalombiztosítás, oktatás területéről, akik a több mint tízéves szakszervezeti tevékenység után, sok tapasztalattal a hátuk mögött, még mindig hisznek abban, hogy a munkavállalói érdekeket képviselni kell, függetlenül a pillanatnyi politikai helyzettől. Egyeztetni és tárgyalni kell, nem pedig a társadalmi feszültségek további szításával, egyéni hatalmi ambíciókat követni.

A társadalmi érdekegyeztetés az utóbbi tíz évben is sokat változott. A mostani kormány terveinek megfelelően, részben a szakszervezetek véleményével szemben, jelentős módosításokat eszközölt a struktúrában. Bizonyos jogok csorbultak. A résztvevők köre kibővült, és jelentősebb szerepet kapnak a társadalom egyébretegei a civil szférából.

Felmerül a kérdés: a jövőben a szakszervezeti mozgalom már nem csak a közvetlen munkavállalói érdekeket fogja képviselni? A nyugat-európai helyzet valóban erre mutat. A munka világa erősen összefügg a munkán innen és túli élettel. A munkaidő folyamatos csökkenése, a részmunkaidő egyre szélesebb körű alkalmazása, az otthoni dolgozás egyre inkább közelebb hozza a munka és

a szabadidő területeit. A környezet állapota, az emberi élet minősége, a társadalom jövője pedig mindenhol – munkahelyen és azon kívül – napi-rendi kérdés.

Az éves beszámolóban a tevékenység ismertetése mellett kiemelt helyet kapott a konföderációk helyzete, a szakszervezeti szövetség fenntartása, az önálló arculat megteremtése, az európai kapcsolatok ápolása.

Az ÉSZT jelen van minden olyan eseményen, rendezvényen, ahol a társadalmi érdekérvényesítés szerepet kaphat. Tisztségviselői – néhány nagyon aktív értelmiségiről van itt szó – a nyilvánosság előtt nemcsak saját szakszervezetüket, hanem szűkebb és tágabb értelemben vett értelmiségi réteg érdekeit is képviselik.

Az elmúlt év folyamán egyre konkrétabb tartalommal sikerült kitölteni az ÉSZT – SZEF együttműködés kereteit. Jelentős eredményt értünk el nemzetközi kapcsolataink terén, ahol közösen vettek fel bennünket az Európai Szakszervezeti Szövetségbe, az ETUC-ba.

Az EU-s csatlakozás kapcsán készült ún. Civil Országjelentés országos vitájában a csatlakozási felkészülés mellett egyéb aktuális kérdés, pl. Munka Törvénykönyv módosítás is szóba került. Az ÉSZT tag-szakszervezetei különböző mértékben érintettek a munkavállalókat érintő törvények hatásában. A szakszervezeti szolidaritás azonban itt is kell, hogy működjön, mert a ma adott támogatást holnap remélhetőleg viszszaadom, ha a másik fél is értelmesnek tartja kezdeményezéseimet. Természetesen a civil és ezen belül szakszervezeti szféra érdekei sokszor jelentős mértékben különböznek, és nem várható el az önfeladásig elmenő támogatás. Az eseményeken való részvétel, a támogató nyilatkozatok, az egyeztetések és közös állásfoglalások viszik előre a társadalmat problémái megoldásában. Az ÉSZT szakszervezeti politikája ezt a folyamatot tükrözi.

Az elmúlt év országos érdekegyeztetési folyamata, az elért eredmények értékelése szakszervezeti

szempontból nem tekinthető sikeresnek. Úgy tűnt, hogy a kormány nem érzett különösebb késztetést a fórumok elé került problémák közös megoldására. Mint tudjuk, a minimálbér 40 000 Ft-os bevezetése végül is kormánydöntés eredményeként valósult meg. Bár a munkavállalói képviselők a szándékot üdvözlötték, de a rapid megoldásoktól, azok várható következményeitől érthető módon ódzkodtak. A hivatalos nyilatkozatok szerint ma már látható, hogy a bérminimum emelése nem okozott nagy feszültségeket, bár a kisvállalkozások adó és járulék elmaradásainak növekedéséről még nincs nyilvános adatunk. A közalkalmazotti szférában viszont a keletkezett feszültségek nem oldódtak meg.

Érdekegyeztetési szempontból sokkal nagyobb baj az, hogy parlamenti döntéssel az Országos Munkaügyi Tanács jogosítványai közül a legerősebbnek számító jog sérült. A Munka Törvénykönyve módosítása szintén szerepelt az OMT napirendjén. Mint tudjuk, a legvitatottabb kérdésben – a túlmunka ügyében – nem sikerült áttörést elérni, és a törvény tartalmazza ezt a passzust. Az már más kérdés, hogy ezt a változtatást mindenki a maga szempontjai szerint értelmezi és majd a gyakorlat dönti el, hogy mennyire kerülnek ezzel kedvező vagy kedvezőtlen helyzetbe a munkavállalók.

A társadalom különböző területeit lefedő csoportok képviselőiből alakított Gazdasági Tanács működése kimerült kormánytájékoztatók megrendezésében. Itt igazi párbeszéd nem alakult ki. Sajnos az itt elhangzottak egy része sem valósult meg. A minimálbér bevezetése megtörtént, a bejelentett várható gazdasági növekedés és infláció mértéke azonban kedvezőtlenebb lett az év végére. Májusban a Gazdasági Minisztérium előterjesztette a GT belső átalakításáról szóló javaslatát.

A közalkalmazottak és köztisztviselők érdekegyeztetési helyzetének megoldására, mivel megszűntek az eddigi fórumok, a kancelláriaminiszter, Stumpf István vezérletével tárgyalások kezdődtek az év folyamán a Kormány és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZE) között. A SZE-fel kötött megállapodás

alapján az ÉSZT is résztvevőjévé válhatott a folyamatnak. A tárgyalások célja egy olyan megállapodás létrehozása volt, amelyben a partnerek rögzítik együttműködési szándékaikat a közszféra munkavállalóit érintő kérdések megoldásában.

A hosszas előkészületek után márciusban végre megszületett megállapodás nagy vonalakban rögzíti „a közszektor modernizációjára irányuló, továbbá a közalkalmazottak és a köztisztviselők foglalkoztatási feltételeit, élet- és munkakörülményeit, kereseti viszonyait, valamint a munkaügyi kapcsolatok rendszerét javító fontos teendők”-et.

A felek abban állapodtak meg, hogy a modernizáció nem valósítható meg az érintett munkavállalók többségének támogatása nélkül. Ezért rendszeres együttműködést alakítanak ki, hogy a 2004-ig szóló, de ezen időszakon túl is mutató programok megvalósuljanak. A szakszervezetek, többek között, közreműködnek az állampolgári közszolgáltatások és a közigazgatás optimalizálásában, valamint az „elektronikus kormányzás” széleskörű elterjesztésében.

Fontos terület a közszféra munkavállalói életpálya-előmeneteli rendszer kialakítása. A jogi szabályozással a végső cél a jövedelmi viszonyok harmonizációja az EU csatlakozással összhangban, a nemzeti jövedelem növekedésével azonos felzárkóztatás a közszolgáltatás minőségének javítása érdekében.

Az bérlolitikai rendszer keretében a kormány vállalta a 2000. évre vonatkozó utólagos egyszeri bérkiegészítést a KSH által mért tényleges átlagkereset 13%-os emelés szintjére vonatkozóan. Ez idén az első negyedév végén meg is történt. A mezőgazdasági szektor megkapta a maximumot, ami pl. az Erdészeti Szolgálatnál átlagosan 2,0 % éves illetmény utólagos kifizetését jelentette. Egyszeri kifizetésről és nem illetményalap emelésről van tehát szó.

A másik, azóta született fontos törvényt módosítás a köztisztviselői életpályát és jövedelmi viszonyokat befolyásolja. A módosított Köztisztviselői Törvény szerint 2001. júl. 1-től jelentősen emelkednek az egyes besorolási kategóriákhoz tartozó fizetési fokozatok szorzószámai. Az eme-

lés több, de legalább két részletben történik. 2001-ben az emelés mértéke 70% lesz, míg a maradék 30% érvényesítésének menetéről később születik döntés. Az első ütem tényleges illetményemelkedési szintje 50-60 % körülire tehető ettől az időponttól. Az új illetmények kiadására a munkáltatóknak 120 napjuk lesz. Az egyéb részletek a hivatalos közzététel után értékelhetők.

Közalkalmazotti körben is szorgalmazták a párbeszéd kiteljesedését, annál is inkább, mert az előbbinél jóval nagyobb réteget érintő területen még igen sok elmaradást kell behozni. Gondoljunk csak az oktatás, az egészségügy ellátási és bérproblémáira.

A Küldöttgyűlés foglalkozott az ÉSZT saját belső problémáival is. Megállapodtunk abban, hogy az információs tevékenység nem javult, és kevés a vállalkozó szellemű ember, aki ilyen feladatot elvégezne. Az ÉSZT honlapja fenn van az Interneten, gondozása szintén embert kíván és friss információkat.

Az idén, várhatóan ősszel, Üzemi és Közalkalmazotti Tanács választások lesznek. Ez ügyben az ÉSZT álláspontja, hogy nincs sok értelme a közalkalmazotti szférában ezeknek a testületeknek. Maga a választás is rendkívül bonyolulttá válik például az összevont egyetemeken. A választási eredmény felhasználása pedig eredeti célját tekintve kiüresedett, hiszen a szakszervezeti vagyoni megosztása már megtörtént, a reprezentativitás számítása pedig nem innen történik.

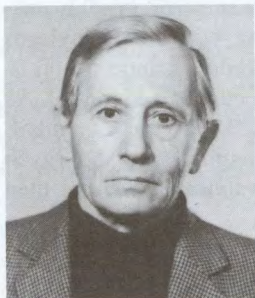
Szó került a Nemzeti Üdülési Alapítvány vagyonszerzésével kapcsolatos szakszervezeti felelősségről is. A kuratóriumnak nemcsak szakszervezeti, hanem munkáltatói, sőt kormánytagja is van. Általános vélemény szerint a menedzsment szerepének vizsgálata nem kerülhető meg ebben az ügyben.

A Küldöttgyűlés végül elfogadta a 2001. évre vonatkozó Cselekvési Programot, melyben a folyamatban lévő és a közeljövőben várható feladatokat foglalmaztuk.

Az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetét öt küldött: Szendreiné dr. Koren Eszter, dr. Veperdi Irina, Dámai Zoltánné, Dudás Péter és Szenvedi Józsefné képviselte.

Dudás Péter

Nekrológ emlékszilánkokból

Előző lap-számunk-ban már hírt adtunk az erdei vasutasok kis közös-ségét ért súlyos vesz-tességéről:

Gyöngyösön 74 éves korában hosszas betegeskedés után tüdőgyulladásban meghalt **Bajcsy Endre (1927 – 2001)** *Kaán-díjas* vasút- és hadmérnök, a Mátrai Állami Erdei Vasút ny. üzem-vezetője. Kívánságának megfelelően a szlovákiai Ipolyszakállos temető-jében helyezték végső nyugalomra.

Pozsonyban született, de családja apai ágon a csallóközi Medve köz-ségből származott, anyai ágon pedig Hodrusbányáról. *Édesapja* (Bajcsy András) *uradalmi vadász volt*, édes-anya (Balázs Vilma) pedig tanítónő. Anyai nagytyja, Balázs Imre bá-nyamérnök, bányafőtanácsos üzemi szolgálata után a selmeci Bányászati és Erdészeti Főiskola oktatója lett, egyik nagybátyja pedig erdőmérnök. Így azután családi körülményei eleve az erdészet felé irányították. A II. világháború azonban az ő életébe is beavatkozott. *1944-45-ben fiatal ka-tonaként vett részt a szlovák felkelés-ben*, a megszálló német hadsereg el-leni partizánharcban, amiért kitünté-tést is kapott.

*

Gimnáziumi tanulmányait Zó-lyomban, Nyitrán és Ipolyságon vé-gezte katolikus egyházi iskolákban, oklevelét pedig a prágai Károly Egye-temen szerezte meg.

Barátai segítségével 1950-ben si-került áttelepülnie Budapestre, ahol rövid ideig a MÁV Vezérigazgatósá-gon dolgozott. *1952-től 1984-ben be-következett sajnálatos rokkantnyug-díjazásáig pedig az erdei vasutaknál dolgozott üzemvezető vonalfőnök-ként.* Mégpedig 1952-1960 között az egykori Börzsönyi Állami Erdőgaz-daság Kemencei Erdészetének vasút-üzeménél, ezt követően a mai Eger-erdő Rt. Mátravasútjánál.

Én 1955-ben, szakmai pályafutá-som elején kerültem kapcsolatba Baj-csy Endrével, mivel a szomszédos Bernecebaráti Erdészetnél dolgoztam kiváló főnököm, a később Bedő-díjjal kitüntetett *Bukri József* erdészetve-zető keze alatt. Az erdei feltáró hálózat gerincét itt éppen úgy a 600 mm nyomtávolságú erdei vasút ké-pezte, mint Kemencén. Sőt még in-kább, mert a keskeny völgyek mélyén futó kisvasúti pályák mellett csak er-dei földútjaink voltak. Szilárd burko-latú útunk egyáltalán nem volt.

Bernecén külön vasútüzem nem működött, hanem a jóval nagyobb ke-mencei üzemnek amolyan filiáléja voltunk. Ennél fogva évente többször kellett felkeresnem Bajcsyt, akitől azután – akár csak Bukri főnökömtől – sok mindent tanultam el a gyakor-latban a kisvasútról és üzemvezetés-ből. Amikor a továbbiakban KPM-bizottság előtt le kellett tennem a vasútüzemvezetői szakvizsgát, Bajcsy Endre az elméleti felkészülésben is sokat segített.

Azért tartom szükségesnek mind-ezt közbevetve megjegyezni, mert a mi évfolyamunk vasúti ismeretek dol-gában már elég gyengén lett ele-resztve a soproni főiskoláról. Ámbár úgy tapasztaltam, hogy e tekintetben mi még viszonylag többet kaptunk kitűnő tanárunktól, *Partos Antaltól*, mint az utánunk következő későbbi évfolyamok.

*

Bajcsy Bandi (mert, hát így szó-líthattam őt mindig, idősebb volta el-lenére) *mindig kifogástalanul ápolt külsejű, katonás kiállású, jó meg-jelenésű fiatalember volt* akkoriban. Mindig sötétkék vasutas egyenruhát hordott, ragyogóra suvickolt fekete cipővel, és előírászerűen viselve. Ki-gomboltan, ingujjra gyűrködve, slam-posan soha nem láttam, a legnagyobb melegben sem. Lapos tányérsapkáját gondosan eligazítva mindig a fejébe nyomta, ha akár csak egy percre is el-hagyta a szolgálati helyiségét. Barát-ságos, udvarias volt a legegyszerűbb fafágóval is, de úgy tudta tartani a távolságot maga és a beosztottai kö-zött, hogy soha nem keltette fenn-

héjazó főnök benyomását, hanem ép-pen ellenkezőleg. *Igazi jó főnök volt; az emberek tisztelték, szerették és követték.*

*

Tőle tanultam meg, hogy *a kis-vasút is: vasút, s mint ilyen, veszé-lyes üzem, amelyet komolyan kell venni.* (Nem hiába kellett később nekem is vasútüzemvezetői felelős-ségvállaló nyilatkozatomat letétbe he-lyezni a KPM-nél és a megyei rendőr-kapitányságon.) Nagyon szigorúan vette a kb. 10-12 fős vasúti sze-mélyzet havonkénti munkavédelmi oktatását, illetve a jelzési és forgalmi utasítás szakadatlan átismétlését. Sze-mélyesen végezte a havi pályabejárást és híddellenőrzést (oldalán a kitűnő pályamesterrel, *Kalácska Ignáccal*), s vezette a bejárásokkal kapcsolatban előírt könyveket. Példás volt egyéb vasútüzemi adminisztrációja is.

*

Az Országos Erdészeti Egye-sülettel is személylén keresztül kerültem közelebbi kapcsolatba. *Egyik ala-pító tagja volt az Erdei Vasutak Szak-osztályának* (majd pedig holtáig lel-kes, tevékeny és ragaszkodó tagja), amelyet akkoriban két olyan szemé-lyiség irányított, akiknek a neve ma már klasszikusként hat az utókor szá-mára: *Fülöpp Zoltán* elnök és *Tóth Gyula* titkár. Egy alkalommal, az 1950-es évek végén Bajcsy és erdő-gazdaságunk központjának vasútügyi előadója, a bohém természetű, de szintén kiváló szakember, *Békefi Mi-hály* elcsaltak magukkal Budapestre, a szakosztály ülésére. Meghökkenett és egy egész életre szóló nyomot ha-gyott bennem az a szeretetteljes ba-rátság, amellyel ott engem, a távolról jött, ismeretlen kis vidéki legénykét fogadtak. Akkor érintett meg először *a vasutas társadalom összetartásá-nak szelleme.* Nem csoda, hogy elkö-telezettje lettem a szakosztályi élet-nek, majd azon keresztül az egész egyesületnek.

*

1960-ban meglepetéssel értesültem arról, hogy Bajcsy Endre elhagyja Kemencét és Gyöngyösre költözik. Évekkel később meglátogattam új munkahelyén, és akkor megértettem döntését. A Mátravasút már egészen más, komoly, valódi vasútüzem volt, ahol kibontakoztathatta képességeit. Ő vezette be az erdei vasúton a vonat által vezérelt fénysorompókat, a forgalmi irodából távvezérelt váltókat, a rádiós összeköttetést. Felújította, megerősítette a pályát, nagyteljesítményű motormozdonyokat és légfékvezérsí kocsikat állított forgalomba, korszerűsítette a rendszeres személyszállítás egyéb feltételeit is. Irányítása alatt a Mátravasút mintáüzemmé vált. Pályafutása zenitjén állt.

Ugyanakkor megéreztem azt is, hogy életében valami megpattant. Később derült ki, hogy az a társadalmi környezet, amely Gyöngyösön a munka után körülvette, nem vált előnyére.

*

Gyöngyös a magánéletében is nagy változást hozott: házasságot kötött (valóban holtomiglan szót) Tóth Idával, aki igazi társa lett az életben. Lelkes vasutas, hivatali utóda a vonalfőnöki-üzemigazgatói tisztségben, szakosztályi titkárként nyomába lépett az egyesületi szakosztályban, majd a megrokkant embernek szeretetteljes gondozója gyöngyössoly mosi otthonában. A sors megadta számára azt a kegyelmet, hogy a kórházban felesége mellett, kéz a kézben aludt el csendesen mindörökre.

Sajnos – a szakma nagy kárára – nem érthette meg nagy álma beteljesülését: a *Kárpát-medence erdei vasútjainak történetét* tartalmazó kötetének megjelenését.

„Ajaj, fekete vonat, elvitted az álmomat!”

Dr. K.P.

Erdész - természetvédő párbeszéd

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága, valamint a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. a közelmúltban rendezte Barcsan a „Dél-dunántúli természetvédelem és erdőgazdálkodás...” című konferenciát.

A konferencia egy nyolc éve indított sorozat folytatása. 1993-ban – felismerve annak szükségességét, hogy az erdőgazdálkodás és a természetvédelem ne egymás ellenségei, hanem a gyakran ellentétes érdekek kompromisszumai alapján együttműködő partnerei legyenek – a Dél-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság és a térség erdészeti részvénytársaságai cserélték ki természetvédelemmel kapcsolatos nézeteiket.

Ezt követően évente más-más helyszínen, egy-egy részvénytársaság te-

riületén megrendezték a konferenciát. Témái a helyszínek, vagy az éppen alakuló jogszabályok adta aktualitásoknak megfelelően változott, de a cél mindig az egységes értelmezés és a kompromisszumok keresése volt.

Idén – 1994 után másodsorú – a SEFAG Rt. volt a társrendező. A program során a Duna-Dráva Nemzeti Park Barcs-térségi erdőterületein az erdőgazdálkodás, a vadgazdálkodás és a természetvédelem összhangját, illetve annak gondjait vitatták meg a résztvevők.

A mintegy hatvan erdészeti és természetvédelmi szakember az első napon előadásokat hallgatott, illetve vitatott meg, a második napon pedig terepi bemutatókon vettek részt.

Detrich Miklós, Kaposvár

ÚJ SZOLGÁLTATÁS A SZAKSZERVEZETEK PALETTÁJÁN

Interjú Hegymegi Anitával, az Agrupación Funeuropa Biztosító Rt. ügyvezető igazgatójával

Az Agrupación Funeuropa Biztosító Rt. 1999-ben alakult az első spanyol tulajdonú biztosítótársaságként Magyarországon. Társaságunk üzleti filozófiája, hogy hozzájáruljon a család biztonságához. Ezt a célt szolgálja a Gyertyaláng temetkezési biztosítás, amelyet már az elmúlt esztendő során megismerhetett a lakosság, és a 2001. januárjától bevezetett baleset- és egészségbiztosítási termékünk is.

A Gyertyaláng temetkezési biztosítás bevezetésével biztosítani kívánjuk a méltó búcsúzáshoz szükséges hátteret. Ha bekövetkezik az, ami földi halandó számára elkérhetetlen, magas színvonalú szolgáltatást nyújtó temetkezési szolgáltatók gondoskodnak arról, hogy minden úgy történjen, ahogy azt partnereink elgondolják. A biztosító mind az ügyintézés, mind az anyagiak terhére veszi vállalkozását. Természetesen a szolgáltató és a szolgáltatás kiválasztásánál minden tekintetben figyelembe vesszük ügyfeleink igényeit és kívánságait. Alig egyéves működésünk során pl. a dél-alföldi régióban közel harminc alkalommal bonyolítottunk le szolgáltatást ügyfeleink legnagyobb megelégedésére.

A mindennapi életben bekövetkező balesetek és betegségek megváltoztatják a család egészségének életét, és megingathatják anyagi helyzetét. Az ElsőSegély baleset- és a Terápia egészségbiztosítás azokban a helyzetekben nyújthat segítséget, átvállalva az orvosi ellátás, kezelés, rehabilitáció kapcsán jelentkező terheket, amikor egy családtag balesete, megbetegedése, kórházi kezelése vagy műtétje következtében a család pénzügyi egyensúlyának megőrzése érdekében, anyagi segítségre szorul.

Közúti balesetnél a biztosítási szolgáltatási összegek kétszeresét fizeti a társaság a biztosított részére, 10 éves kármentesség esetén pedig visszafizetjük a szerződőnek a befizetett biztosítási díjak 20 %-át.

Új típusú biztosítási védelmet jelent a családok számára a Terápia egészségbiztosítás. A biztosító szolgáltatást teljesít kritikus betegségek (szívinfarktus, rosszindulatú daganatos betegségek stb.) kialakulása, valamint különböző kórházi műtétek elvégzése esetén; emellett kórházi napi térítést nyújt, valamint hozzájárul az orvosi indokolt külföldi gyógykezelés költségeihez is.

Társaságunk a három biztosítási termékből különféle csomagokat állított össze, így mindenki kiválaszthatja a neki legmegfelelőbb konstrukciót. Ügyfeleinket díjkedvezmények illetik meg, ha biztosításaikat csomag-formában kötik meg, ezzel az egész család kedvező biztosítási védelmet élvezhet.

A szakszervezetek részére – amelyek a mai napig feladatuknak tekintik a bajba jutott tagjaikról való gondoskodást – az Agrupación Funeuropa Biztosító Rt. olyan speciális csoportos temetkezési biztosítást kínál, amely minimális díjért, teljesen leveszi a gondot a család válláról. A témáról részletesebb tájékoztatást adunk titkári értekezleten.

Új Széchenyi-díjasaink. Ebben az évben nemzeti ünnepünk alkalmából két erdőmérnök kollégánk vehette át a köztársasági elnöktől a Széchenyi-díjat: *dr. Csapody István* ny. botanikai szakfelügyelő, c. egyet. tanár (Sopron), valamint Prof. dr.dr.hc. *Solymos Rezső*, az MTA lev. tagja, c. egyet. tanár.

*

OEE vándorgyűlés. Az Országos Erdészeti Egyesület idei vándorgyűlését *Nyíregyházán*, illetve a Nyírségi Erdészeti Rt. területén bonyolították le július 5-7-én. A rendezvény szakmai témája: *az erdő és a víz*. A terepi program keretében a Szatmár-beregi síkság és a Nyírség erdészeti és természetvédelmi nevezetességeit tekintették meg a résztvevők. A közgyűlésen adták át az egyesületi kitüntéseket azoknak, akiket a küldöttközgyűlés erre érdemesnek ítélt. Tiszteletbeli tagsági díszoklevéllel tüntették ki *dr. Kollwentz Ödön* (Pécs) és *dr. Madas László* (Visegrád) erdőmérnököket. A Bedő Albert Emlékérem kitüntettjei: *Cebe Zoltán* (Szombathely), *Fejes Dénes* (Eger) és *Oldh Tibor* (Nyíregyháza) erdőmérnök. A Kaán Károly Emlékérem birtokosainak sora a következő három erdőmérnökkel gyarapodott: *Halász Gábor* (buda-pest), *Tutuntzisz Thomasz* (Sopron) és *Zsilvölgyi László* (Eger). Elismerő oklevéllel 15 személyt tüntetett ki az egyesület közgyűlése.

*

Kamarakiállítás. Budapesten, a XII. ker. Budakeszi út 91. sz. alatti Erdészeti Információs Központban szép kiállítást rendeztek *Murray Róbert* festőművész alkotásaiból abból az alkalomból, hogy az 1931-ben Rákospalotán született festőművész 70 éves. Az ünnepélyes megnyitó keretében *Zambó Péter*, a Pilisi Parkerdő Rt. vezérigazgatója köszöntötte *Murray Róbertet*, akinek munkásságát *dr. Nagy Domokos* Imre tanár, erdészeti és vadászattörténeti szakíró méltatta. A kiállítás létrehozását a Millenniumi Vadászati Bizottság támogatta, védnöke pedig a WWF Magyarországi Irodája volt.

HÍREK

Tüntetés. Amint a tömegtájékoztató eszközök hírül adták, május 6-án vasárnap mintegy 300 ember tüntetett *Keszthelyen* az ÁPV Rt. azon határozata ellen, ami szerint a Balaton-felvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Rt. központját július 1-i hatállyal Keszthelyről áthelyezte Pápára.

*

Halálozás. Két idős kollégával lett kevesebb a gödöllői nyugdíjas erdészek (az egykori Gödöllői Áll. Erdő- és Vadgazdaság) már egyébként sem nagy tábora. Meghalt *Markovits Ferenc* (szül. 1914) erdész, ny. faraktárvezető és *Pölcz Kálmán* (szül. 1927) erdésztechnikus, ny. erdőművelési műszaki vezető (Valkói Erdészet). Nyugodjanak békében.

*

Fekete István Emléknapot rendezett a Fővárosi Állat- és Növénykert, valamint az „Alapítvány a vidrákért” elnevezésű civil szervezet Budapesten, az Állatkert Barlangtermében. A program keretében felidéztek a neves író életének és munkásságának kevésbé ismert mozzanatait, s részletek hangzottak el a jórészt ugyancsak kevésbé ismert műveiből. Ennek során közreműködött *Bánffy György* Kossuth-díjas színművész.

*

Ligno-Novum + Wood-Tech. Sopronban a Sportcentrumban augusztus 22-25-én rendezte meg az immár hagyományos, nemzetközi jellegű faipari-erdészeti gépkiallítást és szakvásárt a Program Kiallítás-szervező Kft. több szakmai társadalmi szervezet közreműködésével. A rendezvény eszmei mondanivalójának középpontjában a *nemzeti erdőtelepítési program* áll. E mellett rendeznek egy konferenciát „Erdőgazdálkodás és természetvédelem” címmel és sor kerül szlovák-magyar fakereskedelmi konferenciára is. Megrendezik továbbá a már szintén hagyományos Faiparos Bált és a Fás Öregdiákok ta-

Címképünk: nyári vadkacsázás. Régi képes levelezőlap a gyöngyösi Mátra Múzeum gyűjteményéből; fotóreprodukció

lálkozóját. Az erdészek pedig szakestélyt tartanak.

*

Ökotech címmel nemzetközi környezetvédelmi és kommunális szakkiállítást rendez 2001. október 1-5. között a Budapesti Vásárcsúszterület (BNV) területén a Hungexpo Rt., számos szakmai támogató közreműködésével. A kiállítás gazdag (18 pontban megfogalmazott) tematikájában többek között szerepel: táj- és természetvédelem, települések zöldterületi rendszereinek kialakítása és védelme, talajvédelem, megújuló energiák, hulladékgazdálkodás, a környezetvédelem és az EU-csatlakozás, s több más, a fagazdaságot közvetlenül érintő érdekes és fontos téma. A szakkiállításra még lehet kiállítóként jelentkezni a Hungexpónál.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ XI. évfolyam 2. szám.

Kiadja:
az Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós üv. főtűtár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, *Dr. Csötönyi József*,
Fritsch Ottó, *Gilicze Péter*
Herczeg Miklós (elnök)
Nemes József (titkár)
A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
FOLPRESS Nyomdaipari Kft.
1145 Budapest, Bosnyák u. 20-22.
Tel.: (06) 1-383-6760
Felelős vezető: *Várlaki Imre*

A lap átlagosan negyedévenként
jelenik meg.
Hírlapárúsi forgalomba nem kerül,
terjeszti az EFDSz.

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XI. évfolyam 3. szám, 2001. szeptember

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Útjelentés
Rajecké Teplice-ből

*

Elnökségi kerekasztal-
megbeszélés

*

Nemzeti
erdőstratégiánk

*

A FAGOSZ
bérezési javaslatai

*

Tajovi nyári emlék

*

Sportnapok
Csillebércen

*

Kereken
harminc éve

ÚTIJELENTÉS Rajecké Teplice-ből

Svéd partnerszervezetünk, az ottani erdészeti és faipari dolgozók szakszervezete (röviden: Skogs- och Träfacket) továbbképző tanfolyamot rendezett magyar szakszervezeti aktivisták részére.

A tanfolyamot szlovák kollégáink – az Odborovy Zväz Pracovníkov Drevošprácujuceho Priemyslu Lesného A Vodného Hospodárstva –, vagyis a Fafeldolgozóipari, Erdészeti és Vízgazdálkodási Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének munkatársai szervezték meg példás gondossággal és meleg, kollegiális vendégszeretettel, élükön Ing. Borislav Majtán elnök úrral és Maria Kovacicová

zottság elnöke, valamint dr. Bánk Gábor, közvetlen partnerszervezetünk, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzt) főtítkára, összesen 12 fő.

A magyar-szlovák tolmácsolási feladatokat régi barátunk, Bartanusz István úr látta el, a szlovák-svéd tolmácsolást pedig a kedves PhDr. Ruzena Kretová asszony.

*

Svéd részről az előadó Dan (Dfin) Persson úr volt, az említett szakszervezet erdészeti szekciójának vezetője. Személyében nemcsak egy igen alaposan felkészült, a szakszervezeti

EFDSz-ről Herczeg Miklós főtítkárunk adott tömör ismertetést. Persson úrról megtudtuk, hogy korábban a Falun központtal működő híres Stora-cég erdésze volt és egy év óta tisztviselője a szakszervezetnek.

Az első előadás a Skogs- och Träfacket, majd általában a svéd szakszervezeti mozgalom bemutatásával foglalkozott. Ebből máris érzékelhettük a svéd rendszer és a saját közép-kelet-európai gyakorlatunk közötti különbséget.

Svédországban is ágazati-szakmai alapon szervezett szakszervezetek vannak. Ezeket azonban három olyan nagy konföderáció foglalja magába, amelyekben az emberek már nem szakmai hovatartozásuk, hanem a társadalmi munkamegosztásban elfoglalt helyzetük alapján vesznek részt. Ez a három konföderáció a következő (zárójelben a dolgozók beszervezettségi arányának feltüntetésével):

SACO az orvosok, jogászok, felsőfokú oktatási intézmények oktatói és hasonló elit-értelmiségiek szakszervezeti konföderációja (60 %).

TCO az ún. „fehérgallérosok” szervezete, akik főként hivatalnokok és adminisztratív dolgozók (70 %).

LO a termelő és szolgáltató szféra dolgozóinak konföderációja (90 %). Ide tartozik az erdészet és a faipar (90 %), a fémipar (93 %), az élelmiszeripar (90 %), a vendéglátóipar (50 %) stb.

Némely modern szakmában a szakszervezeti mozgalom még most van kialakulóban, ezért ezeken a területeken még a szervezettség is alacsony. Ilyen ágazat az ún. információs technológia (10 %), a pénzügy (20 %) és a média (30 %).

A három konföderáció közötti rivalizálás ismeretlen, sőt inkább közösen lépnek fel az olyan nagyvállalatoknál (Volvo, Ikea stb.), amelyeknél mindhárom jelen van. A kollektív szerződést azonban ezeken a helyeken is külön-külön kötik meg a munkáltatóval.

Hazánkban közismerten ugyanazon ágazati szakszervezetben tag minden ott dolgozó: vezérigazgató és munkás, mérnök és adminisztrátor.

Folytatása a 4. oldalon

A tanfolyam megnyitása. A képen balról jobbra: PhDr. Ruzena Kretová, Herczeg Miklós, Dan Persson, Borislav Majtán

títkár asszonnyal. A tanfolyam munkájába egy időre bekapcsolódott Frantisek Suchanovsky úr is, a szövetség alelnöke, az erdészeti szekció elnöke.

*

A tanfolyam helyszíne Rajecké Teplice volt, vagyis Rajecfürdő. Ez egy gyönyörű kis üdülőközség és gyógyfürdőhely Zsolnáától délre, az Alacsony-Fáttra és a Sulovi-hegyek között, a Rajcsanka-patak völgyében, fenyvesekkel borított sziklás hegyek ölében. Itt, a SeVak Szállóban a tanfolyam lebonyolításának minden feltetele rendelkezésre állt.

A magyar delegációt Barta László elnök és Herczeg Miklós főtítkár vezette, s tagjai voltak: az alelnökök, az elnökség több tagja, üzemi szervezetek képviselői, a Nyugdíjas Bi-

munka minden részletében tájékozott szakembert ismertünk meg, hanem egy megfontolt, nyugodt, ugyanakkor jókedélyű, közvetlen, kollegiális erdészembert is, aki a gyakorlati erdőgazdálkodásból került a szakszervezeti munka területére.

Hasonlókat írhatunk szlovák előadóinkról, a szakszervezet munkatársairól: Mgr. Jozef Mihok és Ing. Juraj Füle úrról is. Azzal a különbséggel, hogy ők már két-három évtizeddel többet tudhatnak maguk mögött, temperamentumos aktivisták és kitűnően beszélnek magyarul, ami nagy segítséget jelentett számunkra. (Mihok úr a szlovák szövetség jogtanácsosa.)

*

A tanfolyamot Borislav Majtán elnök úr nyitotta meg, majd a kölcsönös bemutatkozások következtek. Az

Elnökségi kerekasztal-megbeszélés

Szakszervezetünk Elnöksége legutóbbi ülését - mint általában - budapesti központunkban tartotta Barta László elnök vezetésével. Az ülésen részt vett Gémesi József, az ÁPV Rt. Agrárgazdasági Igazgatóságának igazgatóhelyettese, az erdészeti portfólió vezetője is, aki kerekasztal-jellegű megbeszélést, vagyis kötetlen beszélgetést folytatott az Elnökség tagjaival a szakma időszerű kérdéseiről.

Ezt követően szintén időszerű, de már szakszervezeti ügyek kerültek napirendre Herczeg Miklós főtitkár előterjesztésében.

Végül a Signal Biztosító Rt. képviselői ismertették speciális - kegyeleti, temetkezési - biztosítási szolgáltatásaikat, utóbbi részvénytársaság a szakszervezetek részére kidolgozott kedvező csoportos temetkezési biztosítási kínálatát is. Az ezekkel az üzleti ajánlatokkal kapcsolatos részletes írásbeli tájékoztató anyagokat vállalati szakszervezeti titkáraink már megkapták, érdeklődő tagjaink hozzájuk fordulhatnak további felvilágosításért.

A következőkben az elnökségi kerekasztal-megbeszélésen elhangzottakat összefoglalva adjuk közre.

Összinte, nyílt, szókimondó

tanácskozás volt; ennek a résztvevők hangot is adtak, mondván: ebben a személyi körben sokkal nyíltabban kerülnek a felszínre a problémák, mint pl. hivatalos értekezleteken vagy nagy, demonstratív nyilvános tanácskozásokon. A megbeszélés - Gémesi úr bevezető tájékoztatója nyomán - főként két témakörhöz kapcsolódóan zajlott:

1. Az erdővagyon-gazdálkodás helyzete;
2. Az állami erdőgazdasági részvénytársaságok helyzete.

Az erdővagyon-gazdálkodással kapcsolatban Gémesi úr elmondta, hogy az ÁPV Rt. célja egy *egészségesebb birtokrendszer kialakítása*. Ehhez azonban módosítani kellene több jogszabályt, például a privatizációs és az államháztartási törvényt, s javítani kellene a kissé nehézkes adminisztrációt is. Meg kell várni továbbá

a Nemzeti Földalap létrehozásával és működtetésével kapcsolatos felsőszintű politikai-kormányzati intézkedéseket.

Ezzel a témával kapcsolatban elnökségi tagjaink véleményét abban lehet összegezni, hogy a birtokrendezés ügyében a vállalatok egyelőre nem sokat tudnak tenni.

Súlyosnak látjuk a helyzetet

Az állami erdőgazdasági részvénytársaságok első félévi gazdasági helyzetét Gémesi úr úgy értékelte, hogy az *kissé gyengébben alakult*, mint a múlt év azonos időszakában. Ennek okát a fapiaci tényezők romlásában jelölte meg. A sarangolt fa-választékok ára lecsökkent és még az értékesebb rönkök piaca is beszűkült. A fakitermelés és a fafeldolgozás együttes üzemi eredménye fedezi ugyan az erdőgazdasági alaptevékenység költségeit és a vállalati általános költségeket, az ezen felül jelentkező tulajdonképpeni eredményt azonban az egyéb tevékenységek hozzá (vadászat, szolgáltatások stb.). Ez a tény ráirányítja a figyelmet a *vállalati gazdálkodás „több lábbon állásának” szűkségességére*.

Az Elnökség tagjai ennél súlyosabban ítélték meg a vállalatok helyzetét, s azon belül a szakszervezet által képviselt dolgozókat. A havi bruttó keresetek az árakhoz viszonyítottan igen alacsonyak, mivel nemzetgazdasági szinten az árakat a havi 120.000 forintos keresetekhez igazítják. A nemzetgazdasági ágazatok közötti kereseti „olló” tovább nyílik az erdészeti-faipari dolgozók rovására. A közzétett statisztikai adatok szerint kb. 20-30 %-kal vannak lemaradva kereset dolgában az ágazat dolgozói az országos átlagtól.

Az alacsony kereset az erdészt a jövedelemkiegészítés nemkívánatos útjai felé terelheti. Az ún. vállalkozó erdészek közül is csak kb. 10 %-nak váltak be a vállalkozás sikerével kapcsolatos előzetes elképzelései.

A *fűrészüzemi dolgozók* még rosszabb helyzetben vannak, mint az erdőgazdaságiak; jelentős részük 50 éves korára fizikailag tönkremegy.

Szakszervezetünk véleménye: *visz-sza kell állítani a magyar erdészet becsületét, hogy az erdész tisztességgel tudjon dolgozni és a munkájából tisztességgel meg tudjon élni!*

A megoldás néhány eleme

A kerekasztal-beszélgetés folyamán a helyzet gyökeres megváltoztatására irányuló sommás javaslat egyelőre nem alakult ki. Az előbbre lépés következő néhány tényezője került elvi szinten megfogalmazásra:

- A részvénytársaságok részére nyújtott hitelek gyümölcsözőbb felhasználása.
- A fejlesztések, beruházások gondosabb és főként gyorsabb végrehajtása.
- A termelés és fejlesztés koncentrálása.
- Magasabb értékű áruszerkezet kialakítása.
- Eladható minőségű áruk termelése.
- A piaci munka javítása.
- Az állami támogatások növelése, illetve a rendelkezésre álló támogatási lehetőségek maximális kihasználása.
- A tulajdonos részéről a vagyongazdálkodási díj elengedése.

A kerekasztal-beszélgetés végével mindkét részcél úgy értékelték, hogy az ÁPV Rt. és az EFDSz között fennálló eddigi jó együttműködés jegyében a jövőben is hasznos volna a kölcsönös tájékoztatás és a problémák megoldásának keresése céljából hasonló megbeszéléseket folytatni.

Dr. Király Pál

Lapzárta után került sorra Koppenhágában szakszervezeti világsgöyetségünk, az IFBWW 21. kongresszusa. Lapunk következő számában adunk hírt az eseményről.

ÚTIJELENTÉS Rajecké Teplice-ből

Folytatás a 2. oldalról

Érdekképviselési-érdekvédelmi szempontból egészségesebbnek tűnik a svéd modell, bár az erdészet vonatkozásában nem hagyható figyelmen kívül ágazatunk kicsisége.

*

Találóan mutatott rá Borislav Majtán elnök úr a *tradíció* szerepére. Arra, hogy az egyes országokban vagy földrajzi régiókban milyen történelmi tradíciók, milyen társadalmi evolúció alapján alakult ki a szakszervezeti mozgalom mai struktúrája. Az 1945 utáni magyar „ömlesztett” szakszervezetekben nem nehéz felismerni a szovjet mintát, amelyben a valóságos dolgozói érdekképviselés másodlagos szemponttá vált, mivel a szakszervezetek elsődleges funkciója a rendszer politikai segédcapata volt.

Svédországban a XIX. század végétől létezik a szakszervezet az erdészetben, és ott nem zavarta meg annyi belső megrázkódtatás és külső behatás a társadalmi fejlődést, mint a kelet-közép-európai régiókban (háborúk, forradalmak, külső diktatórikus nagyhatalmi beavatkozások). Az összehasonlítások során ezt figyelembe kell venni.

*

A szervezettség a svéd dolgozók körében tudatos, ezt a magas százalékos arány is mutatja. Amint Persson úr elmondta, a 10-20 % nem-szakszervezeti dolgozót a 80-90 %-os többség kissé olyan parazitának vagy „árulónak” tekint, aki a szervezett dolgozók erőfeszítéseinek haszonélvezője anélkül, hogy a maga részéről a közös teherviseléshez hozzájárulna.

Ezt a közös teherviselést elsősorban a tagdíjfizetés jelenti. A tagdíj a járulékokkal és pótlékokkal együtt számított bruttó kereset 2 %-a, amit – közös megegyezés alapján – a munkaadó von le a dolgozó fizetéséből. Ez a 2 % azután a szakszervezeti belső felhasználásban a következő módon oszlik meg: 1,5 % a szövetségé, 0,45 % a regionális szerveké, 0,05 % a helyi (vállalati) szakszervezeté.

Ez az utóbbi bizony nem nagy pénz. Ezért vállalati szinten a mun-

káltató egészíti ki – mondjuk így – egy „jóléti alappal” annak érdekében, hogy a helyi szervezet működőképes legyen.

*

Fizetést, keresetet emlegetve, magyar emberben legott felmerül a kérdés: mennyit keres egy svéd munkás, és az ott mennyit ér?

Persson úr előadása szerint egy svéd fagazdasági munkás átlagosan 18.000 svéd koronát keres havonta. (1 SEK = 25 HuF) Ezt 6.500 korona levonás terheli. Tehát a nettó kereset 11.500 korona, ebből kell megélni.

A havi lakbér átlagosan kb. 5.000 korona. Egy egyszerűbb ebéd 60, egy liter tej 10, egy liter benzin 11 korona. A vasúti közlekedési költség 200 km-es átlagos munkába járási távolságról 150 korona. (A szakszervezeti tagdíj pedig, amint említettük, a 18.000 korona bruttó 2 %-a, vagyis 360 SEK.)

Mennyit kell ezért a fizetésért dolgozni? A törvényes munkahét 40 óra. Kétműszakos munkarend esetén 38, három műszak esetén 37, éjszakai műszakban 36 a megengedett munkaórák száma. E mellett Svédországban ismert még a víkend-műszak is. Ez hétvégi munkavégzést jelent, mégpedig péntek délután 17 órától hétfő reggel 6 óráig terjedően.

Az extramunkáért természetesen extrabér is jár. Amíg a normál mű-

szakban az átlagos órabér 102 korona (2.550 magyar forint), addig az éjszakai műszakban 123, a víkend-műszakban 163 SEK.

Fűrészüzemekben az éjszakai pótlék mértéke + 20 %, a víkend-műszak pótléka + 60 %. A pótlékok mértékét az ágazati kollektív szerződés rögzíti, erre nézve más jogforrás nem létezik.

Egy kezdő mérnök fizetése mintegy 20.000 korona, a mérnöki fizetése felső határa általában 35.000 SEK körül van.

*

Az iménti hivatkozás is ráirányítja a figyelmet a kollektív szerződésnek a svéd gazdasági életben és munkajogban betöltött fontos szerepére (s amit mi itthon – egyelőre – még nem értékelünk kellően).

A kollektív szerződést Svédországban is ágazati szinten, központi-lag kötik meg a munkáltatók képviselőivel, korábban egy, jelenleg három évre. Ebben rögzítik a minimálbért, a béremelés mértékét, az átlagostól eltérő munkavégzés feltételeit és más hasonló, a munkaviszonnyal kapcsolatos megállapodásokat.

A szakszervezeteknek az ország különböző régióiban megbízottai működnek, ezek az ún. ombudsmanok. Általában középiskolát végzett, a szakszervezeti élet lépcsőit megjárt, megfelelő gyakorlattal rendelkező, tapasztalt emberek. Az ombudsmanok

A magyar és a szlovák csapat

indokolt esetben vállalati szinten az ágazati kollektív szerződésben rögzítettől eltérő bérekről is tárgyalhatnak.

Mi történik akkor, ha egy munkáltató nem akarja aláírni a kollektív szerződést? A szakszervezet végső esetben a sztrájk fegyveréhez nyúlhat. Persson úr azonban elmondta, hogy utoljára 1982-ben került sor – nem is sztrájkra, csupán sztrájkkal való fenyegetésre.

*

Svéd előadónk a szakszervezeti tevékenységet érintő olyan további fontos témákkal foglalkozott még, mint a munkanélküliség és annak kezelése, a nők foglalkoztatása, a gyermekgondozás állami támogatása, a nyugdíjak és a nyugdíjasok helyzete. (Az utóbbi témával kapcsolatban elhangzottakat Varga György úr, Nyugdíjas Bizottságunk elnöke külön írásban foglalja össze.) További témacsoportot képezett a svéd erdészeti-faipari szakszervezet kapcsolata a nemzetközi szakszervezeti szervekkel és álláspontja az Európai Unióhoz való csatlakozással kapcsolatban.

Szlovák előadónk arról adott átfogó képet, hogy a rendszerváltás után miként alakult a szakszervezeti mozgalom helyzete Szlovákiában, s a szervezetek miként tudják gyakorolni funkciójukat a jelenlegi körülmények között.

Reméljük, hogy következő lap-számainkban módunk lesz visszatérni egyik-másik témakör ismertetésére.

Dr. Király Pál

A főszerkesztő „magányossága”

NEMZETI ERDŐSTRATÉGIÁNK ÉS ERDŐPROGRAMUNK

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Hivatala az első félév során fontos dokumentumot hozott nyilvánosságra, amely a „Magyarország nemzeti erdőstratégiája” címet viseli.

Az írásból kiderül, hogy a stratégiai kerettervezet még 2000-ben elkészült és a Nemzeti Erdőprogram elkészítéséhez szükséges téziseket, a program legfontosabb elemeit is tartalmazza. A program kidolgozását a Hivatal irányítja a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottságának tudományos koordinálásával, s főszerepet játszik benne a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdővagyon-gazdálkodási Intézete. Az egyes részterületek kimunkálásához, illetve annak előkészítéséhez (elemzések stb.) független szakértői csoportokat, alkalmi bizottságokat is felkémek.

A Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogram elkészítésével az első alkalommal 1992-ben Rio de Janeiroban aláírt, majd ezt követően több alkalommal megerősített, önként vállalt nemzetközi kötelezettségének tesz eleget a Magyar Köztársaság.

Úgy véljük, hogy ez a dokumentum – függetlenül további sorsától – jól és közérthető módon kifejezi a magyar erdészeti politika jelenlegi, s távolabbi irányultságát. Ezért főbb vonalaiban érdemes szakszervezeti tagságunknak is megismernie.

A következőkben leírjuk a stratégiai mű önmagában is tanulságos, a szerkezeti felépítését tükröző tartalomjegyzékét. Ezt követően pedig szemelvényeket közlünk egyes részeiből, itt-ott szubjektív, de mindig jószándékú néhány megjegyzést is megengedve magunknak.

Megjegyezzük: a tartalomjegyzékben az egyes pontokon belüli további decimális tizedes számozást a szerkesztőségben készítettük azért, hogy cikkünkben a rövidség érdekében már csak azokra hivatkozhassunk.

A Nemzeti Erdőstratégia tartalmi felépítése

I. Történeti áttekintés

II. Nemzeti Erdőprogramok nemzetközi összehasonlításban

A Nemzeti Erdőprogram céljai Magyarországon

III. Kihívások a hazai erdőgazdálkodásban

1. Erősségek

- 1.1. Minőségi szakmai munka.
- 1.2. Elegyes erdők fenntartásában egyedülálló európai tapasztalatok.
- 1.3. Nagyterületű erdőtelepítésben szerzett gyakorlati tapasztalatok.
- 1.4. A gazdasági célokat szolgáló magas szintű fatermesztés. (Külön: a magas szintű akáctermesztés.)
- 1.5. A jelentős területű magánerdőtulajdon.

2. Gyengeségek

- 2.1. Az erdészeti szakközönség kommunikációs zavarai.
- 2.2. Jövedelmezőségi problémák, forráshiány.
- 2.3. Fahasznosítás szerkezete.
- 2.4. Magánerdő kedvezőtlen faállományviszonyai.
- 2.5. Információhiány.

3. Lehetőségek

- 3.1. Az erdő közszolgálati funkcióinak biztosítása.
- 3.2. Birtokkoncentráció.
- 3.3. A társult erdőgazdálkodás jogi formái, lehetősége további fenntartása, fejlesztése.
- 3.4. Az erdőállomány területi növelése.
- 3.5. Az erdőállomány minőségi javítása.
- 3.6. Az erdőgazdálkodás finanszírozása.
- 3.7. Tudományos kutatás, oktatás.
- 3.8. Erdőhöz kapcsolódó feldolgozóipar és kereskedelem fejlesztése.

4. Kockázatok

- 4.1. Tiszta erdőtulajdon-kép hiánya.
- 4.2. Veszélyeztetett magántulajdonú erdők.
- 4.3. Erdészeti szaktanácsadás hiánya.
- 4.4. Állami erdők forgalomképtelensége.
- 4.5. Állami erdők szervezeti kérdései.
- 4.6. Erdészeti igazgatás zavarai.
- 4.7. Védett természeti területeken folyó gazdálkodás.

Folytatása a 6. oldalon

NEMZETI ERDŐSTRATÉGIÁNK ÉS ERDŐPROGRAMUNK

Folytatás az 5. oldalról

IV. A Nemzeti Erdőprogram elemei

1. Nemzeti Erdőnyilatkozat.
2. Erdészeti szektor analízise.
3. A tartamos erdőgazdálkodás stratégiai fejlesztési terve.
4. Cselekvési program.
5. Beruházási program.
6. Ellenőrző és értékelő rendszer felállítása.
7. Koordináció.

V. A Nemzeti Erdőprogram megvalósításának előnyei

1. Az erdő ismét közüggé válik. Ezek után lássuk kissé részletesebben, hogy az egyes fő- és alfejezetek, illetve pontok címei mögött milyen tartalom húzódik meg.

I. A dokumentum az első, bevezető fejezetben ismerteti azokat a nemzetközi eseményeket, folyamatokat, amelyek közvetlen indítékot adtak a Nemzeti Erdőstratégia (továbbiakban röviden: Nestr.) és annak alapján a Nemzeti Erdőprogram (a továbbiakban röviden: Nepr.) elkészítéséhez. Az áttekintés leszögezi, hogy az új erdőtörvény (az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény), valamint a 2000-ben megalkotott Erdőrendezési Szabályzatunk már hasznosította az addigi nemzetközi erdészeti dialógus eredményeit és harmonikus viszonyban áll az e tárgyban kötött nemzetközi egyezményekkel, s az Európai Unió jogrendszerével.

Figyelmet érdemel a fejezet első bekezdése, amely a hagyományos politikológiai felfogásnak megfelelően az állami politika két alappillérenek a jogrendszert és a végrehajtására hivatott közigazgatási apparátust tünteti fel. Ehhez mi, mint civil szervezet hozzátesszük, hogy *a politika harmadik állandó tényezője maga a civil társadalom, amely mindig több, mint az állam.* Ne feledjük: az 1879. évi erdőtörvény is azért született meg (foghatóságai mellett is azon a színvonalon, amelyet a maga korában képviselt), mert a szakma civil szervezetei ezt már a megelőző négy

évtizeden keresztül szorgalmazták és előkészítették. (Már akkor, amikor még minisztérium sem volt.)

E fejezet elgondolkodtató megállapítása, hogy az ENSz Élelmészeti és Mezőgazdasági Szervezete, a FAO elsősorban a fejlődő piacgazdaságú országok irányában orientált (ez a terminológia főként a déli félteke országait jelenti), ezért irányelvei az európai alkalmazásukat illetően felülvizsgálatra szorulnak.

II. Igen fontosnak tartjuk a II. fejezetet. Egyrészt, mert a Nepr. meghatározását adja, másrészt pedig a Nepr. hazai céljait pontokba rendszerezte. Ezért a legjobb, ha mindkettőt szó szerint idézzük a közreadott szövegből.

A Nemzeti Erdőprogram egy átfogó erdészeti politikai eszköz, amit a tartamos erdőgazdálkodás megvalósítása érdekében alkalmaznak országos és regionális szinten egyaránt.

A Nemzeti Erdőprogram céljai Magyarországon

1. Az erdőgazdálkodás tartamossága nemzetközi fejlődésével való lépéstartás biztosítása a magyar erdőgazdálkodás sajátosságainak megőrzésével az erdővagyon hosszú távú fennmaradása érdekében.
2. Erdészeti politikai keret nyújtása az erdőgazdálkodás középtávú fejlesztéséhez.
3. A megvalósításhoz szükséges speciális eszközök kidolgozásával az erdőtörvényen és létező erdőkhez kapcsolódó programokon kívül egyéb garanciák biztosítása a kívánt fejlődéshez.
4. Járuljon hozzá Magyarország EU-tagságának feltételei biztosításához egy, az EU erdészeti stratégiájához illeszkedő középtávú program kidolgozásához.
5. Az erdőkkel szemben támasztott sokrétű gazdasági és társadalmi igénynek hosszú távon történő biztosítása kielégítése.
6. Nyílt párbeszéd lehetőségének biztosítása a társadalom és az erdő

gazdálkodás között a '90-es évek változásai után.

III. Ez a fejezet (az első olvasatra kissé bonyolult megfogalmazású és ezért kissé rejtélyes) bevezetés után rámutat arra, hogy a komplex stratégiai tervezés első szükségszerű lépése az *objektív helyzetfelmérés*. Ez azután meg is történik a nyilván nemzetközileg követett SWOT-analízis rendszere szerint a tartalomjegyzékben feltüntetett III. 1-2-3. alfejezetekben.

III. 1. A dokumentum a magyar erdészet *erősségeként* emeli ki annak nemzetközileg is elismert magas színvonalát, ami a szakképzés, a gyakorlati termelő munka és a szakmai adminisztráció külön-külön és kölcsönhatásában, együttesen is magas színvonalán alapszik.

További erőssége szakmánknak, hogy Európában szinte egyedülálló évszázados tapasztalatokra tett szert az elegyes lombos erdők erdőművelésében, természetközeli állapotban való megőrzésében, fenntartásában.

Ugyancsak nagy gyakorlati tapasztalatra tettünk szert a nagy területeken történő *erdőtelepítésben*, hiszen az elmúlt 80 év alatt az ország erdőterülete 59 %-kal nőtt. Ez az arány páratlan Európában! Az erdőtelepítés, ha mérsékelt ütemben is, de továbbra is folytatódik.

A III. 1.2 és 1.3. pontokban foglaltakból logikusan következik az 1.4., vagyis az értékes lombos faanyagok természetközeli erdőkben és faültetvényekben magas színvonalon történő termesztése; röviden: a hagyományosan *magas színvonalú erdőművelés*. A dokumentum külön kiemeli a magyar *akáctermesztést*, amely szintén specialitásunk Európában mind mennyiségét, mind minőségét tekintve.

Kissé meglepő ennek az alfejezetnek az utolsó passzusa, amely erősségünként tünteti fel a magánerdőket. Holott köztudott (s erről több helyen szól majd a dokumentum is), hogy minden tekintetben ezekkel van a legtöbb gondunk-bajunk. S nem va-

lószerű, hogy a Nepr. 10-15 éves futamideje alatt ez a helyzet gyökeresen megváltozna, s a magánszektor válna a fejlesztés motorjává. Lehetséges viszont, hogy politikai szempontok indokolják az előbbi beállítást.

III.2. Ennek az alfejezetnek egyes megállapításai remélhetőleg magát a politikai szférát is önkritikára készítik: elfuserált privatizáció, a többre érdemes erdőgazdálkodás alulfinanszírozottsága. S az is, hogy az erdészeti szakközönség (?) kommunikációs zavarainak elhárításával kapcsolatban „a hiteles információáramlás a forrásoldalról is biztosítani kell”.

Ezeknél súlyosabb, akut és keserű szájját kiváltó probléma, a jövő feladatai szempontjából pedig igen kemény diónak ígérkezik az a megállapítás, amelyet a fahasznosítás szerkezetéről szóló III.2.3. pontban olvashatunk: „A fahasznosítás szerkezte a fejlődő országok színvonalán van.” Nem tartjuk teljesen szükségsszerűnek, hogy ezen a téren itt tartunk. A rendszerváltást közvetlenül követő évek jutnak eszünkbe, amikor illetékesek tétlenül nézték (talán segítették is?), hogy miként pusztul le az évtizedek munkájával és rengeteg pénzzel megteremtett fagazdasági vertikum, miként megy tönkre számos fűrészüzem, miként kerülnek idegen kézre nemrég felépített, korszerű, vékonyfánkat feldolgozó faforgácslap-gyáraink. (Mert „ideje felszámolni ezeket a keleti modelleket”, jelentette ki egy vezető nyílt szakmai fórumon. Holott a „keleti modellekre” éppen nem a faanyaggal való maximális takarékoságra és értékhozatalra való törekvés volt a jellemző.) A téma visszatér a III. 3.8. pontban.

III. 2.5. Érdekes az a terv, amelyet a program a magánerdőgazdálkodás területén jelenleg uralkodó információhiány megszüntetésére előirányoz. Ez egy megfigyelő rendszer, úgynevezett *tesztüzem-hálózat* kialakítása, amely statisztikai adatszolgáltatásaival valós képet nyújt majd a magánszektor működéséről.

A III. 3. alfejezetben a Nemzeti Erdőstratégia a magyar erdészet előtt álló középtávú *lehetőségeket* veszi számba: a magánszektor fejlesztési lehetőségeit a társas erdőgazdálkodás

valamennyi rendelkezésre álló formájának felhasználásával és birtokkoncentrációval, az erdőállomány területi növelését és a meglevő erdők minőségi javítását stb.

III. 3.1. Hangsúlyozzák a stratégia kidolgozóit, hogy az erdők többcélú hasznosítása a társadalom alapvető érdeke és az erdész szakmának is új perspektívát nyújt. Ehhez azonban a jelenlegi finanszírozási rendszert indokolt és szükséges úgy átalakítani, hogy az erdőgazdálkodók közérdekű kiadásai fedezhetőek legyenek (III. 3.6. pont.)

III. 3.8. A NESTr. III. 2.3. alcíme alatt a dokumentum már rögzíti a hazai erdőkből rendelkezésre álló fa-nyersanyag és az erre építhető elsődleges ffeldolgozó ipar közötti disszonanciát, az ipar siralmas állapotát. Ebből logikusan következik az e pontban megfogalmazott *ipar- és kereskedelemfejlesztési stratégia*. A kis- és közepes méretű üzemek létrehozásáról van szó (anélkül, hogy a dokumentum az egyes nagyságrendi kategóriák méretét meghatározná vagy érzékeltetné). A fakeskedelem vonatkozásában a nyitott külkereskedelmi politikát preferálja (autarkia nem is volna elképzelhető ezen a téren), továbbá az eredetigazolást és egy marketing-koncepció kidolgozását szorgalmazza.

Dr. Király Pál

**„Akkor
a Selmeci Szellem az volt,
hogy amíg nekem egy
egész karéj kenyere van,
Neked pedig
önhibádon kívül talán
még egy falatra való sem,
addig az én egész karéj
kenyeremnek a fele
a Tied.”**

Magyar János akadémikus

Nincsenek már selmeci diákok

Jó volna újra Selmecbányán lenni
grubenkabátos veterán diák,
kit nem izgat filiszter világ.
Egy májusi reggel Kisibléyre menni,
S a Csókligetben gyöngyvirágot szedni,
míg a fiúk a műszerrel vesződnek
és hangosan vitáznak és tündönek,
hogy jól csinálták-e a hátrametszést
és Pista bá'nál fog-e nyerni tetszést.

Majd leülni az X-lábu asztalhoz
és hozzáfogni sörözéshez, dalhoz,
miközben messze hegyen-völgyön áthúz
a frissen zengő, lelkes Gaudeamus.

És este, mikor a kis gőzös mászva,
szuszogva döcög be az állomásra,
az utcát libasorban végigszelni,
víg bursótákat fűjni-énekelni,
hogy akik végzik épp az esti sétát,
meghallják mind, hogy felsőgeodéták
vagyunk mi már, nem zöld baleklegények,
kik a lányoktól, asszonyoktól félnek.

Jó volna állni a vén Fritzház sarkán
és nézni, mint hullámszik színes tarkán
a sok szép selmeci lány.
És lesni, jön-e köztük Fodor Olga,
ha divatházban akad néki dolga,
s vajjon ki lesz az oldalán?
Aztán betérni este, ha sötét lesz
pár korsó sörre Kozák Erzsikéhez.
S ha hanyatlik le már a Hold,
dalolva hazamenni éjfél tájba,
Felkapaszkodni a Rózsa-utcába,
s lekiáltani a Tóbiást és Sztániólt.

Jó volna a szalagot vállra venni,
s az utolsó valéta bábra menni,
s egy kislányt jól megforgatni rogyásig,
hogy mikor anyja reggel hazavágyik,
megkérje, hadd lehessen még maradni,
ily jól már úgysem fog többé mulatni.

S másnap éjjel titkon odaállni
egy csipkés ablak alá muzsikálni
a sághi Balog bandájával cifrán,
hogy a világon nincsen, csak egy kislány.

Ugye, mi jó volna most mindez?
De Te csak lemondón legyintesz.
Azután bekapcsolod a rádiót,
hogy mond-e már valami szépet és jót?
Hogy vannak-e még margaréták
Kisiblyén a réten,
s lesz-e még oly szép tavasz, mint régen?
S a szép selmeci lányok hová lettek,
kik egykoron a teraszon libegtek
és gondtalanul kacagtak, nevettek?
Lány van elég és vannak még virágok,
de nincsenek már és nem is lesznek
soha többé selmeci diákok!

Dzsida József (1962)

A FAGOSz bérezési javaslatai

Az erdészet és az elsődleges faipar területén tevékenykedő különféle szervezetek közül Szakszervezetünk szempontjából az egyik legfontosabb a *Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség*, a FAGOSz. Többek között azért is, mert a kollektív szerszódás megkötésekor, ágazati bértárgyalások és hasonló, a szakszervezeti tagságot és munkát érintő fontos fejlemények alkalmával a FAGOSz képviseli a *munkáltatói* oldalt.

Ezért komoly figyelmet érdemel az a közlemény, amely a FAGOSz havonként megjelenő tájékoztató kiadványában, a „*Fatáj*”-ban, annak idei augusztus 8-i számában jelent meg *Mőcsényi Miklós* főtktár úr tollából „*Felkészülés a 2002. évi bértárgyalásokra*” címmel. Az írás azt a tájékoztatást tartalmazza, amit a FAGOSz a tagsága körében végzett felmérése alapján adott a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének (MGyOSz) a 2002. évi bértárgyalásokra történő felkészüléshez.

Tekintettel a téma elsőrendű szakszervezeti aktualitására, célszerűnek tartjuk az MGyOSz főtktarához, Wimmer István úrhoz intézett levelet a „*Fatáj*” említett számából átvéve szó szerint közölni.

Az MGyOSz 2002. évi bértárgyalási felkészülésének támogatására felmérést végeztünk tagjaink körében – írja *Mőcsényi Miklós*. Ennek eredményét az alábbiakban foglalhatjuk össze:

– Tagjaink véleménye alapján a 2002. évi bértárgyalásokon képviselendő *minimálbér mértéke 46.000 Ft.*

– A 2002. évi *átlagkereset* növekedés javasolt mértéke 11,5 %. A kormány által javasolt 50.000 forintos minimálbér tagvállalataink közel felében okozna további bérfeszültséget, mivel az ágazatban magas a viszonylag alacsony képzettségű és bérű fizikai állomány aránya. A javasolt 25 %-os minimálbér-emelés jelentősen tovább növelné – a jelenlegi feltételek mellett – a járulékos terheket, s az ágazat jövedelmezőségi viszonyai nem teszik lehetővé a ma-

gasabb végzettségű, kvalifikált dolgozók bérének a minimálbérrel arányos növelését, a minőségi munka további leértékelődését jelentené. Az ágazat termékstruktúrájából következően a béremelésekből adódó jelentős többletköltségek teljes egészében nem háríthatók át sem a hazai, sem a külföldi vásárlókra. A hatékonyabb termelés – ami egyúttal költségmegtakarítást is eredményezne – érdekében az ágazat jelentős új beruházásokra szorulna, ennek eredményei azonban több év távlatában jelentkeznének, s a már eddig felmerült többlet bérköltségek ettől voltak eljelentős összegeket.

Tagjaink szükségesnek látják a munkabér-emeléssel párhuzamosan a *kapcsolódó járulékok csökkentését*, ezzel felmerülő terheik egy részének kompenzálását. Változtatni szükséges a jelenlegi kompenzációs pályázati rendszeren is, mivel az nem veszi figyelembe az összes bérrel kapcsolatos költségnövelő hatást (pl. a betegszabadság, vagy az előző évben év közben munkába állók). A pályázati kiírás továbbá kötelezőként kezeli az Országos Munkaügyi Tanács keresetnövelésre vonatkozó ajánlását, amit az egyes vállalkozások irányelvként figyelembe vehetnek, de a tényleges emelés mértékét gazdasági lehetőségeik határozzák meg.

A kötelező mértékű átlagbér-emelés alá tartozó vállalkozások (pl. ÁPV Rt.-hez tartozó cégek) esetében a jelenlegi keresetszint szabályozás a minimálbér-emelés hatását és a létszámcsökkenésből fakadó technikai keresetszint növekedést összevonja a tényleges bérfejlesztéssel. Ennek következtében a minimálbér-emelésével nem érintett munkavállalók béremelési lehetősége függ a minimálbér alá esők arányától, tehát újból csak a *kvalifikáltabb munkaerőt érinti hátrányosan a minimálbérek egyébként jogos növelése*. Ezen vállalkozások esetében célszerű lenne áttérni a *bértömeg gazdálkodására*, de minimumként kellene elérni azt, hogy a minimálbérre beállítás kerüljön ki a kö-

telező mértékű átlagkereset növekedésből vagy lehessen bázis korrekciót alkalmazni.

A 2001. évi minimálbér emelés hatását is vizsgáltuk tagvállalataink körében. A válaszok összegzése a következő eredményt hozta:

– A cégek több mint egyharmadában okozott bérfeszültséget a minimálbér megemlése, ezt 60 %-uk nem tudta feloldani. (Példák a feloldás módzataira: mozgó bér alapbérésítése; a premizálás és a túlóra 2/3-dal történő csökkentése; meggyőzés stb.)

– A vállalkozások több mint 10 %-ánál került sor létszámleépítésre (12,3 %), munkaerő átcsoportosításra (10,5 %), részmunkaidő bevezetésére (24,6 %), illetve arányának növelésére (14 %).

– A teljesítményhez kötött bérrendszeren a cégek 10,5 %-a változtatott.

– Szintén 10,5 % változtatott a kollektív megállapodás bérre vonatkozó részein, ugyanakkor a bérre vonatkozó kollektív megállapodások felmondása elhanyagolható számú volt.

– Kompenzációs pályázat visszhangja a tagság körében alapvetően negatív, sokan meg sem kísérelték a pályázat beadását az érvényes feltételek mellett. A felállított kettős korlát és a többi feltétel következtében gyakorlatilag nincs esélyük pályázni.

Ref.: dr. Király Pál

Az ÉV FÁJA Németországban

2001-ben a magas kőris (*Fraxinus Excelsior L.*), így döntött a Német Erdők Védegyletének (*Schutzgemeinschaft Deutscher Wald; SDW*) erre a célra létrehozott kuratóriuma. Úgy tűnik, hogy a kuratórium a fafaj életterének veszélyeztetettsége miatt igyekszik e kitüntetett címmel ráirányítani a szélesebb közvélemény figyelmét a magas kőrisre. Régen jelentős szerepe volt a népi gyógyászatban is, továbbá a néphitben és a mitológiában

Tajovi nyári emlék

Idén tavasszal örömmel értesültem arról, hogy ezen a nyáron részese lehetek annak a *gyermeküdültetési akciónak*, amelyet az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete szervez évről-évre, és amelynek a helyszíne: Szlovákia, az Alacsony-Tátra festői hegyei között fekvő *Tajov* üdülőttelep, néhány kilométerre Besztercebányától nyugatra. A hosszú iskolai tantermi bezártság és lakóhelyem poros levegője után már nagyon vágytam a csendes hegyvidéki fenyvesek kristálytisztá, gyantaillatú levegőjét beszívni, a távolabbi nagy hegyek kék konturjában gyönyörködni.

Június 31-én, vasárnap délben izgatottan gyülekeztünk Budapesten, a Felvonulási téren szüleink kíséretében. Az előzetes jelentkezési névsor alapján itt vették számba a megjelent gyerekeket csoportunk vezetői: dr. Alt Gyula bácsi, a Magyarországi Szlovák Önkormányzat alelnöke („civilben” tanár) és Herczeg Szilvi egyetemi hallgató, aki egyebek mellett kitűnő nyelvtudásával is segítette Gyuszi bácsi munkáját.

Amikor megérté, hogy mindenki megjelent-e és mindenkinek meg van-e az útlevele és a TAJ-kártyája, már meg is érkezett az autóbuszunk. Gyorsan elhelyeztük útipoggyászunkat, elbúcsúztunk kísérőinktől és máris nekivágtunk az észak felé vezető útnak.

Parassapusztánál probléma nélkül léptük át a magyar-szlovák határt és a szép Ipolyságot elhagyva, a Selmeci-patak mentén vezetett tovább az utunk. Hontnémeti táján értünk a magasabb hegyek közé. Zólyom, majd Besztercebánya érintésével érkezünk meg Tajovba. Szobaelosztás, elhelyezkedés következett. Én a budapesti Németh Zolival kerültem egy szobába, akivel azután a következő napokban jó barátságok kötődtek.

Kissé izgatottan várt *első vacsoránk* májgaluska leves, piritott sertés-máj rizskörettel és vágott savanyúság volt.

A következő napokban az üdülésben résztvevő 37 gyerek napirendje általában a következő órabeosztás szerint alakult.

- 7,15: ébresztő, tisztálkodás, rendcsinálás.
- 7,30: reggeli torna, Alt Gyula bácsi vezényletével.
- 8,00: reggeli (általában kifli, vaj, felvágott, pástétom, tea).
- 9,00: tisztasági ellenőrzés.
- 9,15: délelőtti program; sportvetélkedők, környékbeli kirándulás, egy alkalommal besztercebányai városnézés.
- 12,30: ebéd. (Néhány példa: 1. sertéspörkölt tésztával, savanyúsággal. 2. szaftos sertésszelet knédliivel, savanyúsággal. 3. húsleves, sertéspörkölt galuskával).
- 13,00: csendes pihenő.
- 15,30: délutáni program, játék, sportvetélkedő.
- 18,30: vacsora. (Általában meleg étel: krumplis tészta; vadas zsemlegombóccal; rántott szelet burgonyakörettel stb.) Vacsora után esti programként tábortűz kolbászsütéssel, vetélkedők, szabad idő.
- 21,30: takarodó, lefekvés.

Amint a programból is látható, *táborunk vezetői nagy súlyt helyeztek arra, hogy minél több testmozgást végezzünk a szabad, friss levegőn.*

Örömkre szolgált, hogy velünk egyidejűleg Tajovban üdült egy *dunaszerdahelyi magyar gyerekekből* álló, a mienkkel kb. azonos nagyságú szlovák csoport is, akikkel gyorsan megismerkedtünk.

Szintén nagyon megörültünk, amikor megérkezésünk után két nappal otthonról meglátogatott bennünket Herczeg Miklós bácsi, a Szakszervezet főtitkára, aki meggyőződött arról, hogy elhelyezésünk, ellátásunk körül minden rendben van, és jól érezzük magunkat.

A vidám programok, vetélkedők, „bulik” közepette az ország különböző tájairól jött gyerekek gyorsan

összebarátkoztak. A fiúk egy futballcsapatot hoztak létre, a lányok pedig egy röplabdacsapatot alakítottak. Akik nem voltak tagjai egyik csapatnak sem, azok a mérkőzések alatt a pálya szélén drukoltak barátaiknak. A magyar csapatok esetében Alt Gyula bácsi vezette a mérkőzéseket, a szlovákokét az ő csoportjuk vezetője.

Emlékezetes esemény volt a dunaszerdahelyi gyerekekkel közösen lebonyolított *tábortűz*, amelyen közös dalolással, beszélgetéssel fűztük barátsággá frissen létrejött ismeretségekünket.

Kicsiknek és nagyoknak egyaránt izgalmas emlékként marad meg a táboron belül vívott *sámkabórá* is.

Sajnos, a sok kellemes program, játék, szórakozás közepette gyorsan elrepült az idő. Előbb dunaszerdahelyi barátainktól vettünk búcsút, majd számunkra is elérkezett a hazautazás napja. Elbúcsúztunk az üdülő vezetőitől, kedves szlovák vendéglátóinktól, autóbuszra szálltunk és ismét a Besztercebánya – Zólyom – Ipolyság – Vác útvonalon értünk Budapestre. Jó érzés volt ismét viszontlátni, üdvözölni szüleinket, hozzátartozóinkat.

Rövid búcsúzkodás után széledtünk szét, és egy szép nyári üdülés emlékével tértünk vissza otthonunkba.

Rövid élménybeszámoló befeljegyzéseként közreadom az idei tajovi üdülésen részt vett gyerekek névsorát: Abonyi Ádám, Abonyi László, Böhm Attila, Csóré Balázs, Derján Anita, Derján Emese, Dózsa Viktor, Ember Ákos, Erdősi Dóra, Erdősi Nóra, Galambos István, Galló Márk, Galló Zsófia, Horváth Máté, Klimó Csaba Imre, Karádi Gergely, Lőkös Attila, Major Zsófia, Makár Brigitta, Miklós Edina, Miklós Melinda, Nagy Szilvia, Naszladi Georgina, Naszladi Regina, Nádasdi Ferenc, Németh Tímea, Németh Zoltán, Pogonyi Balázs, Simsik István, Szabó Tamás, Takács Tamás, Tímár Tamás, Tóth Imola, Tóth Lilla, Varga Dániel, Varga László.

Karádi Gergely

SPORTNAPOK CSILLEBÉRCEN

Szakszervezetünk már a *hatodik* alkalommal rendezte meg a tagság körében oly népszerűvé vált és nagyszámú résztvevőt vonzó *Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokat*.

Jellegét tekintve az „országos” jelző helyett lassan már a „nemzetközit” is alkalmazhatnánk, hiszen az idei alkalmat megtisztelte megjelenésével a *szlovák, a cseh és a lengyel* társszervezetünk, valamint a *horvát* államerdészet delegációja is. Sőt, lengyel kollégáink versenyzőként is bekapcsolódtak a rendezvénybe.

A helyszín az idei alkalommal Budapesten a szép fekvésű, erdőben lévő *Csillebéri Gyermek- és Ifjúsági Központ* volt. A lövészeti versenyszámokat a Belügyminisztérium budatényi központi lőtérén tudtuk lebonyolítani, aminek előzékeny engedélyezéséért ezen az úton is kifejezzük köszönetünket a BM illetékesének.

*

A Sportnapok örökös kockázati tényezője az időjárás, ami azonban az idei alkalommal is kegyes volt hozzánk. Az első napon, a versenyzők gyülekezésének és regisztrálásának napján ugyan – a hetek óta tartó aszály után – egy kis szemerklés ijesztgetett bennünket, és másnapra is országszerte esőket-zivatarokat prognosztizált a meteorológiai szolgálat. Ám szerencsére Csillebércen ebből nem lett semmi, hanem a meteorológiai ősz első napján kellemes hőmérsékletű időben és esőmentesen tudtuk lebonyolítani a versenyszámokat.

Az érdeklődés a korábbi évekhez hasonlóan igen élénk volt: a résztvevők száma meghaladta az 500 főt, s ehhez járultak még a kísérők és más érdeklődők, családtagok stb. Két kivétellel valamennyi erdőgazdasági részvénytársaság elküldte csapatát a versenyre, szakmai intézményeink közül pedig az Állami Erdészeti Szolgálat Központja és több területi igazgatósága, valamint az Erdészeti Tudományos Intézet.

Külön örömünkre szolgált – és ez a megnyitó ünnepségen hangot is kapott –, hogy versenyeink történetében első ízben közös népes csapattal érkezett a versenyre a *HM Budapesti és a Veszprémi Erdőgazdaság Rt.* is, mégpedig *Lukács Sándor* budapesti elnök-vezérigazgató úr vezetésével, aki még versenyzőként is bekapcsolódott a nagy vetélkedőbe.

*

Az ünnepélyes megnyitóra a Budapesti II-XII. ker. Tűzoltóparancsnokság fúvószenekara által produkált indulók vérpezsdítő zenéjére vonultak fel a csapatok a nagy központi

versenyszámok a hagyományosak voltak: *labdajátékok* (kispályás labdarúgás, asztalitenisz és kosárlabda), továbbá *sportlövészet* (kispuskával és légpuskával), valamint *sakk*.

*

Az izgalmas és fárasztó nap elteltével, már alkonyati órán sorakoztak fel ismét a csapatok a sportsarnokban a verseny ünnepélyes zárására. Ezen résztvett *Szendrei Róbert*, a Szociális és Családügyi Minisztérium főtanácsosa, *Csorvási József*, az ÉFÉ-DOSzSz, *Harth Tamás*, az Építőipari- és Társult Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke, *dr. Bánk*

A megnyitó ünnepség résztvevői

sportsarnokban, ahol *Herczeg Miklós* főtitkárunk üdvözölte a résztvevőket és a vendégeket. Hangsúlyozta, hogy a verseny *reprezentálja a szakmabeliek összetartozását*, s azt, hogy jó kapcsolódni és újra találkozni egymással; majd balesetmentes, jó versenyzést kívánt mindenkinek.

Másnap, magának a versenynek a napján, amint említettük, kedvező körülmények között folyt a vetélkedő a tábor különböző pontjain és Budatényben. Izgalmat csak a verseny szorossága, feszessége okozott, rendkívüli eseményre nem került sor. A

Gábor, az ÉSZT főtitkára, *Káldy József*, az OEE elnöke, *Csóka Péter*, az ÁESz főigazgatója, a külföldi delegációk és több állami erdőgazdasági részvénytársaság vezérigazgatója is.

Bevezetesként csinos kis majorettek csoportjának látványos bemutatói fokozták tovább a napi versenyizgalom nyomába lépett felszabadult jókedvet. Majd Herczeg Miklós üdvözlő szavai után *Barta László*, szakszervezetünk elnöke mondott rövid értékelő beszédet. Visszaemlékezett a versenyek hat évvel korábban történt megindítására, a kezdetekre,

amikor még sok volt a szakszervezeti vezetőkben is a kérdőjel, az aggály a jövőt illetően. Az idő, a sikeres rendezvénysorozat azonban ezt feloldotta. Több százan jöttek el mindig a versenyekre. S ha a vállalati-intézményi előselejtezőket is fogyelembe vesszük, *több ezren váltak részeseivé a versenymozgalmak*, amely azután a vállalati-intézményi vezetők erkölcsi és anyagi támogatását elnyerte.

*

Barta László köszönetét fejezte ki valamennyi versenyzőnek és közreműködőnek, bár rámutatott arra is, hogy a szervezéssel megbízott Budapesti II. ker. Önkormányzat Sportfelügyelősége számára kissé nagy feladatnak bizonyult ez a verseny, s nem tudott egészen úrrá lenni a helyzeten (talán nem számított ekkora méretekre). Ez a tapasztalat is megerősíti a régi felismerést, ami szerint az igazán sikeres rendezés nem nélkülözheti a szakmai-erdőgazdasági háttérrel. (Herczeg Miklós külön megköszönte Szenvédi Józsefnének, az EFDSZ-központ titkárnőjének a szervezésben kifejtett nagy munkáját.)

Az elnök beszédét követően Szendrei Róbert főtanácsos úr tolmácsolta Harrach Péter szociális és családügyi miniszter úr üdvözlését; gratulált és kifejezte köszönetét a rendezvény megtartásáért, végül sok erőt kívánt a területi munkához is.

(Közbevetve megjegyezzük, hogy az előkészítő megbeszélések során Harrach miniszter úr kilátásba helyezte, hogy felelősségével együtt felkeresi a versenyt, ezt azonban közbejött feladatai, sajnos, nem tették lehetővé.)

*

A külföldi delegációk nevében Karel Krejci úr, cseh partnerszervezetünk elnöke mondott meleg hangú köszöntőt. Elmondta, milyen jóleső érzéssel tölti el külföldi kollégáinkat, hogy mindig testvéries barátsággal fogadjuk őket Magyarországon. Csehországban még nincsenek a miénkhöz hasonló szakmai szakszervezeti sportversenyek, de a magyar példa alapján a jövőben ők is szeretnék szervezni hasonlókat. Csillebércen magas szintű versenyt tapasztalt. *Ez a*

verseny is azt tükrözte, amit az olimpiai eszme is hirtet: a sportban elsősorban a részvétel a fontos! Befejezésük erőt, egészséget, sok sikert kívánt.

Az üdvözlések elhangzása után került volna sor az eredményhirdetésre, a díjak (serlegek, érmek, oklevelek) átadására. Herczeg Miklós főtitkár kénytelen volt azonban bejelenteni, hogy az említett szervezési problémák miatt csak egyes részeredményeket tud kihirdetni. A lövészeti versenyszámok értékelésének lezáratlansága miatt az összesített pontverseny eredményét sem tudták még nyilvánosságra hozni. (Ezt természetesen mi már meg tudjuk tenni tudósításunk befejezéseként.) Öröm és ováció így is volt elég. Végül a VI. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok az *Erdészhimnusz* hangjaival zárultak.

Befejezésül szakszervezetünk elnöksége e helyen is kifejezi köszönetét a fagazdasági vállalatok és intézmények vezetőinek, s minden más támogatónak a verseny erkölcsi és/vagy anyagi támogatásáért, a dolgozók részvételének lehetőségét, társadalmi partnereinknek és a közreműködőknek szolidaritásukat és fáradozásukat. S természetesen szakszervezeti tagjainknak, a versenyzőknek a felkészüléssel és a versenyezéssel járó fáradoalmak vállalását!

Dr. Király Pál

VERSENYEREDMÉNYEK

A versenyen a következő vállalatok és intézmények által indított csapatok vettek részt. Zárójelben feltüntetjük rövidítésüket is. Az eredménykimutatásban már csak az utóbbi, rövidített megnevezést írjuk ki.

Állami Erdészeti Szolgálat (Központ, budapesti és egri igazgatóság; rövid.: ÁESZ); Egererdő Erdészeti Rt. (Egererdő); Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI); Észak-magyarországi Erdészeti Rt. (Északerdő); Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Rt. (Gemenc); Gyulaj Erdészeti és Vadászati Rt. (Gyulaj); a HM Budapesti és Veszprémi Erdőgazdaság Rt. (HM Erdőgazdaság); Ipoly Erdő Rt. (Ipolyerdő); Kisalföldi Erdőgazdaság Rt. (Kisalföld); Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt. (KEFAG); Mecseki Erdészeti Rt. (MEFA); Nagykunsági Erdészeti és Faipari Rt. (NEFAG); Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. (SEFAG); Tanulmányi Erdőgazdaság Rt. (TÁEG); VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Rt. (VADEX); Vértesi Erdészeti és Faipari Rt. (Vértserdő); Zalai Erdészeti és Faipari Rt. (Zalaerdő).

Labdarúgás: I. Zalaerdő, II. Északerdő, III. SEFAG; **Kispuskalövészet, női csapat:** I. SEFAG, II. Északerdő, III. ÁESZ I.; **Kispuskalövészet, férfi csapat:** I. Északerdő II., II. Északerdő I., III. ÁESZ III.;

Folytatása a 12. oldalon

VERSENYEREDMÉNYEK

Folytatás a 11. oldalról

Kispuskalövészet, női egyéni: I. Fejes Lászlóné (Észak-erdő), II. Kurucz Csilla (SEFAG), III. Vácsi Edit (MEFA); **Kispuskalövészet, férfi egyéni:** I. Rimaszécsi László (Észak-erdő), II. Maros László (Észak-erdő), III. Demeter István (ÁESZ III.); **Légpuskalövészet, női csapat:** I. KEFAG., II. SEFAG I., III. ÁESZ I.; **Légpuskalövészet, férfi csapat:** I. Észak-erdő I., II. ÁESZ I., III. Észak-erdő II.; **Légpuskalövészet, női egyéni:** I. Kaponya Józsefné (SEFAG), II. Kurucz Csilla (SEFAG), III. Szepes Andrásné (ÁESZ); **Légpuskalövészet, férfi egyéni:** I. Mile Géza (NEFAG), II. Rimaszécsi László (Észak-erdő I.), III. Hegyi Higin (ÁESZ I.); **Kosárlabda:** I. MEFA, II. VADEX, III. HM Erdőgazdaság; **Asztalitenisz, női csapat:** I. ERTI, II. Észak-erdő, III. Eger-erdő; **Asztalitenisz, férfi csapat:** I. Ipoly-erdő, II. Észak-erdő, III. Vért-teserdő; **Asztalitenisz, női egyéni:** I. Szabados Ildikó (ERTI), II. Molnár Józsefné (Eger-erdő), III. Kovács Pálné (Észak-erdő); **Asztalitenisz, férfi egyéni:** I. Guth József (Ipoly-erdő), II. Gröber Imre (Vért-teserdő), III. Nagy László (Észak-erdő); **Sakk, női csapat:** I. Észak-erdő, II. Eger-erdő, III. SEFAG; **Sakk, férfi csapat:** I. Zala-erdő, II. Ipoly-erdő, III. SEFAG; **Sakk, női egyéni:** I. Madarászné M. Piroksa, II. Csikósné Sz. Gabriella, III. Fülöp Tamásné; **Sakk, férfi egyéni:** I. Gál Gábor (Ipoly-erdő), II. Darius Rymaszewsky (Lengyelország), III. Tomasz Olen-derek (Lengyelország).
Csapatverseny: I. Észak-erdő (97,5 pont), II. SEFAG (60,5 pont), III. ÁESZ (37 pont), IV. Eger-erdő (32 pont), V. Ipoly-erdő (29 pont), VI. ERTI (21 pont), **KÜLÖNÍJ:** Harth Tamás úr, az ÉTSZOSZ elnöke be-jelentette, hogy szakszervezetük kü-löndíjként felajánl a sakk egyéni ver-seny sorrendben első helyezettje ré-szére egy hétnapos – kétfős üdülést a szakszervezet Zsóry-fürdői (Mező-kövesd) üdülőjében, amit ez év vé-géig lehet igénybe venni. (Amint az eredménykimutatásból látható, ezt a lehetőséget a lengyel Darius Ryma-szewsky úr nyerte el.)

Nyugdíjasok felkészülése a képviselő-választásokra

A nyugdíjasok érdekvédelme, állampolgári jogainak érvényesítése különösen fontos helyet kap az országgyűlési választások előkészítésének idején. Ebből kiindulva a *Nyugdíjasok Országos Képviselőinek Elnöksége* állást foglalt abban: a korábbiaknál hatékonyabban és eredményesebben vegyenek részt a nyugdíjasok a 2002. évi képviselő-választásokon, hogy érdekeik védelmében az arra leginkább megfelelő képviselők kaphassanak megbízatást.

Már a választások előkészítő szakaszában meg kell fogalmazni, hogy mit várnak a nyugdíjasok, az idősek a

pártoktól, a közéleti szervezetektől. Mit kell tenni, hogy a legméltóbb képviselők kerüljenek megválasztásra, s érdekeik védelme a Parlamentben és a kormányban is kellően érvényesüljön. Az Országgyűlésbe bekerülő képviselők és azok szervezetei a törvénykezés folyamán érvényesítik vállalásait a generációk együttműködése, a családok, az idősok jogainak érvényesítése érdekében!

A *Nyugdíjasok Országos Képviselői* – mint pártoktól független érdekvédelmi testület – az említettek megvalósítása érdekében a következő felhívást tette közzé:

Kedves Nyugdíjasok, Idősek, Kortársak!

Ismét parlamenti képviselői választásokra készül az ország. Megmérettetnek a pártok, a képviselők abban, hogy mit tettek választási ígéreteik megvalósításáért. Mit tettek egyáltalán a választópolgárokért, a nyugdíjasokért? Mit tettek a lakosság sorsának javításáért?

Mi, nyugdíjasok, eddig is résztvettünk a választásokon, de talán kevesebb áttekintéssel, kevesebb ismeret birtokában, nem mindig azokra szavaztunk, akik tettekkel is bizonyították, hogy komolyan veszik választási ígéreteiket.

Mi, nyugdíjasok, állampolgári jogaink birtokában készülünk fel a 2002-es választásokra! Nézzünk körül megyénk, városunk, falunk házatáján, hogy kik lehetnek azok, akik szavazatainkra érdemesek, akik közéleti szereplésükkel az idősök életét támogatják!

Kísérjük figyelemmel a sajtó, a rádió, a televízió közléseit. De saját tapasztalataink, személyes kapcsolataink alapján is készülünk fel arra – összefogva az idősök, nyugdíjasok érdekvédelmének képviselőivel –, hogy majd a jelöltek sorából a legjobbakat válasszuk ki. Osszuk meg egymással legjobb tapasztalatainkat! Legfontosabbnak tartjuk azonban, hogy amikor eljön annak az ideje, akkor magunk is menjünk el szavazni, gyakoroljuk állampolgári jogunkat.

A *Nyugdíjasok Országos Képviselői* ebben a sorsdöntő, nehéz feladatban kéri a nyugdíjas szervezetek vezetőit, tagjait, hogy készüljenek fel erre a jelentős feladatra. Menet közben kísérjék figyelemmel, hogy mit akar, vagy mit javasol a választásokon résztvevő és jelölteket állító politikai szervezet vezetése. Mennyire reális, őszinte, a nyugdíjasok számára is elfogadható programmal képzelik el a jövő alakítását. Itt van az alkalom, hogy az együtt-, az egymásért cselekvést megvalósítsuk, egyáltalán jogainkat érvényesítsük. Valósuljon meg az igazi szolidaritás!

Varga György
az EFDSZ Nyugdíjas Bizottság elnöke

Immáron ötödik alkalommal rendezték meg – ezúttal a szlovákiai Namestovón – a szlovák és cseh fakitermelők országok közötti versenyt. A kitűnően, magas színvonalon megrendezett vetélkedőt megtekintette Pavel Konczoš szlovák mezőgazdasági miniszter, aki megnyitójában elmondta, hogy a jövőben szeretnék a résztvevők körét bővíteni magyar és lengyel versenyzőkkel, így a „visegrádi négyek” mérhetnék össze tudásukat évről-évre.

A versenyre meghívást kapott Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtitkára is, aki megbeszéléseket folytatott szlovák és cseh szakmai vezetőikkel és ígéretet tett, hogy illetékes körökben itthon eljár a szlovák miniszter felvetésével kapcsolatban.

A versenyt követően baráti estre került sor, amelyen többek között részt vett ing. Jan Varju, a miniszter kabinetfőnöke, ing. Milan Beláček, a pozsonyi mezőgazdasági minisztérium erdészeti hivatalának vezetője, ing. Blazej Mozucha, a szlovák államerdészeti központ vezérigazgató-

Fakitermelő verseny Szlovákiában

Balról jobbra: Herczeg Miklós, Blazej Mozucha, Ján Varju, Borislav Majtán, Jiri Kucera
ja, ing. Jiri Kucera, a cseh államerdészeti központ vezérigazgató-helyettese, ing. Borislav Majtán, szlovákiai partner szakszervezetünk elnöke is.

A fakitermelő versenyt a szlovák csapat nyerte.

H.M.

AZ ERDEI SIKLÓ

A siklók a kigyók rendjébe sorolt család kifejezetten változatos tagjai. Már ránézésre is meghökkentően szembetűnő eltérések olvashatók le például a vízisiklóról, vagy a rézsiklóról, nemkülönben az erdei siklóról. A személtető ábrákon gubancosabbnál gubancosabb alakban bemutatott példányok hol egy Möbiusz-szalaghoz, hol egy ó-mongol írásjelhez, netán a cirkalmasan aláírók szóvégi kacskaringóihoz hasonlítanak.

A külsejükről ítélve tehát nem mondhatók olyan egyenes jellemeknek, mint amilyen egyenes például a Budavári-sikló. Persze, mondjuk az erdész, aki egyenes jellem, össze sem hasonlítható az erdei siklóval, amelyiknek a hossza ugyan megközelítheti a két métert, csakhogy nem tetőtől-talpig, lévén az erdei sikló lábatlan állat. Nem is talpal tehát annyit, amennyit egy erdész csúszik, de nem is siklik le és föl annyit, amennyit a Budavári-sikló.

Az elmélyülten kutató tudósok csodálatos nyelvi hasonlóságra figyeltek fel sikló és ember között: mindkettő nyelve kiölthető! Ezt az adottságot számos sikló és némelyik erdész mimikájában mi is gyakran megfigyelhetjük.

A látószervvel kapcsolatban nincs ilyen szembetűnő hasonlóság. A siklók szemhéja tudniillik összenőtt, ami azonban nem zavarja a látásukat, mert az összenőtt szemhéj átlátszó. Biztonsággal állíthatjuk, hogy az erdészeknek nem átlátszó a szemhéja, akkor sem, ha gyakorta halljuk, hogy csukott szemmel is tudják, mi és hol található a kerületben. Éppen, mert nem átlátszó a szemhéj, ezért kicsit följebb, legfeljebb a szemöldöke nőtt össze némelyik erdésznek, amiért azt hihetni róluk, hogy állandóan mérgesek. Szemben velük, a siklók sosem hordanak összenőtt szemöldököt, ezért nem lehet egyből megtudni róluk, hogy mérgesek-e, vagy sem. Tudvalevő emellett, hogy a rokon család, a viperák tagjai sem

viselnek összenőtt szemöldököt, mégis állandóan mérgesek. Legtöbbször még a méregfogukat sem mutatják ki, erre egyik-másik erdész inkább hajlamos. Olyankor mintha sziszegés is hallgató lenne, ahogy boszúsan elsiklanak.

A küllemére valamit is adó sikló évről-évre cseréli legalább a felbőrét, amit konfekció-nyelven kigyóingnek mondunk. Újabban nem siklik el a ruhacsere mellett az erdész sem! Ő ugyan nem a felbőrét, hanem a félbérét is kitevő ruhapénzt cseréli ingre, miegymásra.

Az erdei sikló meg a rézsikló a hazai lankákon túl, kétezer méter magas hegyeken is megtalálható. Az ős közeledtével hosszú álomra szenderülnek öreg fatörzs, vagy szikla üregében. Van olyan erdész is, aki a telet magas hegyekben tölti, kora tavaszig lesiklik, azután elkerülve öreg és fiatal fatörzseket egyaránt, abszolúte nem a sikló módján szenderül hosszú álomra.

-y-n

TRAGIKUS ÉVFORDULÓ, TRAGIKUS EMLÉKEK

Kereken fél évszázaddal ezelőtt, 1951 májusában drámai események mentek végbe Sopronban az akkori Agrártudományi Egyetem Erdőmérnöki Karán: politikai okokból és ilyen „indokok” alapján kizártak az Erdőmérnöki Karról, s egyben az ország összes egyeteméről és főiskolájáról 44 hallgatót. Közöttük 29 olyan IV. évfolyamost, akik már közvetlenül az erdőmérnöki oklevél elnyerése előtt álltak.

Félelmetes akció volt

A kíméletlen, külsőségeiben is félelmetes egzekúció megdöbbentette és félelemmel töltötte el mind a hallgatókat, mind az oktató személyzetet. (A professzori kart is hamarosan megtizedelték.) Amúgy is a félelem korszaka volt ez, a Rákosi-rendszer, az ÁVO-s világ a fénykorát élte.

Az esemény híre gyorsan terjedt az országban és jóidőre hírhedtté tette Sopront, az Erdőmérnöki Kar nevét.

Porosfűlű elsőéves balekként magam is ott kucorogtam május 29-én a Matematika – Ábrázoló geometria Tanszék nagy előadótermében megrendezett gyűlésen, és elszorult szívvel figyeltem az eseményeket. A terem zsúfolásig megtöltött hallgatók között ismeretlen, sosem látott, mogorva civilruhás férfiak ültek elszórva, minden irányban figyelve és nem voltak kétségeink afelől, hogy kik lehetnek. (Amint később kiderült, kettesével-hármasával a botanikus kertben is sétálgattak hasonló alakok, biztosítás céljából.)

Az előadói emelvényen dr. Fehér Dániel állt, a Kar akkori dékánja, tisztelt és szeretett professzorunk, nemzetközi hírnevű tudós. Magas homloka fölött a tömört, fehér haj mintha még fehérebb lett volna, más-kor derűtől fénylő arca és ravasz-kásan csillogó szeme pedig most törött, fénytelen, fakó volt, akár csak a hangja. Szánalmat keltő látvány volt a máskor daliás megjelenésű ember. Látszott rajta, hogy magánkívüli idegállapotban van és lelkiereje végső megfeszítésével végzi el a piszkos feladatot, amire nyilván kényszerítették. Ő jelentette be a kizárásokat,

amelyekhez kapcsolva ismertették az indoklásokat.

Nem tudni, sejtette-e vagy sem, hogy ez a gyászos akció az utolsó dékáni tevékenysége. A Budapestről érkezett minisztériumi kommandó vezetőjének a táskájában már aláírva ott lapult az az elbocsátó szép üzenet is, amely megfosztotta tanári címétől, egyetemi katedrájától és dékáni tisztségétől.

Kizáró ok volt a hagyományápolás is

Ámulva hallgattam a felolvasott indoklásokat hadapródiskolás vagy ludovikás múlt, csendőrségi szolgálat, különleges kiképzésen részvétel Németországban, a szülők „kulák” voltának elhallgatása és hasonló. Volt, akinek azt rótták fel – nyilván „burzsuj” voltának kihangsúlyozására, hogy Sopron akkori legelőkelőbbnek számító szállodájában, a Pannónia Szállóban lakott. (Ugyan melyik csóró diáknak lett volna annyi pénze, hogy akár csak egy hétig is a Pannóniában lakjon?)

Ijedten megrezzentem, amikor az egyik indoklás során „a selmeci hagyományok ápolása” hangzott el vádként. Mert bizony – társaimhoz hasonlóan – magam is jócskán beleestem ebbe a rút bűnbe. Még a régi diáknóták elharsogása ebben vagy abban a kocsmában talán elment volna. (Némi óvatossággal a városból kijebbi eső bánfalvai Nika-vendéglőbe húzódtunk évfolyamtársaimmal kiruccanásainkkal.) Hanem a baleskesztelők szertartása jutott az eszembe, amelyen nemrég, a tél vége felé estem át egy titkos szakestélyen, amelyet a Lőverek szélén, már a hegyekben lévő, s akkor meglehetősen elavult állapotban volt Alpesi-vendéglőben (az Almon) bányász firmák bonyolítottak le Gunda Mihály adjunktus elnöklete alatt és amelyben a megisztelő „Portás” vulgót kaptam.

Becsapták mögöttük a kaput

Arra, hogy a kizárások bejelentése után mi történt, már csak halványan emlékszem. Bizonyára azért, mert akkor, félig-meddig még gyerekfejjel fel sem fogtam egészen,

hogy ami körülöttem történik, az történelem. S az azóta eltelt fél évszázad is koptatta az emlékeket.

Úgy emlékszem, hogy egy felsőbb évfolyamos hallgató felszólalt (de lehet, hogy még más is) és az egyik kizárt barátjával kapcsolatban próbálta bizonygatni az indoklás képtelenségét. Mindenesetre az én agyamban csak az mozgott, hogy honnan veszi ez a fickó a bátorságot az ellenszegülésre ebben a helyzetben.

Amikor a gyűlés véget ért, dr. Fehér Dániel szinte rohanást sietett ki a teremből, ki az épületből. Egy mögöttem ülő fiú félhangon megszólalt: „Most hányja ki magát ...”.

A kizárt hallgatók nem voltak a teremben, velük a régi dékáni épületben végeztek. Egy nemrég elhunyt évfolyamtársam, aki akkoriban valamilyen politikai ember volt az egyetemen, elmesélte, hogy miután a kizárási határozatot felolvasták és átadták a „delikvensnek”, egy vagy két alak legott közrefogta, az egyetem főkapujáig kísérte és amikor az utcára kilépett, a nehéz vaskaput alaposan becsapta mögötte. Nyilván a kapudöntéssel is hangsúlyozni kívánták a kizárás megalázó jellegét.

Az iratok eltűntek

A kizárás emléke évtizedekig élt a szakában mindmáig, de a brutális történettel nyíltan foglalkozni nem lehetett a szocialista korszakban; legalábbis nem tűnt tanácsosnak vagy nem mertek. A kizártak mindegyikének további sorsa egy külön történet. Szétszóródtak, csak hébe-hóba hallottunk némelyikükről valamit. Egy-két olyan név is szóba került, akikről az a hír járta, hogy „gyűjtjük az adatokat”.

Csak az 1990-es rendszerváltással együtt indult meg komolyabban a vizsgálódás arra irányulóan, hogy mi történt, s főként hogyan történt. Viszonylag gyorsan az derült ki, hogy a korabeli iratok eltűntek; nem található sem az egyetem, sem az FVM archívumában és (egyelőre) nem tud a Történeti Hivatal sem segíteni.

Ezért rendkívül értékesek mindazok az információk, amelyeket a leg-hitelesebb tanúk, a korabeli esemé-

nyek szenvedő alanyai hoznak nyilvánosságra, vagy legalábbis olyan személyek, akik velük még életükben közvetlen és bizalmas kapcsolatban álltak.

Kik az érdemi felelősök?

Sajnos, ezekből a memoárokból egyelőre nem sokat tudunk meg az események hátteréről. Arról, hogy kik voltak ennek a gyalázatos tettek az érdemi szerzői; kik, mikor, hol tervezték ki és hozták meg a döntéseket ebben az ügyben?

Igaz, ezzel kapcsolatban is kering már néhány név a szakmában. Főleg azoké, akik – jó magyar szokás szerint – megfelelő kollaboránsoknak kínálkoztak az államvédelmi szervek számára ahhoz, hogy azok meg tudják teremteni a megfélemlítés, a terror légkörét olyan periférikus kis egyetemen is, mint Sopron. Mert, hogy ez volt az egész akció végső célja, az aligha kétséges.

Biztosnak látszik, hogy az Államvédelmi Hatóságnak a soproni egyetemisták között is megvoltak a beépített emberei, informátorai, spiclijei, úgy, mint az ország minden más felsőoktatási intézményében. Mi más volt volna magyarázható, hogy volt olyan hallgató, akinek az útja a diploma megszerzése után az iskolapadból egyenesen a Belügyminisztériumba vezetett?

Úgy tűnik azonban, hogy amiként nagyban, úgy kicsiben sem tud, vagy nem akar, vagy nem mer tegnapi önmagával, saját múltjával keményen szembe nézni a magyar társadalom (és nem tud az egész poszt-szocialista térség, sőt nem akar az egész II. világháború utáni Európa – mert mindenkinek megvan a maga kis vaja a fején). Még kevesen haltak meg és még túl sokan élnek ahhoz, hogy ki lehessen mondani az igazságot. Itt is érvényesülni látszik az a történelmi tapasztalat, ami szerint „a halál az, ami egyengeti a történelmi igazságosság útját”. (Amikor azután már se papír, se tanú – akkor már nincs többé akadálya a nagy okos történelmi megállapításoknak.)

Egyébként – a mindenkor jog nagyobb dicsőségére – megállapíthatjuk, hogy ez a terrorakció is egészen „jogszerű” volt, jogszabályok alapján hajtották végre (mint oly sok ember tényleges kivégzését, aki-

ket azután manapság mártírként siratunk). A kizárási határozatokat az Egyetemi és Főiskolai Általános Fegyelmi Szabályzat IX. fejezet 25. §-ának b./ és d./ pontjára, valamint eme szabályzat végrehajtására kiadott So-1460/1951 FM. számú rendeletre való hivatkozással hozták meg. Pecsét: Agrártudományi Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Dékáni Hivatal, Sopron. Aláírás: Fehér Dániel. Az FM részéről jóváhagyva: Rédei István mb. oszt. vez. – Jogszerű, nem?!

(Közbevetve megjegyzem: mint annyi más egyetemista társamnak, fogalmam sem volt eme jogszabályok létezéséről. De bizonyos, hogy nem is ez volt a lényeg ebben az ügyben.)

Íme, a kizártak névsora!

Ennek a fél évszázaddal ezelőtti tragikus eseménynek eddig ismert legteljesebb, őszinte és kimerítő, szókimondó feldolgozását id. Wisnovszky Károly, az akkor kizárt IV. éves erdőmérnök-hallgatók egyike tette közzé az „Erdészettörténelmi Közlemények” XLIV. számú, 1999-ben megjelent, „Sopron nem ereszt el” című kötetében „Ötven éve ölték meg az Akadémiát. Egy szemtanú valomása” címmel.

Befejezésül ebből a kitűnő dolgozatról idézem annak a 44 fiatalnak a névsorát, akiknek egész életét derékon vágta ez a gyászos esemény.

I. évfolyam: Hajnal Gyula, Hajnal József, Holéczy Ernő, Miglierini Marco, Sitkey Róza.

II. évfolyam: Fuchs Antal, Ifju Géza, Simon Ferenc, Tihanyi Zoltán.

III. évfolyam: Gyula Ferenc, Kiss Ferenc, Komondy Gyula, Reményffy László, Réger Antal, Sörley Zoltán, Thold Miklós.

IV. évfolyam: Babós Károly, Chikán István, dr. Dallos József, Dömösi József, Eördögh Árpád, Farkas László, Fodor László, Trenka Sándor, Földes Tibor, Fülöpp Zoltán, Ghimessy László, Holéczy Géza, Kárpáti Gábor, Kondor István, Lány Miklós, Nagy Tibor, Nemestóthy Andor, Niemtschik Ferenc, Orbay István, Orosz Ottó, Pálffy Csaba, Révay István, Pütl Károly, Sass László, Szabó Alajos, Szalay Imre, Tajnafői Sándor, Urbánfy Jenő, Wisnovszky Károly.

Dr. Király Pál

A természetvédelem múzeuma

Németországban, az Észak-Rajna-Wesztfáliában (NRW) levő Königswinter melletti erdőben álló Drachenburg kastélyban az 1945 utáni természet- és környezetvédelmi munka történelmének múzeumát rendezik be. Az ügy gazdája egy természetvédelmi alapítvány, valamint az NRW tartományi környezetvédelmi minisztérium. Az erre a célra szépen felújított impozáns épületben helyet kap a témakör dokumentumainak archívuma is. A tervek szerint tanácskozásokat, konferenciákat is rendeznek majd a létesítményben.

Nagyanyám

A minap Te jutottál az eszembe,
Mikor farkaslaput tettem a fejemre.
De rég' is volt, tán 70 éve már...
Te akkor még fürgé asszony voltál.

Emlékszem, egyszer a mezőre
mentünk,
Dél tájban, sátrat csinálni
megpihentünk.

Tudom, mindig óvtál, mindig
szeretted.
Akkor ott a fejemre farkaslaput tetted.
Míg én a rekkenő melegben hűsöltem,
Te a kukoricát egyelted körültem.

Göcsörtös ujjakkal tépted a fattyúkat,
Estére egy korcosba raktad azokat.
Elindulva kisebbet vállamra tetted,
Míg a nehezebbet könnyen
felemelled.

Pár lépést birtam csak, s
felkiáltottam:
Nagyanyám! Állj meg! Tovább nem
birtam.
Akkor Te mindkettőt hátadra vetted,
Én mint kisgyermek, ballagtam
melletted.

Kár, hogy nem értél meg egy
jobb világot.
Új hajnal küszöbén a kapa
megállott.
Drága Nagyanyám! De régen nem
élsz már,
De emlékeimben örökké maradtál!

Víghné Tóth Jolán, Miskolc

...olyan nagy jelentőségű, az erdészetet is közvetlenül érintő esemény ment végbe hazánkban, amelyhez hasonló – műfaját tekintve – azóta sem könyvelhetett el a szakma, de még talán az ország sem.

Ez volt a *Vadászati Világkiállítás*, amelyet 1971. augusztus 27 – szeptember 30. között bonyolítottak le. Az azóta eltelt 30 év alatt alig történt visszaemlékezés a nagy eseményre. Pedig megérdemli ezt legalább a mostani, a Magyar Millenniumhoz közel eső évforduló alkalmából, mivel szakértők állítása szerint ez volt az első, s mindmáig egyetlen világkiállítás hazánkban! A Kiállítások Nemzetközi Irodája (BIE) ugyanis – magyar kérésre – a „speciális kiállítások” kategóriájában hivatalosan lajstromozta és világkiállításnak nyilvánította.

Megrendezésének időpontjához az apropót az adta, hogy Magyarországon az első országos vadászati kiállítást száz évvel korábban, 1871-ben rendezték. Az volt az első olyan kiállítás a világon, amelyen a trófeák bírálatát bizonyos elfogadott normák alapján végezték.

Az első nemzetközi vadászati kiállítást 1910-ben rendezték Bécsben. Ezt követték: 1930 Lipcse, 1937 Berlin, 1954 Düsseldorf, 1960 Firenze és 1967 Novi Sad (Újvidék).

Az 1960-as évek végére – hogy így fogalmazunk – a helyzet megérett arra, hogy Magyarország erre a nagyszabású akcióra vállalkozzon. Az egyébként is nagymúltú magyar vadászat akkoriban nagy nemzetközi sikereit aratta (világrekord gim-, däm- és őztrófea, nagyterítékes apróvad-vadászatok, kiemelt állami vadgazdasági területek, a vadászattudomány eredményei, magas színvonalon szervezett állami trófeabírálat stb.).

Kereken harminc éve....

A terv széles körű politikai támogatást is kapott mind bel-, mind külföldön. Az akkori magyar politikai elit kedvelt időtöltése köztudottan a vadászat volt, s a rendszer további külpolitikai konszolidációja és presztízsének növelése szempontjából is kapóra jött egy ilyen nagyszabású nemzetközi rendezvény hazai földön való lebonyolítása. A hidegháború újabb tetőzésének időszakában, amikor a vietnami háború még tovább ámyékolta a két szembenálló szuperhatalom amúgy is fagyos viszonyát, a középhatalmak is igyekeztek a robbanásveszélyessé vált nemzetközi atmoszférát ilyen és hasonló módszerekkel enyhíteni. Ezért a nyugati világnak szintén tetszett egy politikailag neutrális nemzetközi rendezvénynek a keleti blott területén történő lebonyolítása.

A témával érintett nemzetközi szervezetek, elsősorban a Nemzetközi Vadászati Tanács (Conseil International de la Chasse, a C.I.C.) is támogatták az ötletet. A C.I.C. méltányolta, hogy Magyarország kezdeményezte elsőként egy világkiállítás rendezését a vadászat körében. Támogatása jeléül, már a felkészülés jegyében, 1970 májusában Budapesten bonyolította le évi rendes közgyűlését. Messzemenően támogatta a javaslatot a Nemzetközi Horgász Szövetség is (C.I.P.S.).

Így azután a kiállítás meghirdetése, a részvételi felhívás, a kormány meghívások szétküldése után gyors ütemben érkeztek a bejelent-

kezések Budapestre. Mégpedig elsősorban a szocialista tömb országaiból, valamint a nagy vadászati hagyományokkal rendelkező más európai országokból (de még Izlandból is). Szép számban jelezték azonban részvételi szándékukat ázsiai, közelkeleti, afrikai országok is (az amerikai földrészről alig). Ezek mögött a jelentkezések mögött is sejthetünk némi politikai motivációt is. Akkoriban a fejlett és az ún. fejlődő országok, az Észak és a Dél közötti szembenállás is kiéleződött, s a fejlett vadász- és horgászturizmust lebonyolító fejlődő országoknak is elfogadható és rokonszenves volt a kiállítás helyszíne, a kicsiny, de magas vadászati kultúrájú Magyarország.

Mindent egybevetve, végül is négy kontinensről 33 ország képviselte magát valamilyen formában a világkiállításon.

Azért fogalmazunk így, hogy „valamilyen formában”, mert a világkiállítás nem korlátozódott kizárólag a vadászatra, mivel csupán praktikus szempontból, a rövidség kedvéért viselte ezt az elnevezést. Hanem magába foglalt több más, a fő témához kapcsolódó egyéb rokon tevékenységet is, mivel alapeszméje az ember és a természet kapcsolata volt. Ilyen volt pl. a már említett sporthorgászat, a természetvédelem, a kynológia, az ornitológia, a lovassport és általában minden, ami az embert valamiféle módon összekapcsolja a természettel. (Azután bekerültek a körbe az e tevékenységeket kiszol-

gáló iparágak és kézműipar, valamint az idegenforgalom is.)

Így – korunkat némileg megelőzve – az ember és a természet kapcsolatának minél sokoldalúbb kifejezése lett a világkiállítás legfontosabb mondanivalója.

Igaz, a kiállítás főkormány megbízotti sajtótájékoztatóján egy-két nyugati tudósító elkezdte feszegetni, hogy miként lehet a vad nagyszámú lemészárlását összeegyeztetni a természetvédelemmel, ám ez nem vetett szélesebb hullámokat.

Tovább fokozta a kiállítás méreteit és bonyolultságát, hogy az alapkiallításokhoz további speciális, szakosított bemutatók és rendezvények is kapcsolódtak. Ilyen volt pl.: tematikus nemzetközi bélyegkiállítás, nemzetközi szakkönyvkiállítás, fotóművészeti kiállítás, „Vadászat a művészetben” kiállítás, nemzetközi természetfilm-fesztivál, vadászkutya- és falkavadász-bemutatók, fogathajtóverseny, lövészversenyek, íjász- és solymászbemutatók, tudományos konferenciák, az egyes országok „Nemzeti Napjai” stb.

Még bonyolultabbá tette mindezt, hogy nemcsak Budapesten zajlottak az események, hanem számos vidéki helyszínen, csaknem minden megyében.

A szerteágazó események összefogása, kézbentartása, továbbá a propaganda, a tájékoztatás, a politikai munka, a protokoll, a kiadványok megjelentetése, az idegenforgalmi lebonyolítás (elszállásolás, vendéglátás,

közlekedés stb.) óriási szervezőmunkát igényelt. Külön feladatot jelentett, hogy külföldről számos magasrangú állami személyiség is felkereste a kiállítást.

Mindennek a gondos előkészítése és lebonyolítása érdekében 22 szakbizottságot hoztak létre, egy-egy neves szakértő vezetésével. Ezek munkáját a Mezőgazdasági és Élelmezéstudományi Minisztériumban dolgozó kormányfőmegbízott fogta össze egy elnökségi testület közreműködésével. A miniszter dr. Dimény Imre volt, a kormányfőmegbízott pedig Földes László MÉM-miniszterhelyettes, a korábban, 1967-ig önállóan létezett Országos Erdészeti Főigazgatóság volt vezetője, maga is szenvedélyes vadász. Földes László egyúttal a nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó szakbizottságot is vezette és nagy utazásokat tett külföldön a széles körű részvétel megszervezése érdekében. Az elnökség tagjai a következők voltak Földes mellett: dr. Gergely István MÉM-miniszterhelyettes, Szőke Mátyás, a MÉM Kiállítási Iroda igazgatója és Kozma György, az iroda osztályvezetője, dr. Tóth Sándor, a MÉM Vadgazdálkodási és Vadászati Főosztályának vezetője, valamint Vallus Pál, a C.I.C. alelnöke, a Magyar Vadászok Országos Szövetségének elnöke.

Az elnökség irányította a kiállítási főbizottság, másrészt az ún. rendező szerv munkáját. E mellett a kormányfőmegbízott tartotta a kapcsolatot az e célra létrehozott tárcaközi bizottsággal, valamint a külföldi kiállítók tanácsával.

További nevek felsorolása lehetetlen, olyan nagyszámú és széles körű volt a közreműködők sokasága.

Az egyes szakbizottságok az egységes és korrekt lebonyolítás érdekében szabályzatokat dolgoztak ki és adtak közre széles körben szakterületükre vonatkozóan (pl. a nemzetközi természetfilm-fesztivál szabályzata).

A hosszú és alapos előkészítés után 1971. augusztus 27-én, egy ragyogó, verőfényes, meleg napon parádés külsőségek mellett nagyszámú hazai és külföldi közéleti személyiség jelenlétében nyitotta meg Losonczi Pál köztársasági elnök a kiállítást.

Ezután valószínűleg soha annyi „zergetollas” európai vadászt és annyi távolabbi országból érkezett, egzotikus megjelenésű külföldi vendéget együttesen nem láttak még sem azelőtt, sem azóta Budapesten, mint azokban a hetekben.

Eme kis évfordulós megemlékezés keretében ugyancsak lehetetlen-ség volna akár csak címszószerűen is felsorolni, hogy mi minden volt látható a BNV 30.000 m² fedett és 50.000 m² szabadtéri kiállítási területén, s szerte az országban és a különféle rendezvényeken, bemutatókon. Mindent egybevetve, a kiállítás nemzetközi megítélés szerint is nagy sikerrel zárult; nagy sikert jelentett országunknak is, azon belül a magyar vadászatnak is. Tegyük hozzá: nagy személyes sikert és egyben elégtételt Földes Lászlónak is, aki akkor már évek óta lefelé csúszott annak a hatalomnak a lejtőjén, amelynek az 1945 utáni időkben a felső régiójába tartozott pártapparátusbeli vezetőként is, belügyi főtisztviselőként is. A következő évben elhagyta a Mezőgazdasági és Élelmezéstudományi Minisztériumot és bizonyára nem véletlen, hanem világkiállítási tevékenykedése is szerepet játszott abban, hogy ezt követően a HUNGEXPO vezérigazgatójaként dolgozott nyugállományba vonulásáig.

Három évtized távlatából úgy ítéljük meg, hogy valóra vált az, amit az egykori MÉM Kiállítási Iroda által még az egész ügy indításának idején, 1970-ben kiadott első bulletin így fejezett ki:

„Bízunk benne, hogy 1971. augusztus 27-től szeptember 30-ig jóakarátú emberek világtalálkozója lesz Budapest és az ország, s egy tartalmában gazdag, sokáig emlékezetes demonstrációról számolhatnak be a világkiállítások történetének krónikásai.”

Dr. Király Pál

Somogy millenniumi kötete

Az ezredfordulóval egybeeső magyar államalapítás millenniuma, mint a történelem igen ritkán előforduló dátuma, kiváló lehetőséget adott, s a jelek szerint egyben kedvet is csinált szerzte az országban a társadalom különböző csoportjainak arra, hogy egy pillanatra megálljanak az idővel való rohanásban és visszatekintsenek a maguk mögött hagyott útra.

Állami erdőgazdasági részvénytársaságaink esetében ezt még megtette egy kétségtelenül kisebb léptékű, ám az emberi kollektívák szempontjából már egyáltalán nem elhanyagolható évforduló is. Nevezetesen: éppen 30 éve volt annak, hogy a mai részvénytársaságok jogelődjei, az állami erdő- és fafeldolgozó gazdaságok megalakultak (az akkori főhatóság akaratából és tervei szerint). Mindezt egybevetve

több részvénytársaságunk is arra az elhatározásra jutott, hogy a nevezetes alkalomból egy szép kötet állít emléket önmagának, háromévtizedes múltjának, a jövőnek szólóan. Ezt tette az ország második legnagyobb erdőszeti vállalata: a Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. is.

Élvezet kézbe venni azt a szép kiállítású, változatos tartalmú, számos szép és érdekes ábrával szemléltetett és gondos nyomdai munkával előállított 192 oldalas kötetet, amely a „Három évtized a somogyi erdőkben” címet viseli. 23 szerzőjének munkáját ötfős szerkesztőcsoport formálta köteté. Az archív fotók mellett a könyvben található szép színes felvételeket Detrich Miklós és dr. Geleta Ferenc készítette. A mű felelős kiadója Barkóczi István, a részvénytársaság vezérigazgatója. A kitűnő kivitelt a Skicc Reklámstúdió Kft., valamint a veszprémi Prospektus Nyomda munkáját dicséri.

A könyv teljes keresztmetszetét nyújtja a nagyvállalat tevékenységének, bemutatva az elmúlt három évtized fejlődéstörténetét és a jelenlegi állapotot.

A múlt bemutatásának nagy erénye, hogy a vállalati fejleményeket országos összefüggésekbe ágyazva tárgyalja, számos alkalommal még jóval az 1970-et megelőző évtizedekbe is visszanyúlva és mindig pontosan hivatkozva a történelmi adatokra.

A könyv önmagában is túlmutat vállalati jelentőségén, ez az említett vonása azonban ráadásul alkalmassá teszi arra is, hogy jó haszonnal felhasználhassák mindazok, akik a magyar erdőszet 1945 utáni történelme iránt érdeklődnek akár kutatóként, szakíróként, akár olvasóként.

Amikor ezt a recenziót írom, már ismert előttem az a vélemény, ami szerint vannak, akik furcsállják, hogy egy alapjában történeti jellegűnek tekintendő írásműben a szerzők és szerkesztők inkább a jelen bemutatására, mintsem a múltra helyezték a hangsúlyt. Én helyeslem a szerzői kollektíva álláspontját és örülök annak, hogy

sok-sok fénykép és névsor rögzíti az utókor számára: kik csinálták a történelmet, kik folytatják ma a jövő számára.

Szakmai történetírásunknak (is) régi fogyatékossága az anonimitás; vagyis az, hogy a történelmi események bemutatása során általában csak a legkiemelkedőbb vezetők, a legnagyobbak minősített személyiségek kerülnek név szerint megemlítésre. Persze tudom, hogy ez részben szükségszerűen van így, általában terjedelmi korlátok miatt. Az azonban már nem szükségszerű, hogy egy vállalati monográfia esetében az eseményformálók név szerinti bemutatása ne hatoljon le egészen a „tő mellé”, a gyakorlati erdőszetmunka tényleges színteréig. A kaposváriak ezt nem mulasztották el megtenni.

Amint már említettem, a könyv a SEFAG Rt. teljes tevékenységi keresztmetszetét bemutatja, ami egy ilyen nagy és rendkívül sokrétű, színes vállalat esetében nem csekély bravúr volt a szerkesztők részéről, hiszen a terjedelem mégis csaknem több, mint 192 oldal. Ebbe fért bele az erdőgazdasági és faipari alaptevékenység szakágazonkénti bemutatása mellett a térségben oly nagy szerepet játszó közjóléti erdőgazdálkodás (Balaton!) és természetvédelem

(Duna-Dráva Nemzeti Park, Zselicség, Kis-Balaton stb.), a tudományos kutatást szolgáló erdőrezervátumok, a nemzetközi hírnevű somogyi vadgazdálkodás és vadászat.

Erénye a műnek, hogy nem ragad le az erdőkezelők általános hivatásos tevékenységi körének ismertetése szintjén, hanem megadja a dolgozó embernek azt a megbecsülést, amelyet az megérdemel (egykori politikai handabandák kellemetlen reflexe nélkül).

Ebben az esetben ez azt jelenti, hogy *jelentős terjedelmet kapott a kötetben a vállalat társadalmi élete*: az Országos Erdészeti Egyesület megyei tevékenysége, továbbá a „Somogyi Erdőkért” vállalati aranygyűrű, a Bedő Albert és a Kaán Károly Emlékérem és más elismerések kitüntetései, a különféle sportnapok, a fakitermelő szakmunkások ott lebonyolított országos, valamint vállalati versenyei stb.

Csupán gondolatként és nem kritikai megjegyzésként közbevetem, hogy tekintettel a megye fejlett és sokszínű faiparára, a sokféle társadalmi szervezet közül talán még a Faipari Tudományos Egyesületről befért volna egy kis alfejezet.

Nem a szakmai sovinizmus íratja velem, hanem valóban örömteli tény, hogy az üzemi lap, a „Fagazdasági Híradó” is önálló fejezetet kapott a kötetben. Felesleges részletezni, hogy milyen fontos szerepe van az üzemi lapnak a kollektíva életében és a tájékoztatási hierarchiában egy erdőgazdaság esetében, ahol a dolgozók jelentős része nagy területen szétosztottan, erdők mélyén egyedül végzi napi munkáját. Kellően nem méltányolható eredmény az is, hogy a Híradó 1973 óta létezik – ha nem is mindig felhőtlen körülmények között – s ma tartalmasabb, értékesebb, mint valaha. Ez alatt a 30 év alatt oly sok lelkes kezdeményezés, üzemi lap múlt ki csendeszen.

Érdekes vonása egy címe alapján történeti jellegű műnek, hogy nem a múlttal, hanem a jövőbe tekintéssel zárul. Ez azonban így helyes, mert így felel meg az erdőszetmunkában oly nagy jelentőségű folytonosság követelményének, múlt és jövő egységként történő kezelésének.

Dr. KirályPál

Oroszországban 52 éves korában váratlanul meghalt *Osztrogonác János* okl. erdőmérnök, a magyar erdészet egykor széles körben ismert személyisége.

A Bács-Kiskun megyei Dávod községben született 1946-ban. Erdésztechnikusi képezést a szegedi erdészeti szakközépiskolában szerzett, egyetemi tanulmányait a volt Szovjetunióban végezte. Erdőmérnöki oklevelét *Leningrádban* szerezte.

Szakmai pályafutását szűkebb pátriájában, az akkori Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság pörbolyi vasútügyi és hajózási erdészeténél kezdte meg. Gemencről Kecskemétre vezetett az útja, ahol a volt Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnak lett a főmérnöke. Ezt követően 1981-ben a *Felsőtisza EFAG vezérigazgatójává nevezték ki*, s ezt a vezető beosztást töltötte be 1990-ig.

Osztrogonác János
(1946 – 2001)

Felelős tisztségében is *aktív részese volt a szakma társadalmi életének*. Tagja volt az MTA Erdészeti Bizottságának, s tevékeny elnöke az Országos Erdészeti Egyesület Nyírérdő Helyi Csoportjának.

Kitűnő nyelvtudását felhasználták a szakma nemzetközi kapcsolatainak lebonyolítása során. Vállalatvezetőként maga is számos programot szervezett meg Magyarországra látogató külföldi delegációk számára, s személyesen részt vett azok lebonyolításában. *Segítőként támogatását számos alkalommal élvezhette az erdészegyesület is, a szakszervezet is.*

A rendszerváltást követően, mint az OSTRO Tanácsadó és Szolgáltató Bt. alapítója és ügyvezetője – kihasználva kitűnő nyelvtudását és helyismeretét – főként fatereskedelemmel foglalkozott, *fajimportőrként tevékenykedett*. A váratlan szívhalál is üzleti útja során érte Szibériában.

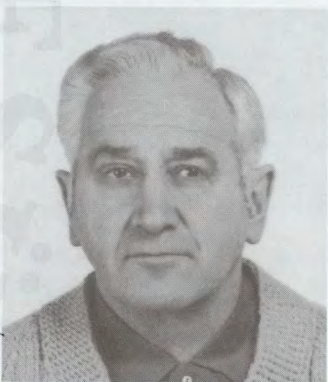
Szülfalujának temetőjében, *Dávodon temették el*, igen széles körű részvételt kísérve.

k.p.

Régi, kedves és értékes kollégánktól kellett végső búcsút vennünk a közelmúltban: Nagymaroson 75 éves korában elhunyt *dr. Demeter Lajos* jogász, az erdészet, valamint a régi Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete (MEDOSz) dolgozója.

Budapesten született 1927-ben. 1947-ben tett érettségi vizsgája után az akkoriban alakult Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek (MÁLLERD) Váci Erdőigazgatóságánál kezdte meg szakmai pályafutását. Miután 1950-1953 között letöltötte sorkatonai szolgálatát, 1953 májusától 1972 július végéig az egykori *Erdőkémia Vállalatnak volt a munkaügyi vezetője*. Közben, a munka mellett szerezte meg a jogi diplomát a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen.

1972 augusztusától 1987 február végén történt nyugállományba vonulásáig a MEDOSz munkatársaként hasznosította szakmai-vállalati tapasztalatait. Tegyük mindjárt hozzá: határozott, egyenes tartással, de mindig melegszívű emberséggel, megértő segítőkésszeggel, amiért *mindenki tisztelte és szerette*, aki ismerte.

Dr. Demeter Lajos
(1927 – 2001)

A szakszervezettel fennálló kapcsolata nyugállományba vonulása után sem szakadt meg; *tevékeny tagja volt az EFDSz Nyugdíjas Bizottságának*. Nem gondoltuk, hogy a legutóbbi bizottsági ülésen utoljára látjuk őt életében.

Lakóhelyének temetőjében, Nagymaroson helyezték végső nyugalomra.

Dr. K. P.

Hrabina Géza (1935 – 2001)

Életének 66. évében elhunyt *Hrabina Géza* okl. gépészmérnök, a Nyírérdő Rt. ny. műszaki-gazdasági szaktanácsadója, szakszervezetünk régi és érdemes aktivistája, az EFDSZ Emlékérem kitüntetettje. Részletesebb életrajzát éppen e kitüntetés alkalomából közöltük lapunk 2001. évi 1. (márciusi) számában.

Szülfalujában, a nyírségi Buj község temetőjében helyezték végső nyugalomra, széles körű részvételt kísérve. Ravatalánál Kovács Gábor, a Nyírérdő Rt. vezérigazgatója mondott búcsúbeszédet.

Kitüntetés. A köztársasági elnök augusztus 20-án, állami ünnepünk alkalmából a Magyar Köztársaság Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozat) kitüntetést adományozta dr. Kovács Jenő Állami-díjas erdőmérnöknek, a mezőgazdasági tudomány doktorának, az Egererdő Rt. nyugalmazott vezérigazgatójának, c. egyetemi tanárnak az erdőgazdálkodás, az erdészet műszaki fejlesztése terén végzett, nemzetközileg is elismert tevékenységéért, a természetvédelmi területek kialakításában játszott meghatározó szerepéért.

A kitüntetést Mádl Ferenc államfő a Parlamentben tartott ünnepségen adta át kollégáknak.

*

Szakszervezeti szervezés alapján a lengyel környezetvédelmi és erdészeti minisztérium ötfős delegációja látogatást tett hazánkban. A küldöttség a Nagykunsági, valamint a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt. területén az akáctermesztés és feldolgozás teljes vertikumát tanulmányozta, továbbá megbeszélést folytatott szakszervezetünk főtitkárával, Herczeg Miklóssal.

*

Lignumexpo + Les. Szlovákiában, Nyitrán október 9 – 12-én már 11. alkalommal rendezik meg a nemzetközi fafeldolgozóipari és erdészeti gép-, eszköz- és termékkiállítást az Agrokomplex területén.

*

Név- és címváltozás. A Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Rt. új neve július 1-től: BAKONYERDŐ Rt. Címe: 8500 Pápa, Jókai M. u. 46. Telefon: 89/513-100; 89/513-136. Fax: 89/513-120. Internet cím: www.fagosz.hu/bakonyerdo. Vezetők: Matyasovszky Albert vezérigazgató, Németh Sándor termelési vezérigazgató-helyettes, Major László gazdasági vezérigazgató-helyettes.

*

Személyi változás. A Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. vezérigazgatója július 1-i hatállyal Pintér Ottó termelési vezérigazgató-helyettes a Zselici Erdészet igazgatójává, Horváth Dezsőt, a Szántódi Fűrészüzem igazgatóját pedig az Rt. termelési vezérigazgató-helyettesévé nevezte ki.

HÍREK

Emlékmű a professzornak. Sopronban, a Nyugat-Magyarországi Egyetem központjának Botanikus Kertjében szobrot állítottak Modrovich Ferenc (1887–1947) erdőmérnök, az intézmény jogelődjének egykori neves professzora, a kiváló műszaki szakember emlékére. Az emlékmű Kutas László szobrászművész alkotása. A felavatás alkalmából a NyME Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Tanácsa, továbbá az Országos Erdészeti Egyesület Erdőfeltárási, valamint Erdei Vasutak Szakosztálya emlékülést rendezett, amelyet dr. Mészáros Károly, az Erdőmérnöki Kar dékánja nyitott meg. Az ülésen hét előadás hangzott el az aposztrofált személyiségről, valamint az erdei vasutak jelenéről és jövőjéről, a kisvasutak barátainak tevékenységéről. Modrovich Ferenc életútját mai egyetemi utóda, dr. Kosztka Miklós intézetvezető egyetemi tanár ismertette. A népszerű „Modró”-ról pedig az egykori tanítványok nevében volt tanársegéde, Halász Aladár erdőmérnök emlékezett meg, aki az emlékmű állításának kezdeményezője és kitartó szorgalmazója volt, az anyagi feltételek megteremtése tekintetében is.

*

Emlékmű a vadásznak. A Milleniumi Vadászati Bizottság emlékművet állított a Bakonyban levő Alsópere község arborétumában gróf Széchenyi Zsigmond, az egykori nemzetközi hírnevű nagy vadász és vadászíró emlékére, aki az 1920-as években az alsóperei erdőkben lőtte első őzbakját és szarvasbikáját. Avatóbeszédet dr. Kőhalmy Tamás, a NyME intézetvezető egyetemi tanára mondott. A kőtalapzatba ágyazott, fotókerámiával díszített emlékmű leleplezését özv. gr. Széchenyi Zsigmondné és özv. gr. Nádasdy Pálné végezte. Visszaemlékezést tartott Huf József úr, soproni lakos, akinek édesapja, Huf József erdőmérnök azokban az időkben az itteni Nádasdy-birtokon volt erdőgondnok és az ifjú Széchenyi vadász kísérfője. Az emlékmű állítását Huf úr kezdeményezte, és segítette archív értékű dokumentumok (fény-

Címképünk fotóját Szakács László készítette.

képek, levelek) rendelkezésre bocsátásával. Az ünnepséget az arborétum megtekintése zárta Szedlák Tibor erdőmérnök, erdészeti igazgató kalauzálása mellett.

*

Ajándék a múzeumnak. A budapesti Kozma Lajos Faipari Szakközépiskola tanulói az elmúlt évi „Bútorvilág” szakkiallításán (a BNV területén) remek vizsgamunkáik mellett az „In memoriam vízfűrészek” című fotó- és modellkiállításuk keretében bemutatták az Erdélyben, Hargita megyében, Vasláb-Heveder községben található Bencze-féle fűrészmalmot, vagyis lapátos vízkerékkel meghajtott egypengés szalagfűrészgépet. Az iskola a régi műszaki konstrukció két példányban elkészített, 1 : 10 méretarányú működőképes modelljének egyikét a soproni Erdészeti Múzeumnak ajándékozta.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ XI. évfolyam 3. szám.

Kiadja:
az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós üv. főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Dr. Csötönyi József,
Fritsch Ottó, Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)
Nemes József (titkár)
A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
FOLPRESS Nyomdaipari Kft.
1145 Budapest, Bosnyák u. 20-22.
Tel.: (06) 1-383-6760
Felelős vezető: Várlaki Imre

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.